اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

دوشنبه
• ۱۶ آبان ۱۴۰۱
• ۱۲ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
• ۷ نوامبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۰۹ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۱۹۱ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان تصریح کرد:

تحقق ظرفیت اسمی فولاد هرمزگان تا پایان سال جاری

۵

سرمقاله

چالش‌های گاز طبیعی در کشور

۲

گفت‌وگو

تجربه سقوط و صعود در یک هفته

۱۲

گزارش‌های روز

بازار خرید مسکن در کشورهای همسایه داغ شد

۱۰

خروج بی‌سروصدای منابع از بانک‌ها

در گذشته کاهش نرخ سود گرچه مورد توافق و پیش‌دستی خود بانک‌ها بود، اما اکنون کوچ سپرده‌ها به معضلی برای شبکه بانکی تبدیل شده، زیرا خروج سرمایه از بانک‌ها باعث شده دست شبکه بانکی برای پرداخت تسهیلات، به‌ویژه تسهیلات تکلیفی بسته باشد. به‌اعتقاد کارشناسان خروج نقدینگی از شبکه بانکی به بازارهای پرسود و واسطه‌گری رونق می‌دهد و در کل بر اقتصاد هیچ تاثیر مثبتی ندارد. شاید اعضای شورای پول و اعتبار فکر نمی‌کردند که افزایش نیافتن نرخ سود بانکی بتواند آنها را با مشکل خروج چشمگیر سپرده‌ها و سرازیر شدن این منابع به سمت رقبایی که اصول و قواعد بانک مرکزی را رعایت نمی‌کنند، مواجه کند. در اقدامی عجیب شورای پول و اعتبار در مقابل هر گونه افزایش نرخ سود مقاومت می‌کند، اما در سال‌های اخیر بعضی از بانک‌ها با دور زدن دستورات بانک مرکزی با بالا بردن نرخ سود سعی در جذب سپرده کردند و در مقابل بانک مرکزی در آخرین خط‌ونشان خود برای بانک‌ها آنها را از افزایش نرخ سود منع کرد.

۴

کارشناسان در واکنش به واردات خودرو توسط خودروسازان مطرح کردند

رانت اقتصادی در دل واردات

پس از آزادسازی واردات خودرو در پایان اردیبهشت امسال، در مرحله نخست درخواست ۷ شرکت متقاضی واردات خودرو از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت تایید شد و این شرکت‌ها مجوز واردات دریافت کردند. در حال حاضر این تعداد به بیش از ۱۰ شرکت رسیده که برخی از آنها شرکت‌های خودروساز خصولتی و خصوصی هستند. به گفته کارشناسان، فرآیند تولید خودرو با تجارت متفاوت بوده و به‌نظر می‌رسد این سیاست در ادامه مشکلاتی را در فرآیند تولید به‌وجود آورد؛ موضوعی که پیش‌تر هم برای قطعه‌سازان تجربه شده و قطعات چینی به‌نام تولید ایران عرضه می‌شد. منتقدان این طرح تاکید دارند واردات خودرو از طریق شرکت‌های خودروساز، نیاز به آسیب‌شناسی دارد و در صورت نبود نظارت بر انتقال تکنولوژی خطر ایجاد رانت اقتصادی در دل واردات دور نیست.

۴

طلسم ۵۰ ساله اجرای طرح الگوی کشت به‌دست دولت سیزدهم شکست

توهم شیرین ما می توانیم

۹

عکس: خبرنگار صمت

آگهی مزایده عمومی
شرکت فولاد هرمزگان جنوب

شماره مزایده ۰۱۰۴۰۰۲

موضوع مزایده: تیوب ریفورمر ضایعاتی
مواد مورد مزایده به شرح جدول ذیل:

ردیف	شماره مزایده	شرح کالا	واحد	مقدار	مبلغ ضمانت نامه (ریال)
۱	۰۱۰۴۰۰۲	تیوب ریفورمر ضایعاتی	کیلوگرم	۴۲۰،۰۰۰	۸،۹۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال

نحوه شرکت در مزایده:
کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی برای شرکت در مزایده می‌توانند جهت بازدید و دریافت اسناد مزایده مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال به حساب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۰۸ بنام شرکت فولاد هرمزگان جنوب، نزد بانک ملی شعبه گمرک بندرعباس واریز نموده و با ارائه فیش واریزی و درخواست کتبی در ساعت اداری (بجز روزهای پنجشنبه و ایام تعطیل) پس از هماهنگی به شرکت فولاد هرمزگان مراجعه نمایند و با ارسال فیش واریزی از طریق فکس به شماره ۳۳۵۳۰۰۵۵-۰۷۶ و یا به آدرس ایمیل Khosravi.s@hosco.ir اسناد را از طریق الکترونیکی دریافت نمایند.
ارائه معرفی‌نامه، داشتن مهر شرکت (اشخاص حقوقی) و رسید واریزی هزینه خرید اسناد جهت دریافت حضوری اسناد الزامی است.

جدول زمانی انجام مزایده:

تاریخ شروع فروش اسناد	تاریخ پایان فروش اسناد	آخرین مهلت دریافت پاکت‌های مزایده	تاریخ گشایش پاکت‌ها
۱۴۰۱/۰۸/۱۶	۱۴۰۱/۰۸/۲۶	۱۴۰۱/۰۸/۳۰ تا ساعت ۱۲:۰۰	۱۴۰۱/۰۹/۰۱

محل دریافت اسناد:
بندرعباس، کیلومتر ۱۳ جاده اسکله شهید رجایی، شرکت فولاد هرمزگان جنوب، واحد خرید مواد مصرفی و فروش کالای مازاد.
متقاضیان برای آگاهی بیشتر می‌توانند در ساعات اداری با شماره تلفن ۰۷۶-۴۴۸۴۳۲۴۹ تماس حاصل فرمایند و یا به سایت فولاد هرمزگان به آدرس www.hosco.ir مراجعه نمایند.
جهت حضور افراد در فولادهرمزگان و بازدید از موضوع مورد مزایده، هماهنگی با شماره‌فوق (۴۸ساعت قبل از حضور) الزامیست.
هزینه درج آگهی با برنده مزایده می‌باشد.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

صمت
صنعت معدن تجارت

صمت ویژه نامه ی سراسری صنعت برق را منتشر می‌کند.

تاریخ انتشار: آبان و آذر ۱۴۰۱
به طور همزمان در سراسر کشور
شماره های بازرگانی:۳-۸۸۷۲۲۷۳۲

در این شماره می‌خوانید:
_ چالش ها، موانع و مشکلات صنعت برق
_ قطعی برق و مشکلات آن برای صنایع فولادسازی و مادر
_ عملکرد دولت در حوزه صادرات برق
_ نگاهی بر تاریخچه صنعت برق
_ آینده استفاده از انرژی‌های تجدید پذیر به عنوان جایگزین سوخت فسیلی

سرمقاله

چالش‌های گاز طبیعی در کشور

(بخش نخست)

رضا پدیدار- رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران

گاز طبیعی ۳۲ درصد مصرف انرژی اولیه در ایالات متحده، بزرگ‌ترین تولیدکننده جهان را تشکیل می‌دهد. روسیه دومین تولیدکننده بزرگ این سوخت و دارای حداقل ۳۷ تریلیون مترمکعب ذخایر گاز طبیعی با بالاترین میزان در جهان است. طبق آمارهای جهانی ایران نیز ۶.۴ درصد منابع گازی را در اختیار دارد و سومین تولیدکننده بزرگ گاز در دنیا به‌شمار می‌رود.

فصل سرما در نیم‌کره شمالی آغاز شده و ضرورت تولید و مصرف بهینه گاز به‌عنوان یکی از عوامل مهم و اثرگذار انرژی در سطح جهانی بیش از پیش نمایان است. در این بین ایران به‌عنوان یکی از مهم‌ترین کشورهای تولیدکننده و مصرف‌کننده گاز نقش غیرقابل‌انکاری در تامین جهانی این انرژی دارد. از سویی ایران دارای منابع غنی گاز است و از سوی دیگر مصرف نامناسب گاز در کشور، شرایطی را پدید آورده که می‌تواند در صورت نبود نظارت و برنامه‌ریزی چالش‌هایی برای کشور و جهان ایجاد کند و موجب بروز ناترازی نامعقولی در تولید و مصرف انرژی گاز شود.

آمار تولید گاز در حالی مطرح می‌شود که آمارهای بانک جهانی نشان می‌دهد ایران در سال ۲۰۲۱ حدود ۱۷.۴ میلیارد مترمکعب (روزانه معادل ۴۸ میلیون مترمکعب) تولید گاز داشته که ۷ درصد آن را در همان مرحله تولید در مشعل‌ها سوزانده و هدر می‌دهد. این میزان هدررفت گاز نسبت به سال ۲۰۲۰ حدود یک‌سوم افزایش یافته است.

همچنین برآوردهای بانک جهانی نشان می‌دهد ایران طی سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۱، مقام اول افزایش هدررفت گاز از میادین نفت و گاز را به‌دلیل بی‌توجهی به مصرف بهینه گاز و اجرای الزامات زیست‌محیطی در میان کشورهای جهان داشته است.

براساس برآورد بانک جهانی در ۱۰ سال گذشته سالانه ۱۴۴ میلیارد مترمکعب گاز در جهان هدر رفته که با این حجم هدررفت می‌توان ۱۸۰۰ تراوات ساعت برق تولید کرد؛ یعنی دوسوم کل برق تولیدی در اتحادیه اروپا؛ بنابراین با جلوگیری از هدررفت این گازها می‌توان تا حد زیادی انرژی موردنیاز جهان را تامین کرد.

چنین تلفات عظیمی در حوزه گازی جهان و ایران قابل‌تامل است. چنانچه به‌عنوان نمونه در زمستان ۱۴۰۰ ایران با روزانه ۲۵۰ میلیون مترمکعب کسری گاز مواجه بود و بخش نیروگاه‌های برقی و صنایع کشور به‌جای گاز از سوخت بسیار آلاینده مازوت و گازوئیل استفاده کردند.

به‌عبارت دیگر ایران از لحاظ مشعل‌سوزی بعد از روسیه و عراق در جایگاه سوم جهان قرار دارد. به این ترتیب می‌توان گفت چالش‌های عمده ایران در بخش گاز طبیعی، مصرف بیش از حد گاز، وجود میادین گازی مشترک، تحریم‌ها و اقدامات کشورهای غربی و همان‌گونه که اشاره شد حجم عظیم گازهای سوزانده شده هستند. در همین حال ایران دارای فرصت‌هایی از جمله توسعه اقتصادی، به‌دست آوردن بازارهای عمده واردکنندگان گاز جهان، افزایش امنیت، توسعه مناطق محروم، کاهش مصرف بنزین و افزایش بازیافت و تولید نفت نیز هست.

به‌بیان دیگر انرژی از زیرساخت‌های اساسی توسعه در ایران و جهان به‌شمار می‌رود؛ به‌گونه‌ای که تامین نشدن تقاضای آن باعث بحران در جهان خواهد شد. نگاهی به تاریخ جهان به‌ویژه در چند قرن اخیر نشان می‌دهد انرژی چگونه در روند تحولات سیاسی و اقتصادی تاثیرگذار بوده است. انرژی برای کشورهای پیشرفته صنعتی جهان عامل حرکت چرخ‌های تولید و اقتصاد است و برای بیشتر کشورهای عمده دارنده آن، منبع اصلی درآمد محسوب می‌شود.

در این بین گاز طبیعی، تمیزترین سوخت فسیلی است، زیرا نه‌تنها با سوختن آن منواکسید کربن تولید نمی‌شود، بلکه ماحصل سوخت آن غالبا آب و مقدار ناچیزی دی‌اکسیدکربن است؛ بنابراین می‌توان از آن با عناوین سوخت برتر، ایمن و سالم در محیط‌های خانگی، تجاری، صنعتی و اداری نام برد.

برهمین اساس رابرت بریس، سردبیر مجله تریبون انرژی می‌گوید: زغال‌سنگ انرژی برتر در قرن ۱۹ بوده است. نفت انرژی سلطه در قرن ۲۰ و گاز طبیعی انرژی برتر در قرن ۲۱ است.

با افزایش اهمیت گاز طبیعی در جهان اهمیت ژئوپلتیکی ایران نیز افزایش می‌یابد، زیرا ایران با دارا بودن ۱۸ درصد از کل ذخایر گاز جهان دومین دارنده مهم گاز جهان بعد از روسیه است؛ بنابراین می‌تواند نقش مهمی را در تامین گاز موردنیاز جهان ایفا کند. گاز طبیعی باتوجه به اینکه بالاترین نقش‌پذیری سیاسی را در بین سوخت‌های فسیلی دارد، می‌تواند باعث ارتقای منزلت ژئوپلتیکی ایران شود و توسعه اقتصادی ایران را شتاب بخشد، اما باوجود مزایای متنوع گاز طبیعی و برخورداری ایران از منابع عظیم این انرژی و همچنین موقعیت مناسب جغرافیایی ایران در بین بازارهای عمده مصرف گاز طبیعی، به‌علت چالش‌های روز موفق به استفاده از فرصت‌های موجود در بخش گاز طبیعی نشده‌ایم. باتوجه به اهمیت بیش از حد این انرژی در حوزه‌های اقتصادی و سیاسی جهانی باید با دقت بیشتری در زمینه اهمیت استراتژیک و جغرافیایی این منبع انرژی صحبت کرد و با شناخت چالش‌های اثرگذار بر تولید این انرژی توجه بیشتری را معطوف مصرف آن داشت.

آنچه در این نوشتار خواندید بخش نخست یادداشتی است که در نهایت به چالش‌های گاز طبیعی در ایران و جهان اشاره دارد. در بخش دوم این نوشتار که فردا و در همین ستون منتشر خواهد شد به موقعیت جغرافیایی تولید و مصرف این انرژی خدادادی می‌پردازیم.

«باور۳۷۳» قابلیت مقابله با موشک‌های بالستیک را دارد

وزیر دفاع گفت: سامانه باور ۳۷۳ در راستای مقابله با اهداف هوایی دوربرد ایستا، موشک‌های بالستیک و انواع هواپیماهای جنگنده و بمب‌افکن، موفق شد هدف موردنظر را در برد ۳۰۵ کیلومتری مورد اصابت قرار دهد.

به گزارش ایرنا، امیر سرتیپ محمدرضا آشتیانی در مراسم رونمایی از سامانه باور ۳۷۳ بردبلند و افتتاح خط تولید موشک صیاد ۴B اظهار کرد: وزارت دفاع ماموریت تامین نیازمندی‌های تسلیحاتی و تجهیزاتی نیروهای مسلح را در مقابله با تهدیدات و دفاع از مرزها به‌ویژه مرزهای هوایی بر عهده دارد.

وی افزود: متخصصان ما در وزارت دفاع و صنعت دفاعی موفق شدند در تولید یکی از سامانه‌های بردبلند که با عنوان باور ۳۷۳ نام‌گذاری شده، اقدامات خود را ساماندهی و دنبال کنند.

وزیر دفاع ادامه داد: برد درگیری سامانه باور ۳۷۳ در ابتدا ۲۰۰ کیلومتر بود و با ارتقای این سامانه در آخرین آزمایش انجام شده با همت عزیزان نیروی پدافند هوایی ارتش این سامانه در راستای مقابله با اهداف هوایی دورایستا، موشک‌های بالستیک و انواع هواپیماهای جنگنده و بمب‌افکن، موفق شد هدف موردنظر را در برد ۳۰۵ کیلومتری مورد اصابت قرار دهد.

امیر سرتیپ آشتیانی با اشاره به سایر قابلیت‌های سامانه باور ۳۷۳ تصریح کرد: سامانه مذکور این قابلیت را دارد که با ۶ هدف درگیر شود و آنها را منهدم کند. بسیاری از کشورهای صاحب فناوری در دنیا آرزوی داشتن چنین سامانه‌ای را دارند. وی در پایان تاکید کرد: قطعا این امر در ارتقای توان رزم نیروهای مسلح نقش بسیاری خواهد داشت.

هشدار سخنگوی بازار متشکل ارزی به مردم:

در خرید ارز هیجانی رفتار نکنید

سخنگوی بازار متشکل ارزی گفت: مردم دقت کنند در شرایطی که فعالان حرفه‌ای بازار حاضر به خرید ارز نیستند، دچار هیجان نشوند.

مسعود توکلی در گفت‌وگو با ایرنا درباره وضعیت بازار ارز توضیح داد: روز شنبه نرخ دلار در بازار آزاد در کانال ۳۶ هزار تومان نوسان داشت و در بازار توافقی نیز این ارز بین ۳۴ تا ۳۴ هزار و ۵۰۰ تومان معامله می‌شد. بازار توافقی، بازار بنکداری بین صرافان است و بر بازار آزاد تاثیر می‌گذارد و صرافان به‌عنوان بازیگران اصلی بازار ارز برای انجام معاملات با یکدیگر این رقم را مبنای معامله قرار می‌دهند اما این مبلغ برای فروش دلار به مردم عادی مدنظر قرار نمی‌گیرد.

سخنگوی بازار متشکل ارزی با اشاره به تشکیل صف‌های خرید ارز با نرخ توافقی در مقابل صرافی‌ها گفت: این صف‌ها بار روانی به‌وجود آورده که تقاضا زیاد است و افراد باید با هر قیمتی دلار خریداری کنند. علت صف‌های طولانی این بود که مردم معمولا آگاهی از صرافی‌های مختلف در سطح شهر ندارند؛ بنابراین چند صرافی در موقعیت مکانی در شهر تهران شناخته شده‌تر هستند و مراجعه افراد به این صرافی‌ها زیاد است و صف‌های طولانی این شائبه را به‌وجود می‌آورد که هجوم برای خرید دلار در بازار ارز وجود دارد.

توکلی گفت: راه‌اندازی سامانه برخط خرید و فروش ارز و اطلاع‌رسانی به مردم درباره خرید از این سامانه و تسری یافتن آن بین فعالان بازار باعث می‌شود تمام صرافی‌های مجاز وارد معامله شوند و این توزیع تقاضا بین صرافی‌ها بار روانی را کاهش می‌دهد و صف‌ها را از بین می‌برد. وی تاکید کرد: اطلاع نداشتن افراد از ظرفیت صرافی‌های مختلف برای عرضه ارز توافقی موجب ازدحام در برخی صرافی‌ها می‌شود و سامانه برخط اطلاع‌رسانی و توزیع متقاضی می‌کند و بار روانی را کاهش می‌دهد.

سخنگوی بازار متشکل ارزی تصریح کرد: این گمانه که تقاضا در بازار ارز زیاد شده و ارز کم است درست نیست. شرایط عادی است و اخباری از این دست بار روانی را به جامعه تحمیل می‌کند.

قائم‌مقام سازمان بازرسی کل کشور تاکید کرد

سرمایه‌گذاری بالای ایرانیان در کشورهای همسایه

قائم‌مقام سازمان بازرسی کل کشور گفت: اگر دستگاهی به وظایف خود در زمینه حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری عمل نکرد یا مرتکب کوتاهی و ترک‌فعل شد به مراجع قضایی معرفی می‌شود. احمد رحمانیان با اشاره به آمار سرمایه‌گذاری خارجی در کشور گفت: متاسفانه دستگاه‌ها در زمینه جذب سرمایه‌گذار خارجی عملکرد مطلوبی نداشته‌اند، این در حالی است که رقم سرمایه‌گذاری ایرانیان در خارج از کشور به‌ویژه کشورهای همسایه بسیار بالا است.

به گزارش قوه قضاییه، رحمانیان در آیین تودیع و معارفه رئیس دفتر حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید ملی سازمان بازرسی کل کشور با اشاره به رویکرد حمایتی قوه قضاییه نسبت به سرمایه‌گذاری و تولید گفت: از دهه ۸۰ متناسب با رویکرد حمایتی قوه قضاییه نسبت به سرمایه‌گذاری و تولید، دفتری در سازمان بازرسی کل کشور شکل گرفت.

وی در ادامه توصیه‌هایی برای انجام موفق‌تر ماموریت دفتر حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید سازمان داشت و گفت: در وهله اول باید یک آسیب‌شناسی جامع، کامل، حقوقی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و امنیتی در حوزه سرمایه‌گذاری انجام شود؛ به‌عبارت دیگر باید بررسی کرد چرا باوجود فراهم بودن بسترها و زمینه‌های سرمایه‌گذاری در کشور، دستگاه‌های مسئول موفق به جذب سرمایه‌گذار در حد مطلوب نشده‌اند.

رحمانیان افزود: باید بررسی شود اشخاص حقیقی، حقوقی و دستگاه‌ها به‌ویژه دستگاه‌هایی که مشمول نظارت و بازرسی سازمان هستند در زمینه جذب، نگهداشت و حمایت از سرمایه‌گذار چه عملکردی داشته‌اند و چه عواملی در این کوتاهی و سهل‌انگاری دخیل هستند و کدام یک از دستگاه‌ها و مسئولان به وظایف قانونی خود عمل نکرده‌اند.

براساس اظهارات قائم‌مقام سازمان بازرسی کل کشور باید یک بانک اطلاعاتی از موانع و مشکلات حقوقی، مالی و فنی سرمایه‌گذاری برای هر یک از بخش‌هایی که قابلیت جذب سرمایه‌گذار داخلی و خارجی در کشور را دارند، ایجاد شود تا براساس آن مشخص شود طبق نقشه راه و سند سرمایه‌گذاری کشور دستگاه‌ها چه میزان به وظایف خود عمل کرده‌اند و اگر اهداف این سند محقق نشده، علت چه بوده است.

قائم‌مقام سازمان بازرسی کل کشور ادامه داد: یکی از کارویژه‌های دفتر حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری سازمان بازرسی کل کشور این است که سراغ سرمایه‌گذار برود و بررسی کند که چرا آنها برای سرمایه‌گذاری، کشورهای همسایه را ترجیح می‌دهند و در این خصوص با آنها نشست‌های تخصصی داشته باشد. همچنین عملکرد دفاتر جذب سرمایه‌گذاری در دستگاه‌های اجرایی از حیث شکلی و محتوایی مورد بررسی و بازرسی قرار گیرد.

قائم‌مقام سازمان بازرسی کل کشور افزود: باید بررسی کرد قوانین و دستورالعمل‌هایی که در زمینه پنجره واحد برای انجام امور اداری سرمایه‌گذاران وضع شده، به‌خوبی اجرا می‌شود یا خیر، زیرا ممکن است حسب برخی از گزارش‌های واصله برخی از سرمایه‌گذاران به لحاظ بروکراسی اداری چندین ماه و بلکه چند سال در پیچ‌وخم‌های اداری گرفتار شوند و نتوانند مجوزهای لازم را اخذ کنند و بعضا دچار مفاسد اداری شوند.

وی گفت: مدیران باید اعتقاد قلبی داشته باشند که در شرایط تحریم‌های ظالمانه غربی برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی فرش قرمز پهن کنند تا با جذب سرمایه وضعیت اشتغال و شاخص‌های اقتصادی ارتقا و بهبود یابد؛ بنابراین هرگونه اقدام و زمینه فرار سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی عمداً و سهواً نوعی خیانت به‌حساب می‌آید.

بخشودگی جرایم بیمه‌نامه شخص ثالث موتورسیکلت‌ها

وزیر امور اقتصادی و دارایی از تردد ۱۰ میلیون موتورسیکلت فاقد بیمه‌نامه شخص ثالث در کشور خبر داد و گفت: با بخشودگی ۱۰۰ درصد جرایم بیمه امیدواریم شرایط برای دریافت بیمه‌نامه تسهیل شود.

سید احسان خاندوزی در یک گفت‌وگوی تلویزیونی اظهار کرد: نزدیک ۱۲ میلیون موتورسیکلت فعال داریم که کمتر از ۲ میلیون موتورسیکلت بیمه‌نامه شخص ثالث دارند و باتوجه به الزام قانونی برای برخورداری از بیمه، در شرایط بروز حادثه فقدان بیمه موجب خسارت‌های زیادی به موتورسواران می‌شود.

وی ادامه داد: یکی از موانع اقدام موتورسواران برای بیمه کردن این بوده که در صورت فقدان بیمه‌نامه باید یک سال جریمه می‌پرداختند که در قالب ابلاغیه‌ای جدید این مانع برداشته شده و هر فردی که اقدام به اخذ بیمه‌نامه شخص ثالث برای موتورسیکلت خود کند ۱۰۰ درصد جریمه او بخشیده می‌شود.

وزیر اقتصاد با اشاره به تاکید رئیس‌جمهوری مبنی بر تسهیل در انجام این کار اظهار امیدواری کرد ابلاغیه اخیر موجب شود افراد برای موتورسیکلت و ماشین‌آلات کشاورزی اقدام به دریافت بیمه‌نامه شخص ثالث کنند؛ گرچه ممکن است بخشودگی جرایم از درآمدهای دولت هم کم کند.

خاندوزی گفت: بخشودگی اعلام شده ویژه موتورسیکلت‌ها و وسایل نقلیه کشاورزی فاقد بیمه‌نامه به مدت ۲۹ روز از ۱۵ آبان تا پایان روز ۱۳ آذر اعمال می‌شود.

یادآور شد: با دستور رئیس کل بیمه مرکزی برای تخفیف در نرخ بیمه‌نامه شخص ثالث موتورسیکلت‌ها هم قرار است دستورالعمل جدیدی صادر شود. امیدواریم مجموع این اقدامات موجب شود موتورسواران با اطمینان بیشتری از وسیله نقلیه خود استفاده کنند؛ به‌ویژه برای کسانی که با موتورسیکلت خود امرار معاش و کسب درآمد می‌کنند با اطمینان خاطر بیشتری بتوانند به فعالیت خود ادامه دهند.

اعلام میزان مالیات خانه‌های لوکس تا ۲ ماه آینده

رئیس سازمان امور مالیاتی با اشاره به اینکه بخشی از رکوردهای اطلاعاتی در زمینه خانه‌های خالی نادرست بود، گفت: در حال محاسبه مالیات خانه‌های لوکس برای ۱۴۰۱ هستیم.

به گزارش خانه ملت، داوود منظور درباره گزارش دیوان محاسبات مبنی بر دریافت نکردن مالیات از خانه‌های خالی در سال ۱۴۰۰، اظهار کرد: ما براساس اطلاعات وزارت راه و شهرسازی و سامانه اسکان و املاک، خانه‌های خالی را شناسایی و مالیات آنها را محاسبه می‌کنیم.

رئیس سازمان امور مالیاتی افزود: این اطلاعات یک بار تقریبا دی‌ماه به‌دست ما رسید که ما براساس این اطلاعات مالیات خانه‌های خالی را محاسبه کردیم. در تیر وزارت راه و شهرسازی یک بار دیگر اطلاعات جدیدی را به ما داد که با اطلاعات اولیه تفاوت‌هایی داشت؛ بنابراین ما این اطلاعات را مبنای محاسبه مالیات خانه‌های خالی در سال گذشته قرار دادیم.

منظور اضافه کرد: طبیعی است که در سال ۱۴۰۰ عملا از خانه‌های خالی، مالیات دریافت نکرده باشیم، زیرا تکلیف خانه‌های خالی در پایان سال گذشته روشن شد. یعنی مشخص شد کدام یک از خانه‌ها خالی هستند؛ بدان معنا که مالیات سال گذشته را باید در ۱۴۰۱ اخذ کنیم، گزارش دیوان محاسبات کاملا درست است، زیرا بنا نبوده سال گذشته بابت خانه‌های خالی مالیاتی دریافت کنیم اما امسال به‌دنبال وصول مالیات این خانه‌ها هستیم. تاکنون نیز مبالغی وصول شده؛ البته تا سقف مالیات‌های پیش‌بینی شده فاصله داریم که در حال تکمیل کار هستیم. وی درباره میزان دریافت مالیات از خانه‌های گرانقیمت در سال ۱۴۰۰، توضیح داد: سال گذشته بانک اطلاعاتی مناسبی در اختیار نداشتیم که امسال خوشبختانه با همکاری شهرداری‌ها، وزارت راه و شهرسازی و سازمان ثبت املاک توانستیم اطلاعات بسیار ارزشمند و روزآمدی را دریافت کنیم. اکنون در حال محاسبه مالیات خانه‌های گرانقیمت برای سال ۱۴۰۱ هستیم و تا یک تا ۲ ماه آینده این مالیات‌ها مشخص و برگه تشخیص صادر می‌شود و به اطلاع مردم می‌رسد.

عکس روز

برداشت یاقوت سرخ- ساوه

عکس: میزان

ویژه تر از خبر

بخشنامه نحوه فروش ارز ابلاغ شد

بانک مرکزی در بخشنامه‌ای ترتیبات تامین تقاضای ارز را به‌صورت اسکناس در سرفصل مصارف خدماتی به بانک‌های ملی، تجارت، ملت و صادرات ابلاغ کرد.

به گزارش بانک مرکزی، این بانک در راستای تسهیل در تامین تقاضای ارز به‌صورت اسکناس در سرفصل مصارف خدماتی سایر (سرفصل ۲۴)، ترتیبات تامین و پرداخت ارز به متقاضیان سرفصل مذکور را برای اجرا به بانک‌های ملی، تجارت، ملت و صادرات ابلاغ کرد.

براساس این بخشنامه فروش ارز (اسکناس) به متقاضیان، حداکثر به مبلغ ۲ هزار یورو یا معادل آن به دلار و به نرخ اعلامی توسط اداره صادرات این بانک خواهد بود.

فروش ارز به‌صورت اسکناس در سرفصل خدماتی سایر تنها به اشخاص حقیقی بالای ۱۸ سال امکان‌پذیر است. تامین ارز از محل منابع داخلی آن بانک، بازار متشکل معاملات ارزی و اسکناس خریداری شده بابت ارز حاصل از صادرات مجاز است. در صورت نیاز، تامین ارز مربوطه توسط این بانک نیز انجام خواهد شد. در این زمینه باید هماهنگی لازم با اداره صادرات این بانک به‌عمل آید.

براساس این مصوبه فروش ارز از ۱۵ آبان امسال تا اطلاع ثانوی با ارائه کارت ملی متقاضی امکان‌پذیر است. همچنین شناسایی مشتری باید حسب ضوابط ابلاغی این بانک صورت پذیرد و علاوه بر ضوابط مذکور، فروش ارز صرفا از طریق پرداخت معادل ریالی با کارت بانکی به‌نام متقاضی و استعلام شماره تلفن همراه به‌نام متقاضی از سامانه شاهکار امکان‌پذیر است. حسب فراهم بودن دسترسی آن بانک به سامانه نظارت ارز (سنا) برای ثبت تراکنش‌های مربوط به فروش ارز سرفصل سایر در شعب منتخب، در صورت بروز هرگونه سوال در زمینه نحوه اتصال به سامانه مذکور، مقتضی است هماهنگی‌های لازم با اداره مهندسی نرم‌افزار این بانک به‌عمل آید. بانک مکلف است قبل از فروش ارز، نسبت به ثبت مشخصات متقاضی و شماره ملی وی در سامانه نظارت ارز تحت عنوان «سرفصل خدماتی-سایر» (کد سرفصل ۲۴) اقدام کند و پس از اخذ تاییدیه از سامانه سنا، ارز را به متقاضی بفروشد. در این بخشنامه تاکید شده ارز، در بانک‌های مورد اشاره با نرخ توافقی از ساعت ۱۰ صبح تا ۱۵:۳۰ به متقاضیان عرضه می‌شود. متقاضیان ارز می‌توانند علاوه بر مراجعه به صرافی‌ها به شعب منتخب ۴ بانک مراجعه کنند. براساس مصوبه بانک مرکزی در راستای تسهیل و تامین تقاضای ارز به‌صورت اسکناس علاوه بر صرافی‌های مجاز، امکان تامین ارز حداکثر به میزان ۲ هزار یورو یا معادل آن به دلار از طریق شعب منتخب و واحدهای ارزی بانک‌های ملی ایران، ملت، تجارت و صادرات ایران برای اشخاص حقیقی بالای ۱۸ سال با ارائه کارت ملی نیز فراهم شده است.

چالش‌های صنعت پخش در ۴ دهه اخیر بررسی شد

فناوری، فرشته نجات نظام توزیع

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

کارشناسان معتقدند صنعت پخش سهم زیادی از تولید ناخالص ملی را در اختیار دارد. در کل هر صنعتی با توجه به شرایط اقتصاد کلان و سیاست گذاری‌های عمومی کشوری که در آن فعال است، با چالش‌های منحصر به فردی روبه‌رو می‌شود. در ایران نیز صنعت پخش چالش‌هایی دارد که با معضلات سایر صنایع فعال در کشور متفاوت است. سرمایه‌گذاری کم در بخش تحقیق و توسعه، مدیریت غیرکارآمد، ضعف آموزش نیروی انسانی و ورود فناوری‌های جدید و تصمیمات نابجای دولتی تنها بخشی از چالش‌های این صنعت است. صنعت در این گزارش به بررسی چالش‌های صنعت پخش در کشور پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

حمل‌ونقل هوشمند در بخش لجستیک اطلاعات بیشتری از شرایط موجود را به کاربران می‌دهد و باعث صرف هزینه، انرژی و سوخت کمتری می‌شود. پیش‌بینی مسیر، مهم‌ترین امتیازی است که حمل‌ونقل هوشمند در بخش لجستیک به کاربران می‌دهد

نگاهی به تحولات صنعت پخش در کشور

با نگاهی به تاریخچه صنعت پخش و براساس اعتقاد کارشناسان، از سال ۱۳۵۰ این صنعت توانمندی‌های خود را نشان داد، اما با وقوع انقلاب و پس از آن جنگ تحمیلی، تحولاتی در مسیر این صنعت ایجاد شد. اعمال سیاست‌های کنترلی شدید بر تولید و واردات، منجر به کاهش عرضه و به تبع آن سهمیه‌بندی و توزیع کوپنی محصولات مطرح شد که کاملا در تضاد با ماهیت صنعت پخش بود. در آن زمان بود که نگاه منفی به صنعت پخش شکل گرفت

از این جهت که پخش با افزایش ۱۰ تا ۱۵ درصدی هزینه‌ها، تنها زمینه‌ساز گران‌تر شدن کالاها می‌شود و از این‌رو تمامی قوانین و مقررات مربوط به این صنعت کنار گذاشته شد و به‌جز حوزه دارو درباره بقیه کالاها، برای حذف فعالیت‌های این صنعت تلاش شد. پس از جنگ با افزایش تدریجی تولید، عرضه از تقاضا پیشی گرفت و ضرورت ایجاد تیم‌های پخش و فروش در برخی کارخانه‌ها احساس می‌شد، اما همچنان دولت در مقابل این رویکرد، ایستادگی می‌کرد. تا اینکه در سال ۱۳۷۵ بار دیگر بحث کنترل قیمت‌ها و مرحله دوم تعزیرات پس از انقلاب مطرح شد. اما با توجه به پراکندگی تولیدکنندگان در سراسر کشور و عدم امکان رصد فعالیت‌های آنها، ضرورت وجود شرکت‌هایی که نقش واسط را ایفا کنند، بیش از پیش احساس شد و وزارت بازرگانی با برگزاری جلساتی با شرکت‌های پخش سعی بر احیای چارچوب‌ها وسازکارهای از دست رفته کرد. این روند ادامه یافت و در سال ۱۳۷۸ نخستین جلسه مجمع صنعت پخش را در محل شرکت پخش پگاه برگزار و با انتخاب هیات مدیره و تاسیس انجمن، گام‌های بعدی برداشته شد. در حال‌حاضر کم‌وبیش اساتید دانشگاه، علاقه خود را به این صنعت نشان می‌دهند و مطالعاتی را در این حوزه شروع کرده‌اند، اما با توجه به بزرگی و اهمیت این صنعت و نقشی که در پیشبرد اهداف و توسعه صنایع ایفا می‌کند، تخصیص دست‌کم چند واحد درسی به بحث توزیع و پخش بسیار ضروری است.

برخی از مدیران حتی نمی‌دانند شرکت پخش چیست

به گفته کارشناسان، با توجه به غیرعلمی بودن فرآیندهای پخش در ایران و نقش مهم تجربه مدیران قدیمی در مدیریت صنعت پخش، توجه چندانی به سرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسعه موضوعات مرتبط با صنعت پخش در ایران نشده است. این در صورتی است که مهم‌ترین ابزار برای بهینه‌سازی مرتبط با صنعت پخش، اجرای پروژه‌های تحقیق و توسعه در بخش‌های گوناگون از جمله برای پخش سرد و گرم به صورت عمومی و همچنین در گروه‌های کالایی خاص است. در این میان، ریسک‌های موجود در صنعت پخش و کم بودن تعداد شرکت‌هایی که ثبات بالایی دارند و مزایای مناسبی را به کارکنان خودشان پیشنهاد می‌دهند، باعث شده رفت‌وآمد نیروی انسانی حتی در سطح مدیریت نیز زیاد باشد و توسعه دانش مدیریت که به‌واسطه تجربه کار بلندمدت در یک صنعت پیش می‌آید، در صنعت پخش اتفاق نیفتد. این موضوع باعث می‌شود مدیرانی روی کار بیایند که در ابتدای کار حتی به‌درستی نمی‌دانند که شرکت پخش چیست.

▣ لزوم توسعه فناوری در صنعت پخش

گفتنی است یکی از چالش‌های صنعت پخش را هم بسیار آسیب‌پذیر کرده، نداشتن نیروی انسانی آموزش‌دیده در زمینه پخش است. توسعه فناوری در زمینه پخش نتوانسته آن‌گونه که باید بکارگیری نیروی انسانی را کاهش دهد. دلیل این امر را می‌توان نبود تحصیلات آکادمیک در حوزه پخش دانست.

برای مثال جا دارد که دقیقا بررسی شود وظایف موزع چیست و چه مسئولیت‌هایی را بر عهده دارد و چطور می‌تواند به صورت بهینه فعالیت‌هایش را انجام دهد. یا مثلا بررسی شود که پخش مویرگی چیست و چگونه به بهینه‌ترین شکل انجام می‌شود. تمامی رویه‌ها در این صنعت با شبیه‌سازی فعالیت‌هایی که در کشورهای خارجی انجام می‌شود، طراحی شده و برخی موارد برآمده از تجربیات شخصی افرادی است که سال‌ها در این حوزه فعالیت کرده‌اند. ما باید اصولی را برای صنعت پخش جمع‌آوری کنیم و این اصول را به نسل‌های بعد انتقال دهیم تا با انباشت دانش در این حوزه به نشر و گسترش هر چه بیشتر دانش پخش کمک کنیم.

▣ زیرساخت فناورانه برای پیشرفت داریم

کارشناسان معتقدند فناوری‌های جدید در عین حال که می‌توانند فرصت‌های جذابی برای شرکت‌های توزیع فراهم کنند، از سوی دیگر، تهدید بزرگی برای شرکت‌های سنتی پخش و شرکت‌هایی هستند که تمایل به انعطاف‌پذیری و بروزرسانی فرآیندهای خود ندارند. با وجود اینکه فناوری اطلاعات ابزارها و امکانات بسیار مناسب و بهینه‌ای را برای مدیریت نیروی انسانی و منابع شرکت‌های پخش در اختیار آنها قرار می‌دهد، هنوز برخی شرکت‌ها مخصوصا شرکت‌های پخش متوسط و کوچک نتوانسته‌اند تصمیم به خرید نرم‌افزار برای مدیریت توزیع و پخش بگیرند. این در صورتی است که زیرساخت‌های تکنولوژیک مناسبی در کشور ما ایجاد شده است.

به‌عنوان مثال، نرم‌افزار پخش مویرگی برای شرکت‌های پخش کوچک و متوسط که با تعداد زیادی از ویزیتورها کار می‌کنند، بسیار تسهیل‌کننده است.

توسعه فناوری در زمینه پخش نتوانسته آن‌گونه که باید بکارگیری نیروی انسانی را کاهش دهد

نمایندگان امروزی پخش، همان بنکداران قدیم هستند

محمداسماعیل قدس، چهره ماندگار صنعت پخش ایران گفت: وقتی صحبت از صنعت پخش می‌شود در واقع منظورمان انتقال کالا به شکل مویرگی است. به‌عبارت روشن‌تر، کالا به جایی انتقال داده شود که مصرف‌کننده یا صاحبان سوپرمارکت‌ها و فروشگاه‌ها آن را خریداری کنند. پس دو نوع پخش مویرگی داریم؛ یکی مربوط به فروشگاه‌هایی است که تحت مالکیت کالاهای تولید شده از یک کارخانه است در واقع صاحبان برندها خودشان فروشگاه دارند. نوع دیگر پخش مویرگی گسترده‌تر است که معمولا صنایع خوراکی و غذایی را شامل می‌شود و کالاها به مغازه‌های ریزودرشت شهر انتقال داده می‌شوند.

به‌گزارش اگروفودنیوز، امروز صنعت پخش در کشورمان هم به عمده‌فروش، خرده‌فروش و سوپرمارکت و هم به فروشگاه زنجیره‌ای کالا می‌دهد و حتی در برخی از مکان‌های دوردست که امکان توزیع نیست، ممکن است نماینده داشته باشد. اگر بخواهیم نماینده را تعریف کنیم باید گفت نمایندگان پخش امروزی در قیم همان بنکدارانی بودند که به پخش کالا می‌پرداختند.

وی با اشاره به مشکلات اصلی صنعت پخش در کشور گفت: مشکل اصلی صنایع ما، جدا از مشکلات اقتصاد کشور نیست. مشکل اصلی اقتصاد این است که ما تولید ثروت نمی‌کنیم، اما به‌دنبال توزیع پول و ثروت هستیم. بخش خصوصی تنها بخش از اقتصاد این کشور است که به‌دنبال افزایش درآمد در مقابل هزینه‌هاست؛ بنابراین تنها بخشی است که تولید و ایجاد ثروت می‌کند؛ از این‌رو راهکار اصلی ما این است که بخش خصوصی را تقویت کنیم و این فرهنگ را جا بیندازیم که ایجاد ثروت ننگ نبوده و سرمایه‌دار، زالوصفت نیست. هم‌اکنون در صنعت پخش، بخش بزرگی از شرکت‌ها دولتی یا شبه‌دولتی هستند که باید به شرکت‌های خصوصی تبدیل شوند که درآمدزا باشند و تولید ارزش‌افزوده کنند. در حال‌حاضر با توجه به پیشی‌گرفتن هزینه‌ها از درآمدها، صنعت رو به افول گذاشته و بسیاری به‌دنبال افزایش پورسانت توزیع برای سرپا نگه داشتن خود هستند. در حالی که این صنعت نیازمند تکنولوژی جدید و روش‌های مدرن توزیع برای افزایش بهره‌وری و خلق ثروت است و این کار را هیچ بخشی به‌جز بخش خصوصی انجام نخواهد داد.

قدس خاطرنشان کرد: چشم‌انداز صنعت پخش همسو با اقتصاد خواهد بود و اگر اقتصاد رشد کند، حتما این صنعت هم رشد خواهد کرد. ناگفته نماند که صنعت پخش می‌تواند در چرخ اقتصاد ظرفیت حداکثری داشته باشد.

مولفه‌های مهم در پخش هوشمند

بهروز دمیرچی، کارشناس فناوری‌اطلاعات و مدیر لجستیک یک شرکت توزیع بزرگ، در گفت‌وگویی که با صنعت داشته معتقد است حمل‌ونقل هوشمند، کمک زیادی به توسعه لجستیکی در کشور می‌کند. در واقع این نوع حمل‌ونقل به‌صورت هوشمند در شرکت‌های بزرگ پخش مانند پست یا شرکت‌هایی که با توزیع مویرگی سروکار دارند، کارآیی زیادی دارد، به‌طورکلی، ۲ بحث اصلی در حمل‌ونقل لجستیک موردتوجه است. نخست مسیربندی سفارشات است که بیشتر شرکت‌های پخش در این زمینه، فعالیت‌های گسترده‌ای را انجام می‌دهند و بحث بعدی، هوشمندسازی ناوگان است که مربوط به شبکه راه‌ها می‌شود. هوشمندسازی مسیر سفارشات به‌طورمعمول به‌وسیله نرم‌افزارها و الگوریتم‌های از پیش طراحی‌شده انجام می‌شود. در کشورمان شرکت‌هایی هستند که در مقیاسی گسترده به هوشمندسازی وسیع در این عرصه می‌پردازند.

وی افزود: حمل‌ونقل هوشمند در بخش لجستیک اطلاعات بیشتری از شرایط موجود را به کاربران می‌دهد و باعث صرف هزینه، انرژی و سوخت کمتری می‌شود. به‌عنوان مثال، اینکه کدام کالا در ابتدا تحویل داده شود تا هزینه زمانی و انرژی کمتری صرف شود، یا کدام سفارش در مسیر ترافیک قرار دارد و لازم است که مسیر تغییر کند، زیرمجموعه این نوع هوشمندی در حمل‌ونقل است. پیش‌بینی مسیر، مهم‌ترین امتیازی است که حمل‌ونقل هوشمند در بخش لجستیک به کاربران می‌دهد. شرکت‌های دانش‌بنیان در سال‌های اخیر اقدامات موثری در این زمینه به‌سرانجام رسانده‌اند. در کل تمامی موارد را با کمک هوش مصنوعی می‌توان بهتر انجام داد و به‌ثمر رساند. این فرآیند با کمک الگوریتم دیتابیسی به‌نام ERP انجام می‌شود که طراحی آن برمبنای تمامی اطلاعاتی است که از یک فرآیند می‌توان دریافت کرد. در حقیقت این نمودار براساس یک دیتابیس یکپارچه تشکیل می‌شود که یک نگرش تمام‌وجهی از فرآیند و در نهایت یک گزارش جامع ارائه می‌دهد. داشتن اطلاعات همه‌جانبه و دیتابیس قوی، مهم‌ترین مولفه در راه‌اندازی حمل‌ونقل هوشمند است.

دمیرچی گفت: الگوریتم‌هایی که در حمل‌ونقل هوشمند تعریف می‌شود، این‌گونه است که راحت‌ترین مسیر را در اختیار رانندگان و عاملان پخش قرار می‌دهد تا با صرف هزینه، انرژی و زمان کمتر بتوانند به‌فعالیت بپردازند. در این میان، کنترل نیروی انسانی از دیگر مزایای حمل‌ونقل هوشمند است، چراکه همه فرآیندها در بستر هوشمند اتفاق می‌افتد و افراد هنگام کار قابل‌کنترل و رصد هستند. به‌همین‌دلیل تخلف جدی رخ نمی‌دهد و مانع تخلف نیروی انسانی در ابعاد وسیع می‌شود.

سخن پایانی

با توجه به آنچه گفته شد، آن فرآیندی که از حمل‌ونقل هوشمند در دنیا وجود دارد، با رویکردی که در کشورمان شاهد آن هستیم، قابل‌مقایسه نیست. در حال‌حاضر کشورهای توسعه‌یافته از امکانات بسیار بالاتری بهره می‌برند و خطوط حمل‌ونقل ریلی، هوایی و زمینی کشورهای توسعه‌یافته در پله‌های بالای استفاده از حمل‌ونقل هوشمند هستند، در حالی که کشور ما در ابتدای مسیر است. البته در ۴، ۵ سال گذشته شاهد فعالیت‌های موثر دانش‌بنیان‌ها در این زمینه بوده‌ایم، اما در کل راه‌های نرفته زیادی پیش‌رو داریم.

یادداشت

حرکت روی خط استاندارد

نوید نیک‌نیا
فعال حوزه دانش‌بنیان

بی‌شک اکوسیستم صنعت و معدن کشور برای ایستایی در برابر تحریم‌ها و گرداندن چرخ خود، نیازمند تولیدات دانش‌بنیان‌ها هستند. بسیاری از دولتمردان در مناصب وزارتی و اجرایی معتقدند صاحبان صنایع در کشور ما نیازمند دانش‌بنیان‌ها و فناوری‌های نوینی هستند که حاصل فعالیت آنهاست؛ بنابراین بیش از پیش باید برای شرکت‌های دانش‌بنیانی که در راستای رفع تحریم‌ها گام برمی‌دارند، اعتبار قائل شویم و محصولات آنها را در صدر انتخاب‌های‌مان قرار دهیم. این روند، کمک شایانی به ذخایر ارزی کشور برای جلوگیری از ارزبری می‌کند و حتی با مدیریت درست می‌تواند منجر به ارزآوری شود.

کارشناسان همچنین معتقدند حرکت روی خط استاندارد و به‌روز بودن، جزو مولفه‌های اصلی اعتمادسازی صاحبان صنایع از سوی صاحبان دانش‌بنیان‌هاست و تا زمانی که به شرکت‌های دانش‌بنیان فرصت عمل داده نشود، خوداتکایی به تولیدات برآمده از این شرکت‌ها حاصل نمی‌شود. گفتنی است عمر توجه شرکت‌های صنعتی به نرم‌افزارهای نوین و شرکت‌های دانش‌بنیان در این حوزه به ۲ سال هم نمی‌رسد. سیستم اطلاعات جغرافیایی با تلفیق واقعیت‌افزوده چه در اکتشاف و چه در بهره‌برداری، امکانات بسیار مفیدی به معدنکاران و صنایع معدنی می‌دهد. درواقع برای اینکه مطالعات‌شان جامه عمل بپوشد از gis استفاده می‌کنند که براساس تصاویر ماهواره‌ای و نقشه‌های موجود است، همچنین در بخش اجرا در بخش داده‌های عملی هم از gis استفاده می‌شود.

چند سالی است شرکت‌های معدنی بسیاری به استفاده از واقعیت‌افزوده روآورده‌اند تا نقشه‌های سه‌بعدی معدنی برای کارشناسان و مدیرانی که در دفاتر نشسته‌اند، قابل‌لمس باشد. در کل همکاری با شرکت‌های نرم‌افزاری در بخش صنعت و معدن می‌تواند به صرفه‌جویی قابل‌ملاحظه‌ای در زمان بینجامد، چراکه بسیاری از امور با استفاده از فناوری‌های جدید انجام می‌شود و امروزه راهی جز روآوردن به این نرم‌افزارها نیست و از سویی هم، چون منابع و معادن و تجهیزات هم ارزشمند می‌شوند و نرخ بالایی پیدا می‌کنند؛ بنابراین باید حداکثر بازدهی را داشته باشند.

همان‌گونه که گفته شد، مدت زمان طولانی نیست که شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی در تلاش هستند از شرکت‌های دانش‌بنیان برای رفع نیازهای خود بهره بگیرند، اما این بهره‌گیری در بخش نرم‌افزارها چندان در اولویت‌شان نیست. در واقع اگر مدیری علاقه‌مند باشد با این شرکت همکاری کند، در تلاش برای همکاری با این شرکت‌ها برمی‌آید. باتوجه به شرایط مدیریتی و اقتصادی شرکت‌های دانش‌بنیان و نوآور بودن آن، که فارغ از روش‌های سنتی است، بزرگ‌ترین چالشی که در این زمینه با آن مواجه می‌شوند، زمان طولانی راه‌اندازی یک فناوری جدید در صنایع بالادستی است. از آنجایی که شرکت‌های بزرگ صنعتی با روش‌های سنتی اداره می‌شوند، زمان زیادی را از دست می‌دهند و از سویی هم، چون تولیدات نرم‌افزاری را باید در یک بازه زمانی مشخص مورداستفاده و بهره‌برداری قرار داد، این طرح‌ها در مدت زمان طولانی کارآیی و جذابیت خود را از دست می‌دهند.

در این میان، الزامات مالی زیادی وجود دارد؛ بنابراین شرکت‌های دانش‌بنیان ترجیح می‌دهند همکاری مستقیم با بخش صنعت و معدن نداشته باشند، اما این روال در شرکت‌هایی که در بخش‌های سخت‌افزاری مانند تولید و تجهیزات فعالیت می‌کنند، وجود ندارد و این امر به تحریم‌ها و رفع نیاز موجود در شرایط داخلی برمی‌گردد. به‌همین‌دلیل وابستگی خارج از کشور تا حد زیادی کم شده است. شرکت‌های بزرگ صنعتی در بسیاری از کشورهای پیشرفته با آغوش باز از دستاوردها و نوآوری‌های جدید در بحث نرم‌افزارها استقبال می‌کنند، اما روالی که در ایران وجود دارد، این است که اگر روش سنتی در شرکت‌های مادر جواب بدهد و نیازشان را برطرف کند، تلاشی برای جایگزینی آن با روش‌های نو نمی‌کنند، چراکه هنوز نیاز به نوآوری و فناوری در صنعت و معدن کشور احساس نشده است. باید گفت بیشتر شرکت‌های صنعتی و معدنی در بخش بهره‌گیری از نوآوری هنوز در مراحل اولیه قرار دارند و ۴ تا ۵ سال از آن چیزی که در دنیا می‌گذرد، عقب هستند. دستاوردها و نوآوری‌های نرم‌افزاری شرکت‌های دانش‌بنیان بیشتر در نمایشگاه‌ها و رویدادهای نمایشگاهی معرفی می‌شوند و هنوز چندان مورداستقبال شرکت‌های صنعتی قرار نگرفته‌اند. همچنین باید گفت زیرساخت‌های حوزه معدن توجه چندانی به فناوری‌های نوین ندارند، اما در حوزه برق چنین روالی نیست، چراکه ناچار بوده‌اند به فناوری‌های جدید روی بیاورند، به‌همین‌دلیل بیشتر کنتورها دیجیتالی است، اما هنوز در بخش آب و گاز مصرفی از کنتورهای قدیمی استفاده می‌شود.

یادداشت

خودروسازی و افق‌هایی که تیره شد

سیدحسین آقاسیدمرتضی
عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی

براساس سند چشم‌انداز افق ۱۴۰۴ باید تا ۳ سال دیگر به جایگاه نخست صنعت خودرو در منطقه، جایگاه پنجم در قاره آسیا و رتبه یازدهم در جهان برسد که این هدف‌گذاری در این بازه زمانی، قدری محال به نظر می‌رسد.

صنعت خودرو، یکی از صنایع پردرآمد در کشورهای توسعه‌یافته است که نقش بسزایی در شکوفایی اقتصادهای بزرگ جهان دارد. درحال‌حاضر این صنعت به حدی در اقتصاد و تجارت جهانی اثرگذار است که می‌تواند به تنهایی بخش زیادی از ارزش‌افزوده و ارز موردنیاز کشورهای صاحب صنعت را تامین کند.

توسعه این صنعت البته نیازمند مزیت‌هایی اولیه‌ای از بهره‌مندی از معادن فلزی و مواد معدنی گرفته تا نیروی انسانی متخصص و دانش‌آموخته، از انرژی ارزان گرفته تا بازار مصرف بزرگ است که خوشبختانه همگی در ایران وجود دارند و به همین دلیل نیز در سند چشم‌انداز کشور در افق ۱۴۰۴ این صنعت و صنایع وابسته به آن اعم از قطعه‌سازی، مجموعه‌سازی، خودروسازی، خدمات مهندسی، خدمات مالی، صنایع جانبی و خدمات پس از فروش، باید به‌عنوان پیشران و پیش‌برنده صنعت ایران ایفای نقش کنند که صدالبته این مهم نیازمند ارتقای توانمندی علمی، دانش فنی و فناوری در همه ابعاد و بخش‌های آن است.

براساس این سند، ایران باید تا سال ۱۴۰۴ (یعنی تنها ۳ سال دیگر) به جایگاه نخست صنعت خودروسازی در منطقه، جایگاه پنجم در قاره آسیا و رتبه یازدهم در جهان برسد.

این هدف‌گذاری گرچه در این بازه زمانی، قدری محال به نظر می‌رسد، اما در زمان تعیین، کاملا در دسترس بود به شرطی که کشور به معنای دولت، زمینه را برای همکاری و مشارکت با خودروسازان بزرگ جهان و جذب سرمایه‌گذار خارجی و داخلی فراهم می‌کرد و از سوی دیگر، به موازات واردات فناوری، بخش داخلی را نیز به سمت تقویت واحدهای تحقیق و توسعه و توانمندی‌های صنعتی هدایت و حمایت می‌کرد تا بتواند به اهداف تعیین‌شده در سند ۱۴۰۴ اعم از سهم ۲۱ درصدی این صنعت در ارزش‌افزوده کل صنعت کشور و سهم ۴ درصدی از کل تولید ناخالص داخلی کشور که باید در سایه اقداماتی مانند صادرات قطعات یدکی به ارزش ۶ میلیارد دلار میسر می‌شد، برسد.

حالا در حالی تنها ۳ سال تا هدف‌های تعیین‌شده فاصله داریم و عملا اقدامی برای نیل به آن انجام نمی‌شود که در متن این سند به صراحت نوشته شده «دستیابی به اهداف یاددشده مستلزم پشتیبانی و حمایت هدفمند، منسجم و مدت‌دار دولت از فرآیند توسعه صنعتی کشور است.» با این روند باید گفت این اهداف روی کاغذ باقی خواهند ماند و با از دست رفتن فرصت‌های متوالی و سرعت بالای دیگر کشورها در توسعه این صنعت، به آرزوهایی بعید تبدیل خواهند شد.

مشکلات نقدینگی، حجم بالای مطالبات معوق‌شده، خلأ پلتفرم‌های ملی، عرضه خودروهای قدیمی، کاهش تیراژ تولید و... حاکی از آن است که رسیدن به تولید ۳ میلیون خودرو و صادرات یک میلیون آن آرزویی بوده که رسیدن به آن زمانبر است.

زنجیره تامین داخل که وابسته به شرکت‌های خودروساز و بازار کشور است نیز در این روند، حرکت توسعه‌ای به معنای واقعی نداشته و سهم آن در بازار بین‌المللی عدد ناچیزی است که در این صنعت (قطعه‌سازی) هم صادرات ۶ میلیارد دلار را با اماواگرهای بسیاری روبه‌رو کرده است. در این راستا نیاز است تا سند چشم‌انداز افق ۱۴۰۴ موردبازنگری قرار گیرد تا تحقق اهداف جدید امید را به صنعت خودرو تزریق کند.

ضرورت اسقاط فرسوده‌ها برای صرفه‌جویی در مصرف سوخت

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه ایران جزو ۱۰ کشور بالای مصرف‌کننده انرژی در جهان است، گفت: ایجاد یک نهاد فرانهادی زیرنظر نهاد ریاست‌جمهوری برای مدیریت مسئله بهینه‌سازی مصرف سوخت ضروری است.

علیرضا ورناصری در گفت‌وگو با خانه ملت، درباره وضعیت بهینه‌سازی مصرف سوخت و انرژی در کشور، گفت: ایران شدت مصرف انرژی بالایی در مقایسه با میانگین جهانی دارد و جزو ۱۰ کشور بالای مصرف‌کننده انرژی است، اما استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان با اصلاح ساختاری که در چرخه تولید، توزیع و انتقال ایجاد می‌کنند، تحولات بزرگی در روند بهینه‌سازی کشورمان ایجاد خواهد کرد. وی با بیان اینکه این شرکت‌ها با توجه به ظرفیت‌هایی مانند اقتصاد مبتنی بر دانش بومی و اتکا به توان علمی-پژوهشی داخلی از ارکان افزایش ارزش‌افزوده و اشتغالزایی هستند، افزود: همچنین ضروری است با تامین منابع مالی و نظم‌بخشی، وضعیت حوزه حمل‌ونقل را ارتقا بخشیم.

ورناصری ادامه داد: گستردگی و پیچیدگی مسائل مرتبط با توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت به‌عنوان سند بالادستی و چرخه فراخشی بر گستره وسیعی از موضوعات از قبیل اقتصاد، انرژی، محیط‌زیست و ایمنی تاثیر گذار است. حمل‌ونقل عمومی کشور براساس برنامه چهارم، پنجم و ششم توسعه شهری به‌دلیل مشکلات حمایتی و عملکرد دولت‌ها موفق نبوده است.

عواملی از قبیل تعدد مراکز تصمیم‌گیری، عدم بهسازی و نگهداشت جاده‌ها، ناهماهنگی نهادها در اجرای قانون و ضرورت رشد متوازن زیربخش‌های حوزه حمل‌ونقل و تاکید برمدیریت یکپارچه، ایجاد جایگاه مستقل به‌منظور سیاست‌گذاری متمرکز، یکپارچه‌سازی، ساماندهی و مدیریت حمل‌ونقل عمومی با محوریت اصلاح و بهینه‌سازی را نمایان می‌کند.

کارشناسان در واکنش به واردات خودرو توسط خودروسازان مطرح کردند

رانت اقتصادی در دل واردات

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

پس از آزادسازی واردات خودرو در پایان اردیبهشت امسال، در مرحله نخست ۷ شرکت متقاضی واردات خودرو از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت تایید شده و مجوز واردات دریافت کردند. درحال‌حاضر این تعداد به بیش از ۱۰ شرکت رسیده که برخی از آنها شرکت‌های خودروساز خصولتی و خصوصی هستند. به‌گفته کارشناسان، فرآیند تولید با تجارت متفاوت بوده و به‌نظر می‌رسد این سیاست در ادامه مشکلاتی را در فرآیند تولید به‌وجود آورد؛ موضوعی که پیش‌تر هم برای قطعه‌سازان تجربه شده و قطعات چینی به‌نام تولید ایران عرضه می‌شد.

واردات خودرو از طریق شرکت‌های خودروساز، نیاز به آسیب‌شناسی دارد و باید مشخص شود اگر واردات به‌معنای انتقال تکنولوژی است، این امر مهم چه زمانی روی محصولات داخلی نمود پیدا خواهد کرد؟

اولویت با خودروهای ارزان‌تر است

امید قالیباف، سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت درباره رفع اشکالات بیان‌شده از سوی مجلس شورای اسلامی به صمت گفت: اشکالات از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت رفع شده و ثبت‌سفارش محصولات از سوی شرکت‌های تاییدشده در حال انجام است.

در این راستا، اولویت واردات با خودروهای کمتر از ۱۰ هزار دلار است و در بخش نخست، شرکت‌ها ثبت‌سفارش محصولات را آغاز کرده‌اند.

وی افزود: تامین ارز موردنیاز که یک میلیارد یورو تعیین شده، بنا بر تصمیم بانک مرکزی در حال پیگیری است. این مبلغ ممکن است از طریق واردات بدون انتقال ارز انجام شود، ارز حاصل از صادرات یا استفاده از رمزارزها باشد یا حتی سایر منابع پولی که به تایید بانک مرکزی برسد.

قالیباف در ادامه سخنان خود اضافه کرد: قرار است حدود ۹۰ هزار خودرو سواری در رده قیمتی ۱۰ تا ۲۰ هزار یورو وارد شود تا بازار عرضه و تقاضا به تعادل برسد.

چرایی ورود خودروساز به موضوع واردات

فضل‌اله جمالو از کارشناسان صنعت خودرو درباره آسیب‌شناسی واردات از سوی خودروسازان به صمت گفت: طبیعی است که برای واردات کالایی مانند خودرو باید تمام زیرساخت‌های لازم از فرآیند فروش گرفته تا خدمات پس از فروش مشخص باشد.

وی افزود: اگر خودروساز که دارای زنجیره تامین است به موضوع واردات ورود می‌کند، به این دلیل است که از زیرساخت‌های مناسبی در عرضه و خدمات پس از فروش برخوردار است. در این‌باره یا به‌طور مستقیم خود موضوع واردات برخی مدل‌ها را انجام می‌دهد یا به‌طور غیرمستقیم در این بخش فعالیت دارد؛ اما نکته اینجاست شرکتی که پس از سال‌ها خدمات پس از فروش در وضعیت مناسبی نیست و تراز تجاری مثبتی ندارد، در واقع با زیان روبه‌رو بوده و به بانک‌های بزرگ بدهکار است، به فرآیند واردات ورود می‌کند. بنابراین اتفاق خاصی رخ نمی‌دهد. واردات برای این است که شرکت‌های خودروساز نتوانسته‌اند قیمت خودرو را در بازار منطقی کنند و قیمت تمام‌شده محصولات آنها بالاست.

رد گم کردن

جمالو ادامه داد: قیمت خودرو وارداتی قرار است زیر ۱۰ هزار دلار باشد که حدود ۳۰۰ میلیون تومان خواهد بود. با حقوق و عوارض گمرکی و سود واردکننده، قیمت تمام‌شده چقدر می‌شود؟ اگر این خودرو در بازار با قیمت ۶۰۰ میلیون تومان به‌فروش برسد؛ یعنی فقط رد گم کردن از عدم‌توانمندی خودروسازان در کنترل قیمت خودرو در بازار است.

این کارشناس حوزه خودرو تصریح کرد: در نهایت هم دیگر مشخص نخواهد شد، خودروساز بهره‌ور تولید می‌کند یا خیر. چنین فرآیندی (ورود خودروساز بدهکار به موضوع واردات) مسیر تولید و فروش را غیرشفاف‌تر کرده و عملکرد خودروسازان مبهم‌تر خواهد شد.

خصوصی‌سازی واقعی

جمالو با بیان اینکه ساختار باید تغییر کند، عنوان کرد: بنا بر سهم ناچیزی که دولت در شرکت‌های بزرگ خودروساز دارد، اعمال‌نظر کرده و افراد خود را با قابلیت مناسب یا بدون‌قابلیت موردانتظار در سمت‌های مدیریتی قرار می‌دهد. اگر خصوصی‌سازی واقعی رخ دهد، بحث هزینه-منفعت برای شرکت‌ها مفهوم داشته و مهم تلقی می‌شود. اما برای مدیر دولتی که چند صباحی می‌آید و می‌رود، این موضوع محلی از اعراب ندارد. در این میان، حتی گاهی همراه با مدیر دولتی، گروهی می‌آیند و هنگام رفتن تعدادی از این افراد می‌مانند و هزینه سربار شرکت تولیدی را افزایش می‌دهند. او تاکید کرد: بنابراین تا این فرآیند اصلاح نشود، واردات اثر خاصی بر بازار خودرو نخواهد داشت. جمالو اضافه کرد: متاسفانه شرکت‌های خودروساز خصوصی کشور هم تا امروز عملکرد خوبی نداشته‌اند. با سطح درآمد پایینی که افراد دارند و حتی توان خرید خودرو داخلی را ندارند، قرار است خودروساز، محصولی اقتصادی وارد کند که قیمت آن با حقوق و عوارض گمرکی، حدود ۵۰۰ میلیون تومان خواهد شد. در واقع واردات هم می‌شود رانت اقتصادی برای گروهی که سرمایه در اختیار دارند و خودروها را خریداری می‌کنند و با سود کلانی در بازار به مردم می‌فروشند.

او درباره شرکت‌های خصوصی خودروساز داخلی افزود: این‌گونه نیست که این شرکت‌های خودروساز به‌معنای واقعی خصوصی باشند. این شرکت‌ها هیات‌امنایی دارند که ممکن است متشکل از استاندار و... باشد؛ ضمن اینکه سهم آنها در بازار بسیار ناچیز است.

وی ادامه داد: تا هنگامی که زنجیره فساد و رانت از بین نرود، شرکت خودروساز دولتی باشد یا خصوصی تفاوتی نمی‌کند. واردات انجام شود یا نشود در بهبود شرایط تولید و فروش تاثیری زیادی ندارد. جمالو تاکید کرد: به شرطی که زنجیره بهم پیوسته سلامت باشد و فسادزایی شود، شرکت‌های خودروساز می‌توانند کارآمد باشند.

این کارشناس صنعت خودرو یادآور شد: اگر کل فرآیند تولید و عرضه، یک زنجیره بهم پیوسته تصور شود، هدف از تولید خودرو از تامین قطعات گرفته تا تبدیل آن به یک مجموعه و عرضه محصول نهایی به بازار، تامین خودرو برای مردم جامعه است؛ نه سرمایه‌داران که به یکباره ۱۰۰ خودرو خریداری کرده و در پارکینگ نگهداری می‌کنند تا با قیمت بالاتر در بازار معامله کنند.

او تصریح کرد: در این زنجیره، ضعیف‌ترین حلقه، مردم عادی هستند؛ آیا آنها با چند سال کار کردن و با وامی که زندگی روزمره‌شان به گرو گرفته نشود، می‌توانند یک خودرو خریداری کنند؟ اگر قرار باشد یک فرد، بخش اعظمی از درآمدش را برای وام بپردازد، خودرو اقتصادی چه معنایی خواهد داشت؟ آیا واردات با هدف تنظیم‌گری بازار آیا محقق می‌شود؟

جمالو گفت: با درآمدهای فعلی، خرید خودرو، حتی ارزان‌قیمت شدنی نیست. پایین‌ترین نرخ خودرو اگر ۲۰۰ میلیون تومان باشد، یک فرد باید چند سال کار کند تا بتواند یک خودرو اقتصادی خریداری کند. آیا افراد می‌تواند با حقوق ۶ ماه خود، ارزان‌ترین خودرو موجود در بازار را خریداری کنند؟

واردات و سرمایه‌های سرگردان

جمالو با بیان اینکه واردات، دردی را از مصرف‌کننده واقعی درمان نمی‌کند، بیان کرد: واردات با عنوان خودرو اقتصادی، به‌نفع واردکننده و افرادی که دارای سرمایه سرگردان هستند، خواهد بود. او گفت: هنگامی که چرخه درست حرکت نمی‌کند دوباره اثر سوء آن برای مردم جامعه خواهد بود. واردات باید به‌گونه‌ای باشد که برای هیچ کدام از نظام‌های تولید و خدمات رانت ایجاد نکند. زمانی این‌گونه می‌شود که ایران در WTO پذیرفته شود و نظارت جهانی وجود داشته باشد؛ آن زمان خودروساز داخلی در شرایط رقابتی ناچار به تولید خواهد بود و اگر نتواند محصولی رقابتی تولید و عرضه کند باید تعطیل شود، در حالی که امروز این‌گونه نیست.

> حسن کریمی‌سنجری: وقتی واردات خودرو محدود است، انتقال تکنولوژی معنا ندارد

تجارت به‌شرط تولید

در ادامه حسن کریمی‌سنجری از دیگر کارشناسان صنعت خودرو درباره واردات خودرو از سوی شرکت‌های خودروساز به صمت گفت: در دوره وزیر صنعت، معدن و تجارت در دولت یازدهم، واردکنندگان مجاب شده بودند برای تمدید مجوز واردات خودروشان، باید خط تولید راه‌اندازی کنند؛ بنابراین می‌توان گفت از گذشته تولید به تجارت مرتبط بوده است.

وی افزود: در شکل جدید واردات، ورود خودروخارجی به بازار منوط‌به انتقال تکنولوژی شده؛ بنابراین باید خودروساز باشید تا بتوانید موفق به انتقال تکنولوژی شوید. از این‌رو شرکت‌های خودروساز هم مجاز به واردات خودرو شده‌اند. این کارشناس حوزه خودرو با بیان اینکه وقتی واردات خودرو محدود است، انتقال تکنولوژی معنا ندارد، گفت: مهم‌ترین هدف دولت، تنظیم‌گری بازار است. قرار است عرضه خودرو تقویت شده تا قیمت‌ها کنترل شود. کریمی‌سنجری عنوان کرد: شرکت‌های خودروساز، با توجه به اهداف تعیین‌شده، شرایط مناسب‌تری برای واردات خودرو دارند، اما با واردات محدود در رده قیمتی ۱۰ هزار دلار، تعداد بسیار کمی خودرو می‌توان وارد کرد. او اظهار کرد: فراموش نکنیم که روند تولید و تجارت از یکدیگر جدا هستند و قوانین تجارت در هر کشوری متفاوت است و در این میان، با توجه به شرایط تحریمی کشور چون شرکت مادر در ایران نمایندگی ندارد که خودرو صادر کند، واردات از طریق بازرگانان و دلال‌ها انجام می‌شود.

انحصار واردات

سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی تاکید دارد که مجلس درباره نوع خودروهای وارداتی، هیچ انحصاری قائل نشده و انتظار می‌رود واردات خودرو متناسب با مطالبات مردم انجام شود. روح اله عباسپور در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به گام مجلس در راستای واردات خودرو درباره روند اجرای قانون بیان کرد: مجلس قانون واردات خودرو را تصویب کرد که سازکار واردات خودرو نیز در این قانون دیده شده و دولت وظیفه دارد واردات خودرو را انجام دهد و با افکار مردم در زمینه واردات خودرو بازی نکند.

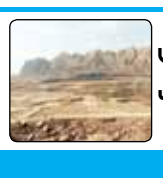
واردات در چارچوب قانون

سخنگوی کمیسیون صنایع مجلس در ادامه با بیان اینکه آیین‌نامه اجرایی نوشته شده برای واردات خودرو اشکالاتی دارد، اظهار کرد: رئیس مجلس ۳ ایراد را به این آیین‌نامه وارد دانست و در نامه‌ای به دولت ابلاغ کرد. ما انتظار داریم وزارت صنعت، معدن و تجارت هرچه سریع‌تر اشکالات را رفع و به سرعت برای واردات خودرو اقدام کند.

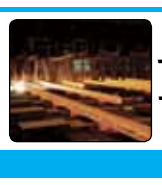
نماینده مردم بوئین‌زهرا در مجلس شورای اسلامی، تصریح کرد: ایجاد محدودیت و انحصار در واردات خودرو نظر مجلس نیست. قطعا اگر بنا باشد در واردات نیز انحصار ایجاد شود، مجلس ورود خواهد کرد و از قانون خود دفاع می‌کند. از سوی دیگر درباره نوع خودروهای وارداتی نیز مجلس در قانون قائل به واردات خودرو از کشورهای خاصی نشده و واردات خودرو باید متناسب با مطالبات مردم انجام شود.

سخن پایانی

بنابر این گزارش، برخی کارشناسان معتقدند پروژه واردات خودرو با عنوان ورود خودروهای اقتصادی برای تنظیم‌گری بازار، بهانه‌ای برای جبران زیان انباشته شرکت‌های خودروساز باشد. علاوه‌بر اینکه با توجه به شرط ورود خودرو (انتقال تکنولوژی) شرکت‌های خودروساز گزینه‌های مناسب برای واردات خودرو به شمار می‌روند.

تحدید و تشویق همزمان لازم است

سهم «فخوز» در بازار فولاد افزایش می‌یابد

تجربه سقوط و صعود در یک هفته

قیمت‌گذاری منصفانه در زنجیره فولاد چگونه ممکن است؟

ضرورت تشکیل شورای آهن و فولاد

فولاد در رده صنایع استراتژیک کشور قرار دارد؛ بر همین اساس در طول سال‌های گذشته زمینه توسعه این زنجیره در کشور فراهم آمده است.

با این وجود همواره شاهد بروز چالش‌های مختلف میان فعالان زنجیره فولاد کشور هستیم که بخش بزرگی از این چالش‌ها از نبود سیاست صحیح در قیمت‌گذاری و همچنین تکمیل زنجیره تولید، آغاز می‌شود؛ بنابراین چنانچه تعاملی قوی میان تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد شکل بگیرد، بخش بزرگی از این مشکلات مرتفع خواهند شد.

عکس: آیدا فریدی

سرکوب قیمت فولاد در شرایط تورم عمومی

بهرام سبحانی، رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران اظهار کرد: در شرایطی که تورم عمومی در اقتصاد کشور وجود دارد، بهای تمام مولفه‌های تولید فولاد در کشور از انرژی گرفته تا حمل‌ونقل، در ماه‌های اخیر افزایش قابل توجهی داشته است؛ بنابراین نمی‌توان انتظار داشت قیمت فولاد ثابت بماند یا کاهشی باشد. در شرایط تورمی، سرکوب قیمت فولاد منجر به ورشکستگی تولیدکنندگان، کاهش تولید و سپس تورم جدید می‌شود.

به گزارش چیلان، سبحانی گفت: در زمینه قیمت فولاد باید به هزینه مولفه‌های تولید آن نگاه کرد. برای تولید هر یک تن فولاد به ۱.۵ میلیون تن سنگ آهن نیاز است و ۳۰ درصد قیمت تمام‌شده فولاد مربوط به مواد اولیه است. از دیگر اجزای قیمت تمام‌شده فولاد می‌توان به حقوق و دستمزد نیروی کار، هزینه حامل‌های انرژی و کرایه حمل بار اشاره کرد.

وی ادامه داد: حقوق و دستمزدها به‌عنوان یکی از اجزای قیمت تمام‌شده فولاد در ابتدای سال، افزایش قابل توجهی داشته است. علاوه بر این کرایه حمل بار نیز در چند مرحله افزایش داشته است. برای تولید هر یک میلیون تن فولاد، ۴ میلیون تن حمل‌ونقل انجام می‌شود. هزینه برق و گاز نیز در چند مرحله افزایش‌های قابل‌ملاحظه‌ای داشته و تمام این موارد باعث شده قیمت تمام‌شده فولاد در کشور افزایش یابد.

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تصریح کرد: فضای اقتصاد کشور تورمی است و در بخش‌های مختلف شاهد تورم بالا هستیم. در چنین شرایطی به چه دلیل قیمت فولاد باید ثابت بماند یا کاهشی باشد؟ مگر فولاد می‌تواند جدا از کلیت فضای تورمی اقتصاد کشور باشد؟!

سبحانی خاطرنشان کرد: زنجیره آهن و فولاد، از سنگ‌آهن تا محصول نهایی را در بر می‌گیرد و سه تشکل تخصصی انجمن سنگ‌آهن، انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران و انجمن نوردکاران فولادی ایران این زنجیره را پوشش می‌دهند. باید بین این سه تشکل هماهنگی انجام گیرد تا از طریق این هماهنگی مسائل، چالش‌ها و بحران‌هایی که می‌تواند در زنجیره فولاد به‌وجود آید، حل شود. وی ادامه داد: اگر هر حلقه از حلقه‌های زنجیره آهن و فولاد با مشکلی روبه‌رو شود، این مشکل به‌سرعت به حلقه‌های بالادست و پایین‌دست سرایت خواهد کرد؛ از همین رو مشکلات زنجیره فولاد باید در سطح کلیت این زنجیره و با هماهنگی تشکل‌های تخصصی حل شود.

سبحانی افزود: برای ایجاد هماهنگی در زنجیره آهن و فولاد، توسعه متوازن این زنجیره و حل مشکلات آن، تشکل‌های تخصصی این زنجیره تصمیم گرفتند یک تشکل جدید ایجاد کنند. نام این تشکل جدید، شورای زنجیره آهن و فولاد ایران است و ماهیت مشورتی دارد تا از طریق هماهنگی و مشورت تنگاتنگِ سه تشکل ذکرشده، شاهد وضعیت بهتری در این زنجیره باشیم.

انباشته شدن گندله بحران‌زاست

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران عنوان کرد: یکی از مشکلاتی که در حال حاضر در زنجیره آهن و فولاد وجود دارد، بحران انباشته شدن گندله در واحدهای تولیدکننده گندله است. بخش کوچکی از این مشکل به نامتوازنی زنجیره آهن و فولاد بازمی‌گردد و بخش بزرگ‌تر آن نیز مربوط به قطعی گاز واحدهای تولیدکننده آهن اسفنجی در زمستان سال گذشته است که با تعطیلی این واحد، مصرف گندله کاهش یافت و با انباشته شدن گندله در حلقه تولیدکننده این فرآورده روبه‌رو شدیم.

وی اضافه کرد: در حال حاضر، شاهد بحرانی در حلقه تولید گندله هستیم که این بحران در آینده ممکن است برای سایر حلقه‌های زنجیره آهن و فولاد ایجاد شود. نکته مهم این است که این بحران‌ها و نوسانات باید در سطح کل زنجیره آهن و فولاد و با هماهنگی سه تشکل موجود حل شوند و در این راستا نیز شورای زنجیره آهن و فولاد تشکیل شد.

بین دو بازار باید تفکیک قائل شد

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران بیان کرد: یکی از بحث‌های مهمی که در حال حاضر در زمینه زنجیره آهن و فولاد وجود دارد، بحث بازار است. در موضوع بازار باید بین دو بازار مختلف، تفاوت قائل شد؛ اول بازار و قیمت بین‌بنگاهی و دوم بازار و قیمت محصولات نهایی. درباره قیمت بین‌بنگاهی نیاز به دخالت دولت نیست و نحوه قیمت‌گذاری در این حوزه باید توسط خود تشکل‌ها و با هماهنگی آنها تعیین شود.

سبحانی تاکید کرد: در واقع خود تشکل‌های زنجیره آهن و فولاد هستند که باید در زمینه قیمت مواد مبادله‌شده بین بنگاه‌ها به جمع‌بندی برسند و شیوه قیمت‌گذاری منصفانه در این حوزه را مشخص کنند.

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تصریح کرد: مبنای قیمت منصفانه در زنجیره آهن و فولاد، این است که سود تولید هر یک از فرآورده‌های این زنجیره متناسب با سرمایه‌گذاری صورت‌گرفته برای تولید آن باشد. نمی‌شود حلقه‌ای که به ازای هر یک میلیون تن تولید، سرمایه‌گذاری کمتری در آن صورت گرفته، سود بیشتری نسبت به حلقه‌ای ببرد که به ازای هر یک میلیون تن تولید، سرمایه‌گذاری بیشتری انجام داده است. سود حاصل در زنجیره آهن و فولاد باید متناسب با میزان سرمایه‌گذاری باشد و شورای زنجیره آهن و فولاد ایران بر همین اساس می‌تواند درباره قیمت‌های بین‌بنگاهی در این زنجیره به جمع‌بندی برسد.

صادرات مواد اولیه اشتباه است

تعیین عوارض صادراتی هدفمند موجب می‌شود ارزش افزوده ایجاد و صادرات پربازده‌تر شود. آنوش رحام مواد اولیه معدنی و صنعتی را در حکم مهمات دانست و بیان کرد: هیچ کشوری مهمات کشور رقیب تجاری خود را تامین نمی‌کند. وی تعیین عوارض صادراتی مواد اولیه را در راستای جلوگیری از صادرات این مواد عنوان کرد.

دبیر سندیکای لوله و پروفیل ایران ادامه داد: هدف از تعیین عوارض صادراتی، جلوگیری از صادرات این محصولات است و ایران می‌تواند مواد اولیه خود را فرآوری و با ۲۰ درصد ارزش افزوده صادر کند. فروش مواد خام وجهه اقتصادی مطلوبی ندارد. رحام همچنین با اشاره به تعیین عوارض هدفمند و اصولی برای محصولات فولادی، تصریح کرد: تعیین عوارض صادراتی هدفمند موجب می‌شود در مواد اولیه ارزش افزوده ایجاد و امکان صادرات بهتر آن فراهم شود؛ بنابراین صادرات مواد اولیه روش درستی نیست.

وی درباره عوارض پلکانی صادرات محصولات معدنی، یادآور شد: باید بیشترین عوارض صادرات برای مواد اولیه باشد تا محصولات پایین‌دست کمتر مشمول عوارض صادراتی شوند.

دبیر سندیکای لوله و پروفیل ایران خاطرنشان کرد: وزارت صنعت، معدن و تجارت هنوز عوارض پلکانی متناسبی برای محصولات صنعتی و معدنی تعیین نکرده و حاشیه سود هر حلقه از زنجیره فولاد نیز تعیین نشده است. ضرورت دارد شورای آهن و فولاد به‌طور جدی در این زمینه اقدام کند.

سخن پایانی

سیاست‌های اشتباه حاکم بر زنجیره فولاد در طول سال‌های گذشته چالش‌های متعددی را برای فعالان صنعتی ایجاد کرده که از جمله این سیاست‌های اشتباه می‌توان به قیمت‌گذاری نامناسب و همچنین وضع عوارض یا محدودیت‌های صادراتی اشاره کرد. بی‌تردید چنانچه این مشکلات مرتفع نشود، نمی‌توان به بهبود شرایط در این صنعت و توسعه آن امید داشت.

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان تصریح کرد

تحقق ظرفیت اسمی فولاد هرمزگان تا پایان سال جاری

شرکت فولاد هرمزگان به‌عنوان پیشرفته‌ترین کارخانه فولادی در کشور توانسته است با توجه به موقعیت استراتژیک خود مانند دسترسی به آب‌های آزاد، نزدیکی به معادن مرکز کشور، برخورداری از تکنولوژی روز دنیا و استفاده از نیروهای مجرب و دانش‌محور، خود را در میان تولیدکنندگان فولاد کشور مطرح سازد و با عرضه محصولات کیفی در بازارهای جهانی به یکی از برندهای معتبر صنعت فولاد تبدیل شود. ثبت رکوردهای پیاپی در تولید طی سال گذشته و سال جاری باوجود محدودیت‌های انرژی و افزایش صادرات در شرایط تحریمی نشان می‌دهد محدودیت‌ها نمی‌توانند مانع تحقق اهداف بزرگ مدیریت و کارکنان فولاد هرمزگان شوند. کارکنانی که با درک صحیح اهداف سازمانی با عزمی راسخ در راه تحقق آن‌ها از هر کوششی دریغ نمی‌ورزند. برای بررسی وضعیت این شرکت، خبرنگار روابط عمومی با عطاالله معروفخانی مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان به گفت‌وگو نشسته است که متن کامل آن را در ادامه می‌خوانید:

به‌عنوان سؤال نخست، وضعیت حال حاضر شرکت فولاد هرمزگان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

شرکت فولاد هرمزگان از ابتدای سال جاری توانست تولید خود را افزایش دهد به‌نحوی که تا پایان شهریور ۱۰۴ درصد از برنامه ۶ ماهه امسال محقق گردیده است. هرچند با توجه به شرایط جنگ اقتصادی در بازارهای جهانی و داخلی با چالش‌های گوناگونی مواجه هستیم اما تولید در شرکت متوقف نشده و موقعیت خود را در بازار حفظ کرده و به دنبال بهبود و رشد آن نیز است. این شرکت اجرای طرح‌های توسعه‌ای متعددی را در دستور کار قرار داده است. طرح‌هایی که هم از نظر افزایش تولید و کسب درآمد و هم به لحاظ اشتغال‌زایی حائز اهمیت خواهند بود. افزایش میزان تولید و صادرات و پیشرفت طرح‌های توسعه نشان می‌دهد که در مسیر تحقق اهداف کلان سازمانی حرکت می‌کنیم.

شرکت فولاد هرمزگان در هفت ماه نخست امسال از نظر تولید چه عملکردی را از خود برجای گذاشت؟

سال ۱۴۰۱ تمامی تولیدکنندگان فولاد کشور همانند سال گذشته با محدودیت مصرف انرژی برق مواجه بودند. بااین‌حال با استفاده از تجاری سنوات گذشته و همکاری کارکنان، محدودیت‌های امسال را با برنامه‌تر از سال قبل پیش‌بینی نمودیم و توانستیم برنامه‌های خود را با توجه به محدودیت مصرف برق در تابستان عملیاتی نماییم. بااین حال قطعی برق همان‌طور که کاملا قابل پیش‌بینی بود، به تولید فولاد در کشور ضربه زد و آن را با کاهش مواجه کرد؛ همچنان که در فولاد هرمزگان نیز درمجموع ۷ ماه حدود ۲۰۰ هزار تن تولید را در اثر محدودیت‌های برق از دست دادیم. بااین‌حال تسلیم شرایط نشدیم و با برنامه‌ریزی به‌موقع به‌ویژه اجرای تعمیرات موفقیت‌آمیز در واحدهای احیا مستقیم و فولادسازی و ریخته‌گری مداوم، شرایط را برای تولید مداوم و درنهایت رکوردشکنی مهیا کردیم.

فولاد هرمزگان از ابتدای فروردین‌ماه تا پایان مهرماه توانست بیش از ۸۱۷ هزار تن تختال تولید کند که این میزان در مقایسه با مدت مشابه سال قبل یعنی ۷۶۴ هزار تن، رشد بیش از ۷ درصدی را نشان می‌دهد. این میزان تولید بدان معنا است که توانستیم بر تمام محدودیت‌ها و چالش‌های پیش رو به‌ویژه کمبود برق غلبه کنیم و شاهد افزایش تولید باشیم. نکته قابل‌توجه در خصوص تولید امسال، سه رکوردشکنی بود.

رکوردشکنی‌ها از چه منظر برای صنعت فولاد و به‌ویژه فولاد هرمزگان حائز اهمیت است؟

باید توجه داشت که ظرفیت اسمی فولاد هرمزگان یک‌میلیون و ۵۰۰ هزار تن در سال است. در فروردین‌ماه امسال توانستیم برای نخستین بار تولید ماهانه را به بیش از ۱۵۰ هزار تن برسانیم. بااین‌حال از اردیبهشت تا مرداد که با محدودیت تأمین برق مواجه بودیم، تولید با کاهش مواجه شد در شهریورماه که محدودیت‌ها برداشته شد، بازهم با تلاش و برنامه‌ریزی دقیق، تولید از ۱۵۰ هزار تن فراتر رفت و موفق به تولید ۱۵۱ هزار و ۷۴۲ تن محصول نهایی شدیم. این رکوردشکنی‌ها در مهرماه نیز ادامه یافت و با تولید ۱۵۳ هزار و ۲۳۳ تن محصول، گام بلندی در جهت تحقق ظرفیت اسمی و جبران عقب‌ماندگی تولید در تابستان برداشته شد.

دلایل این رکوردشکنی‌ها را توضیح دهید.

قطعا کسب رکورد یک‌شبه حاصل نمی‌شود و ماورای هر موفقیتی برنامه‌ریزی بلندمدت است. همان‌طور که گفته شد، با آگاهی نسبت به اینکه در تابستان محدودیت برق داریم، تعمیرات سالانه واحدهای احیا مستقیم و فولادسازی را به تابستان منتقل کردیم و تلاشگران فولاد هرمزگان در آب‌وهوای گرم بندرعباس و شرایط نامساعد توانستند عملیات تعمیرات سالانه را به نحو احسن انجام دهند. هنگامی که تعمیرات به‌خوبی انجام شود، ضریب آماده به کاری تجهیزات و قطعات افزایش می‌یابد. همچنین اقداماتی نظیر افزایش عمق کوره باعث کاهش شدید تعمیرات گرم نسوز کوره شده و همین امر به بهبود پارامترهای تولیدی مانند کاهش زمان Power On، کاهش شارژ فلزی، افزایش راندمان کوره، کاهش نرخ مصرف الکترود و کاهش نرخ مصرف نسوز انجامیده است. به این موارد می‌توان افزایش کیفیت آهن اسفنجی را نیز اضافه کرد که به ۹۳ درصد رسیده است. با توجه به بهبودهای مستمری که در پارامترهای گوناگون تولیدی محقق شد، میزان توقفات کاهش یافت که نتیجه آن افزایش تولید بوده است.

وضعیت فروش فولاد هرمزگان در سال جاری چگونه بود؟ چه استراتژی‌هایی را برای فروش محصول اتخاذ کرده‌اید؟

سال جاری برای صنعت فولاد پرتلاطم بود. ابتدای امسال با افزایش شدید قیمت‌های جهانی فولاد به دلیل جنگ روسیه و اوکراین و حذف این دو کشور از بازارهای جهانی آغاز شد. از سوی دیگر دامپینگ برخی کشورها و روانه کردن بی‌رویه محصولات در بازارهای جهانی باعث کاهش شدید قیمت فولاد شد. در کشور ما نیز به‌تبع بازارهای جهانی کاهش قیمت فولاد رخ داد. بااین‌حال شرکت فولاد هرمزگان نشان داده که هرگز تسلیم شرایط نخواهد شد و می‌تواند راه خود را در بازار پیدا کند. به‌نحوی که از ابتدای سال جاری تا پایان مهرماه توانستیم ۳۸۹ هزار تن محصول در بازارهای داخلی و ۳۳۰ هزار تن در بازارهای صادراتی و مجموعا ۷۱۹ هزار تن محصول به فروش برسانیم. میزان صادرات در شرایطی که در بازارهای جهانی با دامپینگ سنگین برخی تولیدکنندگان مواجه هستیم، نسبت به سال گذشته حدود ۱۱ درصد رشد داشت. در کسب درآمد نیز توانستیم ۵۰۰۰ و ۹۲۶ میلیارد تومان از فروش محصول در بازارهای داخلی و ۵۰۰۰ و ۱۰۷ میلیارد تومان از صادرات و درمجموع ۱۱ هزار و ۳۳ میلیارد تومان درآمد کسب کنیم.

مهم‌ترین استراتژی ما در شرایط کنونی، تولید سفارش‌محور و تولید محصولات دارای ارزش‌افزوده بالاتر است. زیرا بازارهای داخلی و جهانی به سمت رقابت سنگین‌تر می‌روند و هر شرکتی که بتواند محصولات باکیفیت و با ارزش‌افزوده بالاتر و متناسب با نیاز مشتری تولید کند، در این رقابت برنده خواهد بود. خوشبختانه فولاد هرمزگان با توجه به تکنولوژی پیشرفته‌ای که در زمینه تولید محصول در اختیار دارد، می‌تواند انواع تختال‌های ویژه و دارای ارزش‌افزوده را بر اساس نیاز و سفارش مشتریان تولید کند.

فولاد هرمزگان از سال گذشته پروژه‌های متعددی را آغاز کرده است. روند پیشرفت این پروژه‌ها را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

توسعه سنگ بنای اقتصاد به شمار می‌رود و برای پیشرفت اقتصادی، ثروت آفرینی و اشتغال‌زایی توسعه محصولات کارآمدترین راهکار است. صنعت فولاد کشور نیز به‌عنوان یکی از پیشران‌های توسعه مطرح است. هر چه صنعت فولاد بیشتر توسعه یابد، سایر صنایع جنبی و پایین‌دستی نیز رونق خواهند یافت و توسعه بیشتری را شاهد خواهیم بود. با توجه به کم‌آبی گسترده در کشور، یکی از مناطقی که می‌تواند هدف توسعه قرار گیرد سواحل جنوبی به‌ویژه استان هرمزگان است. فولاد هرمزگان در سال ۱۴۰۰ برای اولین بار پس از افتتاح شرکت، با توجه به پتانسیل‌هایی متعدد و موقعیت ویژه‌ای که دارد، عملیات اجرایی چهار طرح بزرگ توسعه‌ای شامل افزایش ظرفیت سیلوهای آهن اسفنجی، احداث واحد تولید گازهای صنعتی و احداث مدول سوم واحد احیا مستقیم و احداث مگا مدول احیا مستقیم در ستاره سیمین هرمز به ارزش تقریبی ۱۰ هزار میلیارد تومان را آغاز کرد. امیدواریم طبق برنامه تا پایان ۱۴۰۴ شاهد بهره‌برداری کامل این پروژه‌ها باشیم. همچنین پروژه‌های دیگری شامل افزایش ظرفیت تولید کوره‌های قوس الکتریکی از طریق نصب Lance Sidewall، و احداث تصفیه‌خانه پساب‌های صنعتی، و احداث واحد تولید آهک کلسینه در سنگ و فولاد هرمزگان نیز در حال اجرا هستند که غالبا پیشرفت قابل‌ملاحظه‌ای دارند و در آستانه افتتاح هستند. به‌طورکلی برنامه‌های خوبی برای توسعه فولاد هرمزگان با همکاری فولاد مبارکه در نظر گرفته شده است و توسعه این شرکت بدون توقف پیش خواهد رفت. برنامه ما تکمیل زنجیره و تولید محصول نهایی فولادی برای ارزش‌افزوده بیشتر است و برای تحقق این موضوع در حال بررسی احداث واحد نورد گرم هستیم.

شرکت فولاد هرمزگان یکی از پیشگامان انجام مسئولیت‌های اجتماعی در استان هرمزگان است. در سال جاری چه اقداماتی را در این حوزه صورت داده و چه استراتژی اتخاذ کرده؟

فولاد هرمزگان عمل به مسئولیت‌های اجتماعی را یکی از وظایف ذاتی خود می‌داند. اکنون در بسیاری از حوزه‌های ورزشی، فرهنگی، کمک‌های انسان‌دوستانه، پزشکی، محیط‌زیست و برخی موارد دیگر ورود کرده و گام‌های مؤثری برداشته است که در جامعه نیز بازخورد خوبی داشته است و این نشان می‌دهد که شرکت از این حیث نیز در مسیر درست در حال حرکت است. حضور ۳۵ تیم ورزشی حرفه‌ای و کارگری فولاد هرمزگان در همه رده‌های سنی و کسب عناوین قهرمانی متعدد در رده‌های استانی، کشوری و بین‌المللی برای تیم‌های ورزشی فولاد هرمزگان کمک بزرگی به ارتقای ورزش حرفه‌ای استان هرمزگان کرده است. در زمینه پزشکی نیز اقدامات متعددی را به‌ویژه برای مقابله با بیماری کرونا انجام داده‌ایم. ارسال اکسیژن مایع به بیمارستان‌های شهر بندرعباس و ارسال نیتروژن مایع به دانشگاه علوم پزشکی، خرید و اهدای ونتیلاتور به بیمارستان‌های درمانگر کرونا در استان، تهیه بسته‌ها و اقلام بهداشتی در دوران کرونا همچون تهیه ماسک، دستکش و تهیه و اهدا ۱۰ دستگاه دیالیز به بیمارستان شهید محمدی بندرعباس جهت مداوای بیماران نمونه‌ای از این اقدامات است.

حمایت از نیازمندان و همچنین حمایت از اقشار مستضعف در قالب مسئولیت‌های اجتماعی، دیگر فعالیت فولاد هرمزگان است. در این راستا، حمایت مالی از مرکز معلولان ذهنی حبیب ابن مظاهر بندرعباس جهت برطرف‌سازی مشکل سردخانه، حمایت از مرکز درمان و توان‌بخشی بیماران روانی مزمن فجر آسایش، مشارکت در طرح اکرام ایتام و محسنین با هدف حمایت از ۱۰ هزار کودک یتیم و غیر یتیم تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی(ره) استان هرمزگان و مساعدت مالی در خصوص جشن گلریزان جهت آزادسازی زندانیان بخش رودخانه شهرستان رودان را انجام دادیم.

در مورد اقدامات فولاد هرمزگان در حوزه محیط زیست توضیحاتی بفرمایید.

فولاد هرمزگان یکی از شرکت‌های پیشرو در زمینه حفاظت از محیط‌زیست در استان هرمزگان و کشور است. این شرکت در پروژه خرید پساب شهر بندرعباس به جهت رفع مشکل فاضلاب شهری و کمک به محیط‌زیست عنوان یک طرح بزرگ حضوری فعال دارد. همچنین در سال جاری در راستای حفاظت از محیط‌زیست استان هرمزگان، تأمین پنج هزار تن آهک جهت دفن پسماندهای عمومی را در برنامه قرار دادیم.

سخن پایانی؟

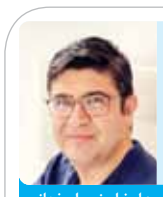
امیدواریم با حمایت فزاینده فولاد مبارکه به‌عنوان شرکت مادر و مسئولان محترم استانی و کشوری شاهد به بار نشستن هرچه سریع‌تر توسعه‌های شرکت باشیم. توسعه‌هایی که با هدف افزایش کمی و کیفی و تنوع سبد محصولات در حال انجام هستند. به‌یقین تولید و توسعه اقتصادی در این شرایط سخت اقتصادی می‌تواند بهترین ارمغان برای جامعه باشد. به همین منظور با همکاری همه‌جانبه همکاران تمامی توان خود را برای نیل به این هدف ارزشمند به‌کار خواهیم بست.

یادداشت

چاره بحران معدن چیست؟

علیخان نصراصفهانی
استاد دانشگاه و فعال حوزه معدن

نکته‌ای که می‌خواهم در این یادداشت روی آن تاکید کنم، نقش و اهمیت مجلس شورای اسلامی در حوزه قانون‌گذاری است که متاسفانه چندان جدی گرفته نشده است. لازم است از اینجا آغاز کنم که بخش زیادی از نمایندگان مجلس تخصص لازم و کافی را برای حضور در چنین جایگاهی ندارند و بیشتر براساس روابط سیاسی و وابستگی به واحدهای قدرت به مجلس راه پیدا کرده‌اند. بنابراین وقتی نماینده‌ای که در زمینه فیزیک تخصص دارد، به عضویت در کمیسیون معادن درمی‌آید و روی صندلی تصمیم‌گیری برای این حوزه می‌نشیند، انتظار نمی‌رود قوانینی بهتر از این، وضع شود. به این ترتیب، کم‌کم شرایطی پیش می‌آید که ما امروز با آن دست به گریبان هستیم و از نزدیک لمسش می‌کنیم.

در حال حاضر به‌راحتی می‌توان در قانون معادن مفادی را پیدا کرد که ضد و نقیض همدیگر هستند و به این ترتیب هر مجری قانون، روایت خود را از قوانین ارائه می‌دهد. برای مثال قانونی با عنوان جلوگیری از صادرات مواد خام داریم که با شعارها و اهداف قشنگی مطرح شده و در معایب آن سخن‌ها گفته‌اند. سوال اینجاست که اگر معدنکاری با این شعارها قانع شود و با خود بگوید که «بهتر است برای تکمیل زنجیره ارزش صادرات مواد خام را متوقف کنیم. اما ماده خام چیست؟» در پاسخ به او چه می‌توان گفت؟ آیا تعریف دقیقی برای شناخت مواد خام و فرآوری‌شده، از نظر استاندارد کمی و کیفی وجود دارد؟

متاسفانه پاسخ منفی است. به‌همین دلیل یک ارزیاب گمرگ ممکن است ماده‌ای را خام تشخیص دهد و دیگری آن را فرآوری‌شده بداند.

در زمینه تصحیح قوانین هم چندان درست عمل نکرده‌ایم. به‌طور کلی ادعا می‌شود هر وقت که دست به اصلاح قوانین زده‌اند، نتیجه خراب‌تر شده است. در حال حاضر هم باز نمایندگان مجلس در حال تصحیح قوانین معدن هستند و به عادت همیشگی، دوباره باید منتظر بود تا ایرادات بسیاری به مواد و بندها وارد شود. نابسامانی در قوانین از اینجا ناشی می‌شود که افرادی که به مجلس راه پیدا می‌کنند، پاک از یاد برده‌اند که وقتی دانش کافی در حوزه‌ای ندارند، نباید در آن زمینه اظهارنظر کنند و مهم‌تر اینکه وارد کمیسیون مربوط به آن حوزه نشوند. نکته دردآور دیگر این است که اگر نمایندگان مشورتی هم با متخصصان انجام دهند، چندان اعتنایی به گفته‌های آنها نمی‌کنند. بیشتر متخصصانی که طرف مشورت قرار می‌گیرند، زینت مجلس هستند و به‌عنوان بخشی از دکوراسیون به‌شمار می‌روند تا مشاور، و افراد دیگری در مقام تصمیم‌گیری قرار دارند و قوانین را وضع می‌کنند.

به‌صراحت این رویه‌ای بسیار نادرست است. اگر می‌خواهیم کشورمان موفق باشد، باید در حوزه قانون‌گذاری از نیروهای متخصص و کارکشته‌ای کمک بگیریم که در این کار استخوان خرد کرده‌اند. به‌گمان من، روزی در این کشور همه به این نتیجه می‌رسند که قوانین رایج را باید کنار گذاشت و دوباره دور هم نشست و از اول قوانینی نوشت که نظام‌مند و یکپارچه باشند و واحدهای گوناگون را با هم هماهنگ و همراستا کنند. برای مثال کشمکش‌های امروز بین محیط‌زیست و بخش معدن نباشد که هیچ‌گونه هماهنگی با هم ندارند و آنها یک ساز می‌زنند و اینها سازی دیگر.

امروزه آنقدر بروکراسی اداری وجود دارد، قوانین مبهم و تاویل پذیر هستند و دایره بایدها و نبایدها چنان وسیع است که به‌راحتی فساد ایجاد می‌کند. فسادی که همه آن را به‌چشم می‌بینند که این فاجعه است. به‌عنوان مثال، من در حوزه اکتشاف تخصص دارم، اما در حوزه تخصص و علاقه‌ام، اکتشاف به کار گرفته نمی‌شوم و در این حوزه تنها به معلمی اکتفا کرده‌ام و دل‌خوش باشم که درسی می‌دهم و بعد دنبال کار خود می‌روم. اما هرگز در کارهای اصلی حوزه خود، درگیر نشده‌ام و به‌طبع باید از کار در این زمینه دلسرد بشوم. به‌گمان من، این بزرگ‌ترین مشکل کشور ما در تمام بخش‌ها است که مرتب هم تکرار می‌شود و در این میان، زمینه را برای اظهارنظر معاندان فراهم می‌کند و به مشکلات کشور دامن می‌زند. برای مثال فردی از روی ناآگاهی نظری می‌دهد که مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرد، تعبیر و تفسیر می‌شود و فریاد برمی‌آورند که فلان نماینده مجلس، فلان اظهارنظر را کرده است.

پایان سخن اینکه، قانون‌گذاران باید هوشیار باشند و در سایه آن ترکیبی از بسترسازی‌های لازم برای تدوین و تصحیح قوانین انجام گیرد تا بحران بخش معدن کاهش پیدا کند.

کارشناسان معدنی اکو به اصفهان می‌روند

هشتمین اجلاس کارشناسان معدنی کشورهای عضو اکو (سازمان همکاری اقتصادی) از ۲۳ تا ۲۶ آبان در اصفهان برگزار خواهد شد. به‌گزارش ایراسین، این اجلاس به میزبانی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی و حمایت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان و با حضور کارشناسان ۷ کشور پاکستان، آذربایجان، قزاقستان، ازبکستان، قرقیزستان، تاجیکستان و جمهوری اسلامی ایران برپا خواهد شد. مدیر اداره روابط بین‌الملل سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی، هم‌اندیشی متخصصان و مدیران حوزه کشورهای عضو اکو و به اشتراک‌گذاری ایده‌ها و دیدگاه‌های نوین و حل مسائل بخش زمین‌شناسی و معدنی کنونی را به‌عنوان مهم‌ترین هدف برگزاری هشتمین اجلاس کارشناسان معدنی کشورهای عضو اکو عنوان کرد. هانیه بخشایی با بیان اینکه تبادل دانش و ایده‌های نو در بخش مواد معدنی زمینه‌ساز ایجاد توسعه پایدار در منطقه اکو است، اظهار کرد: این اجلاس به‌طورتقریبی هر ۲ سال یک‌بار در سطح کشورهای عضو برگزار می‌شود و تاکنون ۵ دوره اجلاس کارشناسان معدنی کشورهای عضو اکو و روسای سازمان‌های زمین‌شناسی کشورهای عضو اکو به میزبانی ایران برگزار شده است. سازمان همکاری اقتصادی اکو یک سازمان اقتصادی منطقه‌ای است که ۳ کشور ایران، ترکیه و پاکستان در سال ۱۳۴۱ نخستین‌بار این سازمان را پایه‌ریزی کردند و سال ۱۳۷۲ کشورهای افغانستان، آذربایجان، قزاقستان، ترکمنستان، قرقیزستان، ازبکستان و تاجیکستان نیز به سازمان اکو پیوستند و هم‌اکنون با ۱۰ عضو، حدود ۴۸۰ میلیون تن جمعیت و ۸۶۲۰۶۹۷ کیلومتر مربع وسعت کشورها امکانات نفت، گاز و صنعت را در اختیار دارد.

گزارش صمت درباره نقش معدن در تولید ناخالص داخلی

تحدید و تشویق همزمان لازم است

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

سهم بخش معدن از تولید ناخالص داخلی، در چارچوب برنامه ششم توسعه کشور، در خوشبینانه‌ترین حالت تا ۱.۵ درصد در نظر گرفته شده بود که با احتساب صنایع معدنی، به ۵ درصد می‌رسید.

این در حالی است که بخش معدن کشور حدود ۵۷ میلیارد تن ذخیره شناسایی‌شده دارد و سالانه حدود ۴۰۰ میلیون تن مواد معدنی از ۵ هزار و ۶۰۰ معدن فعال استخراج می‌شود و موقعیت ممتازی برای سرمایه‌گذاری، از بخش سنگ‌آهن و زغال‌سنگ گرفته تا مس، آلومینیوم و طلا و دیگر مواد معدنی دارد.

انتشار این اطلاعات سبب شد گلایه‌هایی نسبت به نقش کمرنگ معدن در جی‌دی‌پی مطرح شود. کارشناسان می‌گفتند معادن سهم بسیار بالایی در تولید ناخالص داخلی کشورهای مختلف دارند، اما در کشور ما سهم معدن در تولید ناخالص داخلی بسیار ناچیز است.

معاون معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت نگاه دیگری به موضوع دارد و می‌گوید: معدن صنعت مادر است و نباید تاثیر آن را در دیگر صنایع نادیده گرفت.

به این ترتیب، باید سهم بخش معدن را در جی‌دی‌پی دیگر صنایع در نظر بگیریم تا به عدد دقیق‌تری برسیم.

در گزارش امروز صمت، نظر تقی نبئی و پیمان افضل، ۲ کارشناس حوزه معدن درباره این موضوع بازتاب یافته است.

عکس: آیدا فریدی

اگر می‌خواهیم تولید ناخالص داخلی معدن و صنایع وابسته را افزایش دهیم، باید به بحث توسعه فرآوری و تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده در این بخش توجه و عقب‌ماندگی چشمگیر کشور در این زمینه را جبران کنیم

سهم ناچیز معدن در تولید ناخالص داخلی

تقی نبئی ـ رئیس پیشین سازمان نظام مهندسی معدن: در حوزه معدن گاهی گزاره‌های ضد و نقیضی مطرح می‌شود. از یک طرف، گفته می‌شود که معادن سهم بسیار بالایی در تولید ناخالص داخلی کشورهای معدن‌خیز دارند، اما در کشور ما این سهم ناچیز است و از طرف دیگر اعلام می‌شود باید جلوی خام‌فروشی گرفته شود. برای شرح این موضوع، توجه به چند نکته ضروری است. اول اینکه منظور از خام‌فروشی، که در سال‌های اخیر درباره آن صحبت‌های فراوانی شده است، صادرات خام مواد معدنی است. به‌عبارت دیگر، اگر ماده معدنی را به همان صورت که از معدن استخراج می‌شود (به‌فرض سنگ‌آهن یا کوپ سنگ‌های ساختمانی) را صادر کنیم، ارزش‌افزوده‌ای که حاصل از فرآوری تولید فولاد و تولید شمش یا سنگ برش خورده است، در داخل کشور ایجاد نمی‌شود و تاثیر مثبت چندانی بر تولید ناخالص داخلی نخواهد داشت.

▣ محاسبه نادرست است

سهم معدن در تولید ناخالص داخلی با روش‌های درست و استاندارد محاسبه نشده و به این ترتیب همان‌طور که اشاره شد، سهم حوزه استخراج این بخش در جی‌دی‌پی حدود ۱.۵ درصد (با کمی افزایش یا کاهش) و سهم صنایع معدنی حدود ۶ درصد در نظر گرفته شده است، در صورتی که، این بخش تنها در صنعت ساختمان (که ۳۰ درصد سهم جی‌دی‌پی را به خود اختصاص داده) بین یک تا ۶ درصد دخالت دارد و به‌طور غیرمستقیم تاثیر زیادی بر تولید ناخالص داخلی دارد.

▣ اهمیت گسترش فرآوری

البته باید به این نکته هم توجه داشت که همین مقدار اعلام‌شده هم عدد درشتی است، زیرا معدن در نوک هرم قرار دارد و نبودش می‌تواند بسیاری از شاخص‌های موثر در جی‌دی‌پی را تحت‌تاثیر قرار دهد. به‌عبارت دیگر، به رشد شاخص‌های دیگری که در جی‌دی‌پی نقش دارند، کمک می‌کند، اما اگر می‌خواهیم این عدد افزایش پیدا کند، باید فرآوری را گسترش دهیم و جلوی صادرات مواد خام را بگیریم.

▣ تعطیلی بخشی از ظرفیت

نکته اینجا است که در بعضی زمینه‌ها مثل سنگ نمای ساختمان هم ظرفیت‌های معدنی و هم تولید معدنی‌مان بیشتر از نیاز داخل و ممکن است در چند سال آینده، دیگر این سنگ‌ها به‌عنوان سنگ تزئینی و ساختمانی، چه در داخل و چه در خارج مصرف نداشته باشند. بنابراین، اگر اصرار داشته باشیم که از صادرات کوپ سنگ جلوگیری شود، بخشی از ظرفیت معدنی‌مان تعطیل می‌شود و تا بخواهیم این سنگ‌ها را فرآوری و در بازارهای داخلی و خارجی عرضه کنیم، ممکن است زمان از دست برود و در این مدت بسیاری از معادن سنگ نما در کشور تعطیل شوند. پس باید ذخایر معدنی را به انواع گوناگون تفکیک کنیم. درباره فلزی‌ها می‌توان جلوی خام‌فروشی یا صادرات مواد خام معدنی را بگیریم یا محدودیت‌هایی برای آن ایجاد کنیم، اما بسیاری از تولیدات غیرفلزی را می‌توان بدون وارد کردن به زنجیره تولید، به‌صورت خام صادر کرد.

به‌عنوان مثال باید کلینکر را صادر کنیم، زیرا در حال حاضر مازاد مصرف داریم و ممکن است در آینده هم مصرف جهانی کلینکر به‌اندازه امروز نباشد. بنابراین باید در این حوزه کار کارشناسی جامعی انجام گیرد و بین انواع مواد معدنی تفکیک قائل شد و درباره خام‌فروشی تسهیلاتی در نظر گرفت که بتوان برخی مواد معدنی را صادر کرد و برای برخی دیگر، مشوق‌هایی ایجاد کنیم که فرآوری آنها انجام و محصولاتی با ارزش‌افزوده بالاتر تولید و صادر شود. به این ترتیب، تکمیل زنجیره ارزش ماده معدنی را می‌توان با یک برنامه جامع و میان‌مدت (تا ۱۰ ساله) اجرا کرد.

▣ موتور محرک صنایع دیگر

در بخش معدن تولید ناخالص داخلی به‌تنهایی نباید ملاک قرار گیرد، بلکه باید نقش آن را در دیگر صنایع هم در نظر گرفت. به‌عبارت دیگر، صنعت ساختمان که از جمله حوزه‌هایی است که سهم درشتی از جی‌دی‌پی را به خود اختصاص داده است (گفته می‌شود حدود ۳۰ درصد)، مواد و مصالح را از بخش معدن تامین می‌کند، بنابراین همین یک درصد هم موتور محرک صنایع دیگر است. کمابیش در حدود ۳ هزار معدن فعال کشور مربوط به تولید صنایع ساختمانی است و این نشان از اهمیت این بخش در رشد صنعت ساختمان دارد. بنابراین، باید در محاسبه، سهم معدن را از جی‌دی‌پی صنعت ساختمان جدا و آن را به بخش معدن اضافه کنیم. پس به این ترتیب، سهم بخش معدن و صنایع معدنی در جی‌دی‌پی شاید حتی به بیش از ۱۰ درصد برسد که سهم خوب و قابل‌توجهی است.

▣ جبران عقب‌ماندگی

اگر می‌خواهیم تولید ناخالص داخلی معدن و صنایع وابسته را افزایش دهیم، باید به بحث توسعه فرآوری و تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده در این بخش توجه و عقب‌ماندگی قابل‌توجه کشور در این زمینه را جبران کنیم، البته این عقب‌ماندگی به‌سادگی جبران‌شدنی نیست و باید سرمایه‌گذاری چشمگیری در این زمینه انجام گیرد.

▣ رویکرد منفی به خام‌فروشی

محدودیت صادراتی یکی از ساده‌ترین روش‌ها برای جلوگیری از خام‌فروشی است. در این روش برای ابتدای زنجیره محدودیت صادراتی ایجاد می‌شود و تولیدکننده مجبور خواهد شد، به‌سمت فرآوری و تکمیل زنجیره ارزش پیش برود. از نظر من، این روش منطقی نیست. وقتی هدف آن است که از خام‌فروشی مواد معدنی استخراج‌شده فاصله بگیریم و به‌سمت تکمیل زنجیره ارزش برویم، باید چند کار را به‌صورت همزمان و موازی انجام دهیم. به‌عبارت دیگر، همزمان با در نظر گرفتن محدودیت‌های صادراتی، باید مشوق‌هایی ایجاد و تسهیلات برای تولیدکننده فراهم شود که زنجیره را تکمیل کند، اما ما تا به امروز از این بخش غافل بوده‌ایم. اگر محدودیت و مشوق همزمان اجرا نشود، در عمل معدن تعطیل می‌شود و این اتفاق در حال حاضر رخ داده و سیاست‌های معدنی به‌گونه‌ای بوده که بخشی از ظرفیت معدنی‌مان را به تعطیلی کشانده است.

بنابراین باید همزمان با ایجاد محدودیت برای صادرات، مشوق‌هایی در نظر گرفت که تسهیلات با بهره کمتر و دوره بازگشت طولانی‌تر به بخش معدن تخصیص داده شود تا معدنکارانی که از نظر مالی توان استخراج دارند، بتوانند کارخانه فرآوری هم احداث کنند. علاوه بر این، باید تسهیلات صادراتی برای محصولاتی در نظر گرفت که در بخش فرآوری ایجاد می‌شود.

در شرایط فعلی با این قوانین و شرایط داخلی و خارجی و نرخ ارز، برای احداث کارخانه سنگ در حد استانداردهای اتحادیه اروپا در ایران، حداقل باید ۳ برابر ترکیه هزینه شود

تصمیم‌گیری با خرده‌دانش‌ها

پیمان افضل ـ کارشناس معدن و استاد دانشگاه: گاهی برخی از تصمیم‌گیری‌ها در حوزه معدن از سوی مسئولانی اتخاذ می‌شود که نگاه کلان ندارند و هیچ‌وقت به کنه موضوعات توجه نمی‌کنند و با همفکری با برخی مشاوران ضعیف‌تر از خود، به سطح موضوع توجه کرده و همان سطح را به برنامه‌ریزی‌های خود تعمیم می‌دهند.

صنعت معدن ۲ بخش معدن و صنایع معدنی دارد و بنابراین وقتی راجع به معدن صحبت می‌کنیم، باید صنایع معدنی را هم در کنار آن قرار دهیم. در صنایع معدنی همان فعالیتی انجام می‌شود که ماده خام را به ماده فرآوری و آماده‌شده برای کار در صنایع پایین‌دستی تبدیل می‌کند.

▣ مثالی از شرکت مس

برای مثال وقتی شرکت ملی صنایع مس در کشور تاسیس و مس سرچشمه راه‌اندازی شد، به‌دنبال آن، چندین کارخانه در حوزه‌های مختلف تولیدی در سراسر کشور و صنایع گوناگون وابسته به آن هم پا گرفت. مس خام که از معدن سرچشمه استخراج می‌شد، بخشی از مراحل فرآوری را همان‌جا پشت‌سر می‌گذاشت. علاوه بر این، پالایشگاه‌های گوناگون راه‌اندازی شد و با فرآوری این ماده آن را وارد صنایع گوناگون به‌ویژه صنایع الکترونیک کردند. به‌تدریج، بسیاری از صنایعی که ظرفیت کافی داشتند، با اتکا به شرکت مس و مواد اولیه‌ای که در دسترس قرار گرفته بود، پا گرفت.

شرکت مس برای اینکه از اول شرکتی متمرکز بود، به‌خوبی توانست در رقابت‌های بین‌المللی وارد شود و حتی تولیدکننده‌های کوچک را هم زیر پر و بال خود گرفت و بسیاری از معادن مس، به این ترتیب پیشرفت کردند.

▣ عناصر کمیاب را فرآوری می‌کنیم

به‌گمان من، واژه‌ای به نام خام‌فروشی اصلا محلی از اعراب ندارد. ما در حال حاضر، در کنار معادن، موضوع فرآوری را هم داریم و چندین سال است که تکنولوژی‌های لازم برای بسیاری از عناصر پایه حتی بعضی از عناصر کمیاب به کشور انتقال داده شده و وجود دارد.

انتقال فناوری باعث شده است که ما بتوانیم در داخل کشور کارخانه‌های فرآوری بسازیم و برای مس، طلا و سنگ‌آهن این کار را به‌راحتی انجام می‌دهیم. وقتی ماده معدنی تبدیل به کنسانتره شد، دیگر نام آن خام نیست و مرحله‌ای از فرآوری را پشت‌سر گذاشته است.

▣ یک بام و دو هوا

از اتفاق سهم معدن در جی‌دی‌پی کشور بالا است، زیرا بخش اعظم آن در صنایع معدنی کاربرد دارد. وقتی موضوع صادرات مطرح می‌شود با افتخار به صادرات فولاد، مس، سرب، روی و امثال آن اشاره می‌کنیم. همین‌طور وقتی درباره صنعت شیشه، سیمان، کاشی و سرامیک صحبت می‌شود (که همه مربوط به صنایع معدنی است). اما وقتی صحبت از سهم تولید می‌شود، به‌سراغ معادن می‌آیند و فقط درباره سنگ‌هایی صحبت می‌شود که از معدن استخراج شده‌اند. این سیاست، یک بام و دو هوا و به‌دلیل آن است که بسیاری از مسئولان نگاه کلان معدنی ندارند.

▣ فرآوری موبایل

در واقع نه چیزی به نام خام‌فروشی داریم و نه چیزی به نام جی‌دی‌پی پایین. گاهی گفته می‌شود که معادن کوچک‌مقیاس متعددی وجود دارند که واحد فرآوری ندارند، اما آنها هم در درجه اول تولیدات خود را به کارخانه‌های داخلی می‌فروشند.

در زمینه سنگ‌های تزئینی، همه تولیدات مراحلی از فرآوری را پشت‌سر می‌گذارند تا نرخ آنها مشخص شود. به این ترتیب هیچ ماده‌ای به‌صورت خام صادر نمی‌شود.

در حال حاضر به‌ندرت کشوری در دنیا یافت می‌شود که ماده معدنی خود را به‌صورت خام به‌فروش برساند و فناوری‌ها در این زمینه پیشرفت چشمگیری داشته‌اند. برای مثال چین برخی مراحل عملیات فرآوری را در هنگام حمل ماده معدنی در کشتی‌ها یا تریلرها (از طریق فناوری‌های موبایل) انجام می‌دهد.

▣ مسئله، مشکلات معدن است

مسئله اصلی این است که بعضی از کارخانه‌های ما از صنعت روز دنیا عقب‌تر هستند، بنابراین باید خودمان را به‌روز کنیم، اما در شرایط فعلی با این قوانین و شرایط داخلی و خارجی و نرخ ارز، اگر یک نفر بخواهد کارخانه سنگ در حد استانداردهای اتحادیه اروپا در ایران بزند، حداقل باید ۳ برابر ترکیه هزینه کند، یعنی اگر همان کارخانه را در ترکیه احداث کند، از نظر مالی به‌صرفه‌تر است.

در چنین شرایطی، باید قوانین و مقررات و روابط خارجی کشور به‌گونه‌ای باشد تا تولیدکننده‌ها بتوانند فناوری‌هایی متناسب با شرایط روز به کشور وارد کنند و کارخانه‌هایی احداث کنند که میزان مصرف آب و انرژی آنها بهینه باشد و هزینه تمام‌شده را کاهش دهند و به این ترتیب امکان رقابت در بازار بین‌المللی برای آنها

سخن پایانی

به‌طورخلاصه از یک‌سو، سهم معدن باید در جی‌دی‌پی کل صنایع در نظر گرفته شود، نه فقط بخش استخراج و از سوی دیگر، اگر بنا بر این است که بخش معدن از خام‌فروشی به‌سمت تولید مواد با ارزش‌افزوده بالاتر برود، باید علاوه بر محدودیت‌های اعمال‌شده که به چالشی برای بخش معدن تبدیل شده است، مشوق‌های سرمایه‌گذاری و تسهیلات بانکی و وام‌های ارزان‌نرخ و تسهیلات مربوط به امکان انتقال دانش و فناوری نوین از طریق ایجاد واحدهای فرآوری هم برای آن در نظر گرفته شود.

از نبود تقاضا برای پرواز به قطر تا آماده نبودن کشتی کروز

گردشگری ناامید از درآمدهای جام‌جهانی

کمتر از ۲ هفته به آغاز بازی‌های جام‌جهانی قطر مانده و ناوگان حمل‌ونقل کشور از کمبود تقاضا و فراهم نبودن زیرساخت‌های انتقال مسافران خبر می‌دهند. زمانی که میزبانی دوحه قطر برای این دور از بازی‌های جام جهانی قطعی شد، بسیاری از کارشناسان و حتی مدیران دولتی وقت، این اتفاق را فرصتی مهم برای افزایش درآمدهای حاصل از گردشگری ایران خواندند. جزایر بزرگ و نزدیک ایران به دوحه مانند کیش، از ظرفیت‌های مهم و بالقوه برای پذیرش بخشی از مسافران بین‌المللی جام‌جهانی برخوردار بوده و سایر ظرفیت‌های اینچنینی، رویای شیرین درآمدهای حاصل از جام جهانی را برای مردم ساکن مناطق جنوبی کشور، مدیران، فعالان حوزه گردشگری و سایر افراد رقم زدند، اما چیزی که تا امروز شاهد آن هستیم، نبود بسترهای زیرساختی، کمبود تقاضای داخلی، بی‌رغبتی گردشگران خارجی به استفاده از ظرفیت‌های اقامتی جزایر ایران و سایر اتفاقات تلخ اینچنینی است. صمت در این گزارش، به بررسی وضعیت فعلی ساختار حمل‌ونقل ایران برای خدمات‌دهی به مسافران احتمالی جام‌جهانی پرداخته است.

پروازهای جام جهانی خریدار ندارد

در حالی که سازمان هواپیمایی کشوری اظهار کرده محدودیتی در پروازهای ایران به قطر وجود ندارد، به‌نظر می‌رسد تماشاگران ایرانی آن‌طور که باید از بازی‌ها استقبال نکرده‌اند و کمبود تقاضا باعث شده شهرهای پروازی کاهش یابد و پروازهای آتی هم مشروط به درخواست‌های متقاضیان خواهد بود.

با نزدیک شدن به مسابقات جام جهانی فوتبال، اخبار این واقعه هم بیشتر شنیده می‌شود.

حالا با گذشت چند ماه از زمانی که مسئولان وزارت راه و شهرسازی روش‌های مختلف را برای سفر از ایران به قطر اعلام کرده بودند، کمبود تقاضا در این زمینه باعث شده روش‌های پیشنهادی به تعداد محدودی پرواز کاهش یابد.

به گزارش ایسنا، در حالی که در ماه‌های گذشته اعلام شده بود مقرر شده پروازهایی از شهرهای تهران، کیش، شیراز، اصفهان، مشهد و لار به قطر برای تماشاگران ایرانی در نظر گرفته شود، اکنون اعلام شده این پروازها از مبادی تهران، شیراز، لار و لامرد انجام می‌شود، در حالی که پروازهای شیراز و لار جزو پروازهای همیشگی ایران به قطر است.

کاهش تعداد مبادی پروازی

دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی درباره نحوه سفر از کیش به قطر برای تماشای بازی‌های جام جهانی گفت: در صورت تقاضا، امکان پروازهای شاتل از کیش به قطر وجود دارد تا به‌صورت محدود، هر یک ساعت یک پرواز به دوحه انجام شود. به گزارش ایسنا مقصود اسعدی‌سامانی، دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی درباره اینکه با حضور در کیش چطور می‌توان برای تماشای بازی‌ها به قطر رفت، اظهار کرد: کیش از برنامه پروازی مستقیم به قطر حذف شده، اما همچنان امکان پروازهای شاتل از کیش به قطر وجود دارد تا در صورت تقاضا به‌صورت محدود با ۱۵۰ مسافر، هر یک ساعت یک پرواز به دوحه انجام شود. البته در حال حاضر پایانه خارجی این جزیره هم پاسخگوی دو هواپیمای همزمان نیست و امکانات زیرساختی آن آماده نشده است. اسعدی سامانی با بیان اینکه پروازهای قطرایرویز در سایت این شرکت قرار گرفته و بخشی از پروازهای ایران‌ایر هم روی وب‌سایت این شرکت موجود است، گفت: سهمیه‌ای که برای ایران مشخص شده، محدود است. ۲۰۰ پرواز از ایران به قطر برنامه‌ریزی شده اما تقاضای زیادی برای این پروازها وجود ندارد. حتی تعداد شهرهایی که به قطر پرواز مستقیم داشتند، از ۶ شهر به ۴ شهر کاهش پیدا کرده است. دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی با بیان اینکه محدودیت‌هایی از جمله دریافت کارت و بلیت بازی برای ورود به قطر وجود دارد، گفت: به‌نظر نمی‌رسد آن‌طور که مسئولان تصور کرده بودند، تقاضایی برای حضور تماشاگران ایرانی در جام جهانی وجود داشته باشد. اگر درخواست برای سفر به قطر ازسوی مردم وجود داشته باشد، ایرلاین‌ها آمادگی دارند که برای انجام پروازها برنامه‌ریزی کنند، اما تاکنون درخواست‌ها در مجموع کم بوده است.

کروز ایرانی هنوز آماده نیست

کشتی کروز ایران که قرار بود جابه‌جایی مسافران جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ قطر را برعهده بگیرد، هنوز آماده حرکت نیست. مسئولان گردشگری که پیگیر تامین سوخت یارانه‌ای برای این کشتی مسافربری هستند، وعده داده‌اند این کشتی هفته جاری به حرکت در آید. حسین عباس‌نژاد، مدیرکل امور دریایی سازمان بنادر، چندی پیش درباره تامین سوخت این کشتی گفت: باوجود قول‌هایی که درباره تخصیص سوخت ازسوی دولت داده شده بود، هنوز سوخت یارانه‌ای به شناورهای مسافری تعلق نگرفته، این در حالی است که قرار بود به شناورهای خط‌های بین‌المللی که مبدا و مقصد آن ایران است، سوخت یارانه‌ای تعلق بگیرد. با اجرای این مصوبه، نرخ سوخت از ۲۳ هزار تومان به ۳۰۰ تومان کاهش پیدا می‌کند و در نرخ بلیت شناورهای مسافری بسیار تاثیر می‌گذارد، چراکه ۴۵ درصد هزینه‌های بلیت یک شناور مربوط به هزینه سوخت است. این شناور مسافربری که به استناد شناسنامه آن سال ۱۹۸۲ میلادی در سوئد ساخته شده، حدود سال ۱۳۹۶، زمانی که علی‌اصغر مونسان، مدیرعامل منطقه آزاد کیش بود، وارد سواحل این جزیره شد تا به‌گفته مونسان، با ورود این کروز سفرهای بین جزایر کیش و قشم در مرحله نخست محقق شود. مونسان معتقد بود از این کشتی می‌توان برای سفر بین سایر جزایر داخلی و خارجی استفاده کرد. گفته شده این شناور با طول ۱۷۲ متر، عرض ۲۳ متر و آبخور ۵.۸ متر، بزرگ‌ترین شناور شبه‌کروز موجود در کشور است. این کشتی مسافربری برای سفرهای کوتاه‌مدت ۴ تا ۷روزه دریایی ساخته شده و در مجموع دارای ۴۱۷ تخت است که در کابین‌ها و اتاق‌های یک، دو، سه و چهار تخته در طبقات ۲، ۵، ۶ و ۸ مستقر شده است. ظرفیت کشتی ۳۰۰ مسافر در مسافت‌های طولانی به همراه شب‌خوابی و در مسافت‌های کوتاه حداقل ۹۲۵ مسافر بدون تخت و کابین است. این کشتی دارای فضای رستورانی به ظرفیت ۳۰۰ نفر، کافی‌شاپ با ظرفیت ۱۵۰ نفر، سینما، اتاق بازی کودکان، سالن بدنسازی، فروشگاه، آشپزخانه و اتاق پزشک است. این شناور مسافری قابلیت جابه‌جایی بیش از ۲۰۰ خودرو همراه با سرنشین را نیز دارد. باتوجه به اینکه این شناور مسافری هنوز آماده حرکت نشده و زمان دقیق مسافرپذیری آن نیز تعیین نشده، هزینه سفر با آن به قطر در دوران جام جهانی مشخص نیست.

سخن پایانی

استفاده از کشتی‌های غول‌پیکر و شناورهای دارای ظرفیت اقامتی در جام جهانی ۲۰۲۲ بیشتر به این دلیل در دستور کار قرار گرفته که قطر به‌عنوان میزبان یکی از بزرگ‌ترین رویدادهای ورزشی جهان باتوجه به جغرافیای محدودی که دارد، با کمبود شدید اقامتگاه مواجه است. از طرفی جام جهانی قطر باتوجه به قیمت‌ها و هزینه‌ها در این کشور یکی از گران‌ترین جام‌های جهانی لقب گرفته است؛ از همین رو بسیاری از کشورهای حوزه خلیج‌فارس، شرایطی را فراهم کرده‌اند تا حضور در این کشور برای هواداران جام جهانی به‌صرفه شود.

شرکت صنایع و معدنی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی تجدید شده
به شماره ۱۴۰۱/۳۷/ع (نوبت دوم)

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "تهیه طرح جامع توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات" مجتمع خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت‌های واجد شرایط و دارای گواهی شورای عالی انفورماتیک در رشته مشاوره و نظارت در طرح‌های انفورماتیکی با رتبه حداقل ۳ واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۹ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۲ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانتنامه‌های مورد تهیه می‌بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت صنایع و معدنی گل گهر

آگهی فراخوان شناسایی و ارزیابی شرکت‌ها
به شماره ۱۴۰۱/۰۶/ف

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد به‌منظور "اجرای پروژه‌های عمرانی و راه‌سازی" خود در محدوده شهرستان سیرجان اقدام به شناسایی و ارزیابی شرکت‌های دارای گواهینامه صلاحیت پیمانکاری با رتبه حداقل ۳ در رشته راه و باند از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد فراخوان به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را دانلود نمایند و پاکت خود را که حاوی مدارک خواسته شده جهت شناسایی و ارزیابی می‌باشد، حداکثر تا ساعت ۱۴:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۸ به نشانی دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران تحویل نمایند. شرکت در فراخوان حاضر و ارسال پاکت هیچگونه حقی جهت ارجاع کار ایجاد نمی‌نماید.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت صنایع و معدنی گل گهر

آگهی فراخوان شناسایی و ارزیابی شرکت‌ها
به شماره ۱۴۰۱/۵/ف (تجدید شده)

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد به منظور "بومی‌سازی رابط گیربکس(میل لنگ) پمپ دیافراگمی" اقدام به شناسایی و ارزیابی شرکت‌های سازنده واجد شرایط نماید. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد فراخوان شناسایی و ارزیابی شرکت‌ها و سازندگان به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR مراجعه و اسناد مذکور را از بخش مناقصه و مزایده دانلود نمایند و پاکت خود را که حاوی مدارک خواسته شده جهت شناسایی و ارزیابی می‌باشد، حداکثر تا ساعت ۱۴:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۹ به نشانی دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران تحویل نمایند. شرکت در فراخوان حاضر و ارسال پاکت هیچگونه حقی جهت ارجاع کار ایجاد نمی‌نماید.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت صنایع و معدنی گل گهر

آگهی فراخوان شناسایی و ارزیابی شرکت‌ها
به شماره ۱۴۰۱/۰۴/ف (تجدید شده)

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد به منظور "انجام خدمات آزمایشگاهی آنالیز نمونه‌های مرتبط با پروژه‌های اکتشافی" اقدام به شناسایی و ارزیابی اشخاص واجد صلاحیت نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد فراخوان به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را دانلود نمایند و پاکت خود را که حاوی مدارک خواسته شده جهت شناسایی و ارزیابی می‌باشد، حداکثر تا تاریخ یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۹ به نشانی دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران تحویل نمایند. شرکت در فراخوان حاضر و ارسال پاکت هیچگونه حقی جهت ارجاع کار ایجاد نمی‌نماید.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران

فراخوان مناقصه عمومی دومرحله‌ای باارزیابی کیفی (فشرده)
خرید ۶۰حلقه لاستیک فرزیا آتش نشانی

شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران در نظر دارد مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) خرید ۶۰ حلقه لاستیک فرزیا آتش نشانی به شماره ۲۰۰۱۰۰۱۰۱۰۰۰۰۰۴۷ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام درسایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

تاریخ انتشار مناقصه درسامانه تاریخ ۱۴۰۱/۸/۱۶ می باشد.

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت ۱۷ روزدوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۸/۲۳

مهلت زمانی ارسال پیشنهاد: ساعت ۱۷ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۹/۷

زمان بازگشایی پاکتها: ساعت ۱۰ صبح روزسه‌شنبه تاریخ ۱۴۰۱/۹/۸

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکتهای الف:
آدرس فرودگاه مهرآباد- خیابان معراج- ساختمان اداره کل تدارکات و تأمین تجهیزات
شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران ۶۱۰۲۲۳۶۶

شناسه آگهی: ۱۴۰۵۵۵۵ م الف / ۳۰۳۹

شرکت مخابرات ایران (سهامی عام) منطقه فارس

آگهی تجدید نوبت سوم مناقصه شماره ۱۴۰۱/۰۴
(یک مرحله‌ای از طریق ارزیابی کیفی)

شرکت مخابرات ایران – منطقه فارس در نظر دارد نسبت به اجرای طرح‌های توسعه در مراکز سطح شیراز در سه محور براساس مشخصات موجود در اسناد از طریق مناقصه عمومی اقدام نماید.

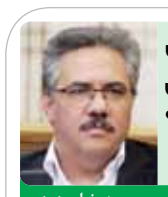
متقاضیان جهت کسب اطلاعات بیشتر به آدرس‌های WWW.TCI.IR و FARS.TCI .IR مراجعه نمایند.

روابط عمومی مخابرات منطقه فارس

آخرین اخبار وتازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید
www.Gostaresh.news

یادداشت

چرا سامانه‌های الکترونیکی موفق نبودند؟

محمدرضا مودودی
کارشناس توسعه تجارت

در بسیاری از کشورها، شرکت‌های فعال در عرصه تجارت بین‌المللی باید حجم زیادی از اطلاعات و اسناد را تهیه و برای تکمیل فرآیند صادرات، واردات و حمل‌ونقل بین‌المللی کالاهای خود، به مراجع و سازمان‌های دولتی ارائه کنند. ارائه این‌گونه اطلاعات و رعایت چنین الزاماتی، با در نظر گرفتن زمان موردنیاز و هزینه‌های مرتبط به هرکدام، فشار زیادی را هم بر بخش دولتی و هم بر بنگاه‌های تجاری وارد و موانع جدی را بر سر راه توسعه تجارت بین‌المللی ایجاد می‌کند. در این میان، یکی از بهترین رویکردهای ممکن برای حل چنین مشکلی، مطابق با توصیه سازمان‌های بین‌المللی و تجربه کشورهای توسعه‌یافته و پیشگام در حوزه تجارت جهانی، استقرار یک پنجره واحد است که در چارچوب آن، تجار می‌توانند اطلاعات مرتبط تجاری یا اسناد و مجوزهای قانونی موردنیاز را، تنها یک‌بار و از طریق یک درگاه واحد با تکیه بر قابلیت‌های فناوری اطلاعات به‌شکل الکترونیکی ارائه کنند. نه‌تنها کشورهای توسعه‌یافته، بلکه تمام کشورهایی که بحث تجارت خارجی را جدی گرفته و این موضوع برای آنها از درجه اولویت بالایی برخوردار است، به تمام چارچوب‌های موردنیاز مدیریتی مربوطه، توجه کافی دارند. در این کشورها، سامانه‌هایی مشابه با پنجره واحد تجارت به‌طور جدی موردتوجه و تاکید دولتمردان قرار گرفته و آنها براساس اطلاعات به‌دست‌آمده از این سامانه‌ها، به راهبری و مدیریت فعالیت‌های تجاری بازرگانان می‌پردازند. در ایران باوجود آنکه ضرورت وحدت فرماندهی و سازماندهی فعالیت‌های مهم اقتصادی همچون تجارت خارجی درک شده، اما نحوه مدیریت و قانون‌گذاری در سطح کلان، روندی برخلاف آن را نشان می‌دهد.

در ایران به‌منظور یکپارچه‌سازی اطلاعات، تسریع فعالیت‌های تجاری بازرگانان و هدایت سیاست‌های کلان تجارت خارجی، پنجره واحد تجارت فرامرزی ایجاد شد، اما این پنجره واحد نتوانست آن‌طور که باید و شاید در عمل به اهداف خود موفق عمل کند. در طول یک دهه گذشته، سامانه‌هایی مانند پنجره واحد تجارت الکترونیک و فرامرزی، سامانه جامع تجارت و سامانه‌های زیرمجموعه آن شکل گرفتند. تمامی این بسترهای الکترونیک در حوزه تجارت خارجی و به‌منظور تسهیل فعالیت بازرگانان ایجاد شد. هدف اصلی این سامانه‌ها افزایش نظارت و کنترل در فعالیت‌های تجارت داخلی و خارجی است، اما طی سال‌های گذشته در دستیابی و دسترسی به اهداف خود چندان موفق نبودند. مهم‌ترین دلیل نبود موفقیت، پنجره واحد و سامانه جامع تجارت، نبود وحدت برنامه در سیاست‌های کلان تجاری کشور و ساختارهای مدیریتی است. قوانین تجاری به‌طورمداوم تغییر کرده و چارچوب‌های واردات و صادرات کالاها همواره متغیر است. این نابسامانی و نبود ثبات در سیستم‌های برنامه‌ریزی در سطوح بالا، به آن معنا است که هنوز در چارچوب‌های کلی مدیریت کلان تجارت خارجی کشور به ثبات و وحدت سیاست‌گذاری دست نیافته‌ایم. این موضوع مشکلات عدیده‌ای را طی سال‌های اخیر برای بازرگانان به‌وجود آورده است. در فضایی بدون ثبات و متغیر، پنجره واحد، سامانه جامع تجارت و سایر بسترهای الکترونیکی زیرمجموعه آن، نه‌تنها کاربردی نداشته بلکه نمی‌توانند به وظیفه ساماندهی خود نیز عمل کنند. در چنین وضعیتی، پنجره واحد تنها یک سامانه ثبت اطلاعات است و توسط آن، هیچ راهبری استراتژیکی در مباحث تجارت خارجی انجام نگرفته است.

همان‌طور که پیش‌تر عنوان شد، هدف اصلی شکل‌گیری سامانه جامع تجارت و پنجره واحد تجارت، تسریع و یکپارچه‌سازی فعالیت‌های تجاری بود. در سال‌های اخیر شاهد تحولاتی عظیم در راستای تسهیل روند تجارت خارجی و همچنین یکپارچه‌سازی فعالیت‌ها در این زمینه نبودیم. نبود زیرساخت‌های مناسب برای اتصال سامانه‌های الکترونیکی به یکدیگر، تکمیل نشدن بانک‌های اطلاعاتی در حوزه تجارت، افزایش مشکلات اداری به‌دلیل ناکارآمدی سامانه‌های الکترونیکی همگی نشان از تحقق نیافتن اهداف پایه‌ای پنجره واحد و سامانه جامع تجارت الکترونیکی دارد. سامانه‌های زیرمجموعه این سامانه‌ها نیز به‌طبع نتوانسته‌اند در بهبود عملکرد فعالیت‌های تجارت داخلی و خارجی موفق باشند.

معافیت ۳۵ میلیون دلار مواد اولیه از عوارض گمرکی

جدیدترین آمار منتشرشده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت نشان می‌دهد با لغو معافیت گمرکی ماشین‌آلات، ۲۵۸ فقره مجوز مواد اولیه مشمول معافیت گمرکی به ارزش بیش از ۳۵ میلیون دلار صادر شده که این رقم نسبت به سال قبل کاهش داشته است. به‌گزارش ایسنا، براساس ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی و تفاهمنامه بین گمرک و وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت)، واحدهای تولیدی مجاز می‌توانند در صورت تایید عدم‌ساخت داخل از معافیت حقوق ورودی ماشین‌آلات استفاده کرده و در حداقل زمان ممکن ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید خود را از گمرک ترخیص کنند، البته براساس تعهدی که متقاضی ارائه می‌کند، باید ماشین‌آلات و مواد اولیه وارداتی را در محل واحد صنعتی موضوع پروانه نصب کند، اما در بودجه امسال این معافیت لغو شد. در بند (ص) تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۱ وزارت اقتصاد موظف شده که حقوق ورودی کلیه ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی را وصول کند. جدیدترین آمار منتشرشده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) نشان می‌دهد امسال فقط بخشی از مواد اولیه مشمول معافیت گمرکی شدند. بر این اساس در ۵ ماه نخست امسال، ۲۵۸ فقره مجوز مواد اولیه مشمول معافیت گمرکی به ارزش بیش از ۳۵ میلیون و ۲۰۰ هزار دلار صادر شده و این ارقام به‌لحاظ تعداد، نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳۰.۸ درصد کاستی داشته، همچنین ارزش این مجوزها نسبت به ۵ ماه سال قبل ۱۹.۳ درصد کاهش یافته است.

در پی الزام صدور شناسه یکتای قبض انبار از سامانه جامع تجارت مطرح شد

نقش کمرنگ سامانه‌های الکترونیکی در تسهیل تجارت

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

مدیر فناوری اطلاعات شرکت انبارهای عمومی و خدمات گمرکی ایران چندی پیش اعلام کرد کلیه کالاهای تجاری وارداتی به انبارهای عمومی باید شناسه یکتا قبض انبار سامانه جامع تجارت را اخذ کنند. سامانه جامع انبارها، زیرمجموعه سامانه جامع تجارت بوده و در عمل، اطلاعات و بسترهای این دو سامانه به یکدیگر مرتبط و متصل هستند. سامانه جامع انبارها با هدف ساماندهی ورودی کالاها و توزیع آنها به بازار داخلی ایجاد شد. حال پس از حدود یک دهه از ایجاد این سامانه، دولت قصد دارد تا حضور و عملکرد سامانه الکترونیکی را در نظارت و کنترل فعالیت‌های تجاری افزایش دهد. کارشناسان معتقدند این کار در راستای تامین بهتر نیاز داخلی و جلوگیری از توزیع کالای قاچاق در بازار است. صمت در این گزارش، ضمن بررسی عملکرد سامانه‌های الکترونیک زیرمجموعه سامانه جامع تجارت، در گفت‌وگو با کارشناسان به ابعاد طرح جدید شرکت انبارهای عمومی برای ساماندهی کالاهای ورودی و خروجی پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

با افزایش تورم و سایر مشکلات اقتصادی، شاهد بودیم احتکار و دپوی کالاها در انبارها، به وضعیت نابسامان بازار دامن زد. که با مشخص بودن موجودی کامل انبارها، جلوی تخلفات اینچنینی نیز گرفته خواهد شد

صدور شناسه یکتای قبض انبار سامانه جامع تجارت اجباری شد

علی یوسف، مدیر فناوری اطلاعات شرکت انبارهای عمومی و خدمات گمرکی ایران، درباره الزام صدور قبض انبار الکترونیکی از ۱۰ آبان امسال گفت: طبق تکالیفی که از سال ۹۲ برای انبارهای عمومی و خدمات گمرکی کشور تعریف شده است کلیه کالاهای تجاری وارداتی به انبارهای عمومی باید شناسه یکتا قبض انبار سامانه جامع تجارت را اخذ کنند. به‌گزارش مهر، یوسف ادامه داد: اطلاعات شناسه یکتا شامل این موارد است که کالا توسط چه کسی وارد شده، در کجا انبارش می‌شود و وزن و تعدادش به چه صورت است؛ این موارد در قالب حواله رسید اموال در هنگام ورود و خروج کالا به وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام می‌شود. مطابق با سامانه جامع انبارها که ذیل سامانه جامع تجارت وزارت صمت تشکیل شده، می‌توان مواردی نظیر اینکه چه کالاهایی وارد کشور، طبق چه رویه‌ای ترخیص و از محوطه‌های گمرکی خارج شده یا خیر را متوجه شد. یوسف ادامه داد: کالا پس از ورود به کشور به انبارهای عمومی وارد می‌شود،اما بدون شناسه یکتا به‌هیچ عنوان قبض انبار آن کالا صادر نخواهد شد. ابتدا اطلاعات به سامانه جامع تجارت فرستاده شده و یک‌بار توسط سامانه انبارها بررسی می‌شود و در صورتی که اطلاعات اشتباهی در این‌باره وجود داشته باشد، سامانه خطا داده و به کالا شناسه یکتا نمی‌دهد. یوسف در پایان بااشاره به اینکه مصرف‌کننده اثر مثبت نهایی شفاف‌سازی را خواهد دید، گفت: اطلاعات ورود و خروج کالاها از گمرکات و انبارهای عمومی به سامانه جامع تجارت وزارت صنعت، معدن و تجارت ارسال می‌شود. به‌عبارتی، اطلاعات دقیق ورود و خروج کالاها تولید و در نتیجه از انجام بسیاری از احتکارها جلوگیری و تجارت تسهیل می‌شود.

همکاری نهادها برای ایجاد سامانه جامع انبارها

حسن رادمرد، معاون اسبق توسعه بازرگانی داخلی وزیر صنعت، معدن و تجارت در گفت‌وگو با صمت، به توضیح عملکرد سامانه جامع انبارها پرداخت و گفت: از سال ۱۳۸۸ به بعد، بدنه دولت و سازمان‌های مرتبط با بحث ساماندهی تجارت داخلی و خارجی مانند وزارت بازرگانی در آن زمان (پیش از ادغام وزارت بازرگانی و وزارت صنایع و معادن) هدف ایجاد سامانه‌ای برای تنظیم و کنترل فعالیت‌های عمومی انبارها را دنبال کردند. سامانه جامع انبارها زیرمجموعه سامانه جامع تجارت است و با ایجاد آن، ورود و خروج کالاها در انبارها شفاف و از تخلفاتی مانند قاچاق و احتکار جلوگیری می‌شود. بنابراین، می‌توان هدف غایی ایجاد سامانه جامع انبارها در کشور، بهبود و تنظیم فعالیت‌های تجارت خارجی (مانند واردات و صادرات) و تجارت داخلی و توزیع کالاها عنوان کرد. وی ادامه داد: بنا بود با ایجاد سامانه جامع انبارها، اطلاعات کامل موجودی انبارها، میزان ورودی و خروجی کالاها و سایر موارد این‌چنینی در دسترس نهادهای دولتی قرار گیرد. در این شرایط مسئولان می‌توانند برنامه‌ریزی‌های دقیق برای فعالیت‌های تجاری انجام داده و در زمانی که بازار نیاز به کالا دارد، توزیع را به بهترین شکل انجام دهند. برای ایجاد سامانه جامع انبارها، دستگاه‌های نظارتی و دولتی مختلفی اعم از وزارت بازرگانی، سازمان اطلاعات، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و نیروی انتظامی با یکدیگر همفکری و هم‌افزایی کردند. رادمرد در ادامه تصریح کرد: در سال ۱۳۹۲، سامانه جامع انبارها به‌طورتقریبی کامل شد، اما از آنجایی که زیرساخت‌های الکترونیکی و فنی برای اتصال این سامانه به سایر سامانه‌های الکترونیکی فراهم نبود، اهداف و برنامه‌های از پیش تعیین شده محقق نشدند.

> یکی از مشکلاتی که سبب شد در دهه گذشته، عملکرد سامانه‌های الکترونیکی مانند سامانه جامع تجارت مطلوب نباشد، نبود زیرساخت‌های فنی برای یکپارچه‌سازی اطلاعات و اتصال سامانه‌های موجود نهادها و سازمان‌های مختلف است

▣ افزایش شفافیت فرآیندهای تجاری

رادمرد در ادامه صحبت‌های خود به اقدام جدید دولت مبنی بر افزایش اهمیت سامانه جامع انبارها در فعالیت‌های تجاری اشاره کرد و گفت: همان‌طور که پیش‌تر عنوان شد، سامانه جامع انبارها نتوانست به سایر سامانه‌ها و بسترهای الکترونیکی دولت متصل شود و بانک اطلاعاتی خود را گسترش دهد. این مسئله را می‌توان مهم‌ترین دلیل عملکرد ضعیف این سامانه طی دهه گذشته عنوان کرد. در حال حاضر دولت سیزدهم به‌دنبال بروزرسانی و تکمیل سامانه‌های الکترونیکی از جمله سامانه جامع انبارها است. بر این اساس اعلام شده کلیه کالاهای تجاری وارداتی به انبارهای عمومی باید شناسه یکتا قبض انبار سامانه جامع تجارت را اخذ کنند. این کارشناس اقتصادی ادامه داد: دولت در تلاش است تا زیرساخت‌های فنی و اطلاعاتی سامانه‌های الکترونیکی موجود را بهبود بخشیده تا از نظر تکنیکی و آماری، فعالیت‌های تجاری و اقتصادی ساماندهی شوند. به‌منظور تحقق این هدف، مسیر درستی در پیش گرفته شده و اگر اقدامات فعلی به ثمر بنشینند، می‌توانند وضعیت اقتصادی کشور را بهبود دهند. افزایش شفافیت فرآیندهای تجاری، میزان دقیق ورود و خروج کالاها از انبارها، دپوی اقلام در انبار و به‌طورکلی ایجاد بستر مناسب برای برنامه‌ریزی نظام توزیع کالا و رفع خلأهای تجارت داخلی از مهم‌ترین ابعاد مثبت عملکرد صحیح سامانه‌های الکترونیکی زیرمجموعه سامانه جامع تجارت مانند سامانه جامع انبارها است.

▣ ساماندهی شبکه‌های توزیع

رادمرد مهم‌ترین عملکرد سامانه جامع انبارها را در کنترل ورود و توزیع کالای قاچاق دانست و در این‌باره توضیح داد: بنا بر اعلام نهادهای دولتی مبنی بر الزام صدور قبض الکترونیکی انبار برای کالاها، به‌نظر می‌رسد هدف رسیدگی به دپو، احتکار و جلوگیری از ورود کالای قاچاق به بازار است، چرا که براساس روند گفته‌شده، کالا پس از ورود به کشور به انبارهای عمومی وارد می‌شود،اما بدون شناسه یکتا به‌هیچ عنوان قبض انبار آن کالا صادر نخواهد شد. بنابراین، کشور مبدأ، فرد وارد کننده، انبار نگهداری‌شده و زمان خروج کالا از انبار به‌طوردقیق مشخص هستند و به این ترتیب افراد متخلف مجالی برای وارد کردن کالای قاچاق ندارند. وی ادامه داد: براساس موارد گفته‌شده، مصوبه جدید اعلام شده و بهبود عملکرد سامانه جامع انبارها برای تنظیم فعالیت‌های تجارت داخلی و خارجی، اقدامی مثبت در راستای شفاف‌سازی بوده و می‌تواند شبکه‌های توزیعی در کشور را ساماندهی کند. در چنین شرایطی حمایت از تولید داخلی شکل گرفته و جلوی اقتصاد زیرزمینی و سودهای حاصل از قاچاق گرفته خواهد شد. از سویی دیگر، در سال‌های گذشته با افزایش تورم و سایر مشکلات اقتصادی، شاهد بودیم احتکار و دپوی کالاها در انبارها، به وضعیت نابسامان بازار دامن زدند. با مشخص بودن موجودی کامل انبارها، جلوی تخلفات این‌چنینی نیز گرفته خواهد شد.

▣ سامانه جامع تجارت، ابزار نظارتی

معاون اسبق توسعه بازرگانی داخلی وزیر صنعت، معدن و تجارت به اهمیت فراهم کردن زیرساخت‌های فنی برای عملکرد مطلوب سامانه‌های الکترونیکی تاکید کرد و گفت: از ابتدا سامانه‌های الکترونیکی به‌منظور یکپارچه‌سازی فعالیت‌ها و تسهیل اقدامات اقتصادی و تجاری ایجاد شدند. از مهم‌ترین این نوع سامانه‌ها، می‌توان به سامانه جامع تجارت اشاره کرد که سامانه‌های متعددی زیرمجموعه آن، مشغول به فعالیت هستند. یکی از مشکلاتی که سبب شد تا در دهه گذشته عملکرد این نوع سامانه‌ها مطلوب نباشد، نبود زیرساخت‌های فنی برای یکپارچه‌سازی اطلاعات و اتصال سامانه‌های موجود میان نهادها و سازمان‌های مختلف است. رادمرد ادامه داد: در یک سال اخیر، نهادهای دولتی پیگیری‌های متعددی برای بهبود عملکرد سامانه‌های الکترونیکی به‌ویژه سامانه جامع تجارت داشته‌اند و وزارت صنعت، معدن و تجارت و همچنین اقتصاد و دارایی در این‌باره تلاش‌هایی را با همکاری یکدیگر انجام داده‌اند. حفظ تعادل در نظام عرضه و تقاضا و تخصیص کالا در بازارهای داخلی و خارجی، محور اصلی تلاش این نهادهای دولتی است، چرا که سامانه جامع تجارت می‌تواند به‌عنوان ابزار مهم بهبود ساختارهای اقتصادی به‌شمار رود. برای مثال روند اصول مالیاتی و درآمدهای دولت از بخش تجارت، یکی از مباحث مهم اقتصادی امروز است.

بنابراین، افزایش شفافیت برای اصلاح ایرادات در این زمینه، از مهم‌ترین الزامات مدیریت صحیح اقتصادی در کشور است.

جلوگیری از ورود کالای قاچاق به بازار

محمود بهشتیان، کارشناس ارشد گمرک در گفت‌وگو با صمت، ابتدا به روند فعلی تجارت و اهمیت وجود شناسه برای کالاهای وارداتی اشاره کرد و گفت: در حال حاضر تجار برای واردات و آزادسازی کالاهای خود از گمرک، باید شناسه کالا و قبض الکترونیکی خود را ارائه دهد. الزام به دریافت شناسه یکتا قبض انبار سامانه جامع تجارت برای کالاهای وارداتی، اقدامی است که دولت به‌منظور ساماندهی کالاها در انبارهای عمومی در نظر گرفته است. در حال حاضر دولت میزانی بالغ بر ۷۰۰ هزار انبار را در سراسر کشور شناسایی کرده و با اعطای کد به آنها، قصد نظام‌مند کردن فعالیت آنها را دارد. وی ادامه داد: وجود مشکلاتی در بازار اعم از احتکار، دپو، ورود کالاهای قاچاق به بازار و سایر موارد این‌چنینی سبب شد تا دولت تلاش کند میزان ورودی کالاها به انبارهای عمومی را تحت‌نظر قرار دهد. بر این اساس، بازرگانان و فعالان اقتصادی عنوان می‌کنند که کالای وارداتی خود را از کدام کشور و کدام مبادی وارد و در کدام انبار نگهداری می‌کنند. با اجرایی شدن کامل این فرآیند، نظارت بر واردات و نظام توزیع بیشتر می‌شود. بهشتیان تصریح کرد: در حال حاضر نمی‌توان به‌طور دقیق گفت که اجرای مصوبه جدید دولت مبنی بر الزام به دریافت شناسه یکتا قبض انبار سامانه جامع تجارت چه پیامدهایی در ادامه خواهد داشت، چرا که نحوه عمل به قوانین از تدوین مقررات مهم‌تر است، اما به‌نظر می‌رسد در حالت کلی، این طرح می‌تواند به مسئله ساماندهی کالاهای قاچاق کمک کند.

▣ افزایش مدیریت فعالیت‌های تجاری

بهشتیان در ادامه صحبت‌های خود عملکرد سامانه جامع تجارت را نامناسب خواند و در این‌باره توضیح داد: سامانه جامع تجارت به‌منظور یکپارچه کردن فعالیت‌ها و الکترونیکی کردن فرآیندهای تجارت راه‌اندازی شد. به‌بیانی دیگر، این سامانه در راستای تسهیل و بهبود اقدامات بازرگانان و تسریع فعالیت‌های تجاری شکل گرفت، اما باتوجه به عملکرد آن طی دهه گذشته، سامانه جامع تجارت در تحقق اهداف خود موفق نبوده است. وی ادامه داد: در حال حاضر افراد باید برای انجام واردات، در سامانه جامع تجارت ثبت سفارش کنند و این سامانه تبدیل به یک روند معمول اداری شده است. اگر بخواهیم مبنای موفق بودن سامانه جامع تجارت را تسهیل و تسریع امور اداری و تجاری بدانیم، متاسفانه این سامانه عملکرد مناسبی را تا به امروز از خود نشان نداده است. این نبود موفقیت دلایل متعددی داشته که یکی از آنها، نبود بسترهای فنی و زیرساخت‌های مناسب برای اجرایی شدن دولت الکترونیک است. متصل نبودن سامانه‌های الکترونیکی و بانک‌های اطلاعاتی، از مهم‌ترین دست‌اندازهای فعالیت سامانه‌های الکترونیک است.

سخن پایانی

سامانه جامع انبارها، تنها سامانه الکترونیکی نیست که در دهه گذشته دولت به‌منظور ساماندهی ورودی کالاها از گمرک ایجاد شد. در سال ۱۳۹۲ سامانه‌ای به نام پنجره واحد تجارت فرامرزی یا EPL، راه‌اندازی شد که یکی از وظایف مهم این سامانه، پوشش دادن یکپارچه و الکترونیکی تمام رویه‌های گمرکی و تجاری است. برخی کارشناسان بازرگانی معتقدند در صورت استفاده صحیح از بسترهای الکترونیکی ایجادشده مانند سامانه پنجره واحد تجارت فرامرزی در کنار سامانه جامع امور گمرکی به‌طور کامل می‌تواند زنجیره تجارت خارجی را پوشش دهد. گمرک پنجره واحد را به‌عنوان یک درگاه الکترونیکی برای ارائه داده‌ها راه‌اندازی کرده که رویه ترانزیت، واردات و صادرات را تحت کنترل قرار می‌دهد. در این میان، پنجره واحد تجارت الکترونیک نیز بیشتر به تجارت داخلی توجه داشته و مباحث تنظیم‌گری و مدیریت فعالیت‌های بازرگانی داخلی را موردهدف قرار داده است. در سال ۱۳۹۲ نیز سامانه جامع انبارها با هدف ساماندهی ورودی کالاها و توزیع آنها به بازار داخلی ایجاد شد. پس از یک دهه فعالیت سامانه‌های الکترونیکی برای تنظیم تجارت داخلی و خارجی، شاهد عملکرد گسترده آنها نیستیم؛ در این راستا کارشناسان معتقدند ایجاد زیرساخت‌های فنی برای تحقق اهداف، مهم‌تر از تدوین قوانین است.

تمدید مجوز عطاری‌ها به شرط گذراندن دوره آموزشی

مدیرکل طب ایرانی و مکمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: علمی‌شدن عطاری‌ها به‌طور آزمایشی در تهران با مشارکت این صنف آغاز شده و ارائه و تمدید مجوز عطاری‌ها در تهران منوط به گذراندن یک دوره آموزشی و علمی است.

به‌گزارش ایرنا، نفیسه حسینی‌یکتا، مدیرکل طب ایرانی و مکمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی افزود: عطاری‌ها کاملا در حوزه سلامت فعالیت می‌کنند که یکی از موضوعاتی است که در دستور کار ما قرار دارد تا ارائه مجوز و نظارت بر عطاری‌ها بر عهده وزارت بهداشت باشد.

وی اظهار کرد: اکنون ۸ دانشکده و ۱۳ گروه آموزشی طب ایرانی و مکمل در دانشگاه‌های علوم پزشکی فعالیت دارند و ۴۰۰ نفر در مقطع دکترای تخصصی طب ایرانی تربیت شده‌اند و ۴۰۰ نفر نیز در حال تحصیل در این رشته هستند که پاسخگوی نیاز مردم نیست.

حسینی‌یکتا ادامه داد: عرضه ناکافی متخصصان طب ایرانی موجب شده برخی افراد در راستای سودجویی از نیاز مردم به خدمات تخصصی طب ایرانی را پاسخ می‌دهند البته یکی از موضوعات مهم برای وزارت بهداشت، تسهیل ایجاد دانشکده‌های طب ایرانی در کشور است.

وی تصریح کرد: معاونت آموزشی وزارت بهداشت، مصوبه‌ای داشته که دانشکده‌های طب ایرانی بتوانند به‌راحتی در دانشگاه‌های علوم پزشکی ایجاد شوند که امیدواریم تا پایان امسال، تعدادی دانشکده طب ایرانی در دانشگاه‌ها راه‌اندازی شوند.

طلسم ۵۰ ساله اجرای طرح الگوی کشت به‌دست دولت سیزدهم شکست

توهم شیرین ما می‌توانیم

تعیین یک نظام کشاورزی با مزیت اقتصادی پایدار مبتنی بر سیاست‌های کلان کشور، دانش بومی کشاورزان و بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های منطقه‌ای با رعایت اصول اکوفیزیولوژیک تولید محصولات کشاورزی در راستای حفظ محیط‌زیست، الگوی کشت نامیده می‌شود. اجرای الگوی کشت مناسب، امنیت غذایی و پایداری تولید را تضمین می‌کند که برای حفاظت از منابع پایه و افزایش بهره‌وری عوامل تولید، امری ضروری است. البته اجرای این طرح، هماهنگی و همکاری وزارتخانه‌های نیرو، جهاد کشاورزی و بازرگانی را می‌طلبد. از سال ۱۳۵۰ بحث الگوی کشت در ایران مطرح بود و حالا نیم‌قرن است الگوی کشت، جزو چالش‌های بخش کشاورزی به‌شمار می‌رود و فعالان کشاورزی تاکید دارند به‌دلایل گوناگون در این ۵۰ سال، الگوی کشت اجرایی نشده است. برخی از کارشناسان این حوزه معتقدند دانش اجرای این طرح را نداریم و برخی نیز می‌گویند کشاورزان آمادگی لازم برای اجرای آن را ندارند. هر چند ظاهرا مسئولان امر در این زمینه عقیده متفاوتی دارند. حال پس از ۵۰ سال، در دولت سیزدهم و با حضور مسئولان امر، از سند کشت محصولات رونمایی و به استان‌ها ابلاغ شد.

صمت در این گزارش به بررسی مشکلات اجرایی نشدن طرح الگوی کشت پرداخته است.

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

پس از ۵۰ سال، در دولت سیزدهم و با حضور مسئولان امر، از سند کشت محصولات رونمایی و به استان‌ها ابلاغ شد

خطر ایجاد کشاورزی دستوری

با اجرای الگوی کشت می‌توان از تولید بی‌رویه محصولی که برای آن بازاری وجود ندارد، جلوگیری کرد. الگوی کشت در استفاده درست از منابع آبی نیز مؤثر است و از تولید محصولات آب‌بر در مناطقی که با تنش‌های آبی مواجه هستند، جلوگیری می‌کند.

حال مسئولان خبر از ابلاغ سند کشت محصولات استان‌ها در سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ می‌دهند؛ سندی که سال‌هاست از دست دولتی به‌دست دولت دیگر می‌رود، اما خبری از اجرای آن نیست. سرانجام دولت آقای رئیسی، پس از انجام جراحی اقتصادی، خبر از اجرای طرح الگوی کشت می‌دهد. این در حالی است که دولت‌ها نداشتن ابزار لازم را دلیل عدم‌ابلاغ اجرای الگوی کشت می‌دانستند و این‌طور اعلام می‌شد که نمی‌توان به کشاورز اجبار کرد که یک محصول خاص را بکارد و این کشاورزان هستند که براساس منفعت خود، اقدام به کشت محصولات می‌کنند.

کارشناسان کشاورزی بر این نکته تاکید دارند که با وجود تدوین و ابلاغ طرح الگوی کشت، باید دید دولت سیزدهم چگونه قرار است کشاورزان را راضی به اجرای الگوی کشت کند.

برخی نیز پا را فراتر گذاشته و معتقدند شاید اصلا راضی کردنی در کار نباشد و خبر اجرای طرح الگوی کشت، سیگنالی برای توسعه کشاورزی دستوری باشد.

شواهد حاکی از آن است که ابلاغ الگوی کشت مانند اجرای اصلاح طرح هدفمندی یارانه‌ها و داستان حذف ارز ترجیحی، کار سختی است. برخی نیز معتقدند همان‌طور که پیامدهای جراحی اقتصادی و حذف ارز ترجیحی، دامن اقتصاد را گرفته و بسیاری از بخش‌ها را با مشکلات جدی مواجه کرده، ممکن است اجرای این طرح نیز کام کشاورزان را تلخ کند. به عقیده برخی از کارشناسان این حوزه، این‌بار تیغ جراحی اقتصادی دولت سیزدهم، قرار است با کشت دستوری، گلوی کشاورزان را ببرد.

الگوی کشت با دستور، عملیاتی نمی‌شود

ارسلان قاسمی، رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق تعاون درباره اجرای الگوی کشت در سال جاری، به صمت گفت: طرح الگوی کشت، برنامه‌ای است که به کشاورزان توصیه می‌کند چه محصولی را، کجا و به چه میزان بکارند. اجرای طرح الگوی کشت در پایان سال زراعی مشخص می‌شود. سال زراعی کشور از اول مهر هر سال شروع و در شهریور سال آینده تمام می‌شود. نکته جالب‌توجه این است که با وجود وعده‌های داده شده، اجرایی شدن این طرح در سال جاری، تنها یک شعار است. همچنین پیش‌بینی شده با اجرای این طرح، تحول بزرگی در تولیدات کشاورزی ایجاد شود، اما اصلا قرار بر اجرای این طرح نیست.

رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق تعاون با اشاره به دلایل اجرایی نشدن این طرح، اظهار کرد: نمی‌توان به کشاورز اجبار کرد که حتما یک محصول خاص را بکارد.کشاورزان براساس منفعت خود اقدام به کشت محصولات می‌کنند. وی افزود: هنگامی‌که صحبت از طرح الگوی کشت می‌شود، به این معناست که دولت باید کشاورز را قانع کند تا محصولی که برای آن منفعت اقتصادی دارد، نکارد و محصولی که دستور داده شده را کشت کند. تا زمانی‌که دولت کشاورز را قانع نکند و امکانات و تسهیلات برای کشاورز فراهم نشود، اجرای الگوی کشت فقط در حد شعار است.

■ منابع خاک در معرض خطر است

قاسمی ضمن تاکید بر اهمیت اجرای طرح الگوی کشت، بیان کرد: الگوی کشت برای ایجاد امنیت غذایی پایدار، یک الزام اساسی است، اما با دستور اجرایی نمی‌شود. این در حالی است که سالانه الگوی کشت از سوی وزارت جهاد کشاورزی ابلاغ می‌شود، اما فقط در حد یک توصیه است. از سوی دیگر، متاسفانه به این دلیل کمبود منابع آبی به چشم می‌آید، توجه بیشتری به سمت آن است، اما حقیقت این است که منابع خاکی ما نیز در معرض خطر است که با اجرای این طرح می‌توان آن را نجات داد. همچنین به‌دلیل مشکل کم‌آبی در کشور، راهی جز الگوی کشت نداریم.

وی با بیان اینکه شنیده‌ها حاکی از آن است که در بودجه ۱۴۰۲، دست‌کم ۳۰ هزار میلیارد تومان برای اجرای الگوی کشت باید در نظر گرفته شود، افزود: به عقیده بسیاری از فعالان حوزه کشاورزی، اجرای الگوی کشت نیاز به بودجه سنگینی ندارد، بلکه تنها نیاز به برنامه و سیاست‌گذاری دارد.

■ شرط اجرا چیست؟

رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق تعاون با اشاره به‌شرط لازم برای اجرای طرح الگوی کشت گفت: اطمینان، سیاست‌گذاری و برنامه درست از سوی دولت لازمه اجرای طرح الگوی کشت است. اگر بازار و شرایط برای کشاورز فراهم شود، این طرح اجرایی خواهد شد. معیشت کشاورز باید تامین شود، چراکه این طرح با دستور عملیاتی نخواهد شد و کشاورزان در موفقیت اجرای آن دخیل هستند.

> با وجود وعده‌های داده شده، اجرایی شدن طرح الگوی کشت در سال جاری، تنها یک شعار است

کشاورزان، نقطه عطف اجرای طرح الگوی کشت

مجتبی شادلو، نایب رئیس اتحادیه باغداران تهران درباره اجرای الگوی کشت به صمت گفت: این طرح، طرح بسیار خوبی است که باید از سال‌ها قبل اجرایی می‌شد. با اجرای الگوی کشت و ایجاد زنجیره تولید، کشاورزان بدون دغدغه به تولید ادامه می‌دهند. این در حالی است که با رها شدن بخش کشاورزی، تولید دچار وقفه می‌شود و احیای مجدد آن، ممکن نیست. به‌طور کلی، اجرای طرح الگوی کشت با توجه به شرایط فعلی که به پایداری نسبی در تولید رسیدیم، ضروری است.

نایب رئیس اتحادیه باغداران تهران با تاکید بر اینکه تولید با نگاه صادرات‌محور و تامین نیاز داخل، تنها با اجرای الگوی کشت تحقق می‌یابد، گفت: شرایط تضمینی خرید و نرخ نهایی محصول باید مشخص شود تا تولیدکننده با اطمینان خاطر بیشتری به تولید بپردازد. وی در ادامه با اشاره به اینکه متاسفانه شاهد از بین رفتن زحمات کشاورزان به‌ویژه در تولید محصولاتی مانند هندوانه، خربزه و... هستیم، اظهار کرد: این محصولات در زمین‌هایی کشت می‌شوند که می‌توان در همان زمین‌ها، محصولات استراتژیک مانند گندم، جو و دانه‌های روغنی را برحسب نیاز داخلی تولید کرد، زیرا بازار هدف نیز برای آنها وجود دارد.

نایب رئیس اتحادیه باغداران تهران افزود: از سوی دیگر، تنها برای چند محصول استراتژیک خریدهای تضمینی محقق می‌شود و در سایر محصولات، خرید تضمینی، نوعی رفع تکلیف است، به‌دلیل اینکه نرخ خرید تضمینی برخی از محصولات کشاورزی هزینه تمام‌شده کالا جبران نمی‌کند و از سوی دیگر، امکانات تحویل و جمع‌آوری نیست. در مجموع، اجرای الگوی کشت، یک فرصت خوب برای کشاورزان و اقتصاد کشور است.

■ از نظرات کشاورزان استفاده شود

شادلو با بیان اینکه نقطه عطف اجرای طرح الگوی کشت، کشاورزان هستند، افزود: طرح الگوی کشت، لازمه کار و پایداری در تولید است. این در حالی است که دولت باید با بخش تولید در این تصمیم‌گیری‌ها هماهنگ باشد. این فعال حوزه کشاورزی با بیان اینکه کشاورزی که در میدان است و به کشاورزی می‌پردازد، نکاتی را بیان می‌کند که در چارچوب مدیریتی دیده نمی‌شود، گفت: اگر در این طرح از نظرات کشاورزان استفاده نشود، قطعا اجرای آن با مشکلات بسیاری همراه خواهد شد. باید مراقب بود تا اجرای این طرح بسیار خوب با تصمیم‌های یک‌شبه و بدون کارشناسی، منجر به بروز آسیب‌های در حوزه کشاورزی نشود. اجرای الگوی کشت زمانی نتیجه مطلوبی خواهد داشت که در برای اجرای آن از نظرات کشاورزان نیز استفاده شود.

نایب رئیس اتحادیه باغداران تهران با بیان اینکه بی‌توجهی به اجرای الگوی کشت موجب شده بسیاری برخی از کشاورزان یک‌باره محصولات جالیزی را در چند قلم کشت کنند، زیرا معتقدند سایر محصولات بازار ندارد یا کشت آنها زیاد است که در نهایت همین امر منجر به کمبود یا مازاد تولید در برخی محصولات کشاورزی می‌شود.

■ کشاورز هزینه‌ای به دوش دولت نمی‌گذارد

شادلو با بیان اینکه شنیده‌ها حاکی از آن است که در بودجه ۱۴۰۲ دست‌کم باید ۳۰ هزار میلیارد تومان برای اجرای الگوی کشت در نظر گرفته شود، افزود: کشاورز هیچ‌گاه نمی‌خواهد هزینه‌ای را به دوش دولت بگذارد. اگر درست تصمیم‌گیری شود، نه‌تنها اجرای الگوی کشت هزینه‌بر نخواهد بود، بلکه بسیاری از هزینه‌های تولید را هم کاهش خواهد داد.

■ تامین بازار، نکته‌ای بسیار مهم

نایب رئیس اتحادیه باغداران تهران با اشاره به تاثیرات تصمیمات غلط برای اجرای طرح الگوی کشت، اظهار کرد: اگر در اجرای طرح الگوی کشت درست تصمیم‌گیری نشود، دچار یک بحران بلندمدت خواهیم شد. از سوی دیگر، تامین بازار نیز از نکات مهم و لازم‌الاجرا در این طرح است. در این میان، اگر دستور کاشت یک محصول در برخی مناطق صادر شود که مستعد آن کشت نباشند و زیرساخت لازم فراهم نشده باشد، با وجود برنامه‌ریزی و بازار هدف، محصول عمل نمی‌آید.

سخن پایانی

زمانی‌که رسانه‌های خبری از شکستن طلسم ۵۰ ساله اجرای الگوی کشت به‌دست دولت سیزدهم می‌دهند، در واقعیت، خبری از اجرای این طرح نیست. گویی اجرای این آرزوی ۵۰ ساله بخش کشاورزی، آرزوی دولت سیزدهم نیز هست که به هر قیمتی قصد تحقق آن را دارد و مسئولان از اجرای آن خبر می‌دهند، در حالی که اجرای این طرح، پایان سال زراعی مشخص می‌شود. برخی کارشناسان حوزه کشاورزی با تاکید بر اینکه ظاهرا دولت سیزدهم آینده‌بینی خوبی دارد و می‌تواند اجرای این طرح را پیش‌بینی کند، معتقدند درباره اجرای طرح الگوی کشت هیچ نظری از کشاورزان خواسته نشده که همین موضوع می‌تواند پاشنه‌آشیل این طرح باشد. طبق باور این گروه، دولت سیزدهم با چشم‌پوشی از نظر کارشناسی فعالان حوزه کشاورزی، چگونه در انتظار پیامدهای مثبت اجرای طرح الگوی کشت است و خبر از اجرای این طرح می‌دهد؟

یادداشت

الگوی کشت طرحی خوب با اجرای بد

امین محمودی
کارشناس کشاورزی

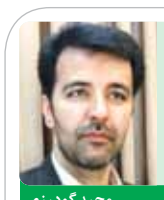
کمبود منابع تولید سبب‌شده روش‌های تخصیص بهینه منابع کمیاب بین فعالیت‌های گوناگون، روزبه‌روز گسترش یابد. با توجه به نقش حیاتی بخش کشاورزی در اقتصاد ملی، اشتغالزایی و تامین غذای جامعه، لازم است که از منابع و ابزارهای تولید در این بخش به بهترین نحو ممکن استفاده شود تا ضمن کاهش در مصرف این منابع، سودآوری و رفاه کشاورزان نیز افزایش یابد. با توجه به اقلیم خشک و نیمه‌خشک ایران و کمبود منابع آبی، آب به‌عنوان یکی از عوامل محدودکننده تولید، نقش مهمی در تعیین نوع فعالیت‌های زراعی ایفا می‌کند. آسیب‌پذیری سفره‌های آب زیرزمینی بر اثر برداشت بی‌رویه از منابع آبی، اتمام ظرفیت قابل توسعه بهره‌برداری از آب‌های زیرزمینی برای مصارف کشاورزی و پایین بودن راندمان آبیاری، لزوم اصلاح الگوی مصرف آب را ضروری می‌سازد. تغییر الگوی کشت، راهکاری اساسی برای اصلاح الگوی مصرف آب در بخش کشاورزی است. الگوی کشت به معنی سهم زیرکشت و نوع محصولات گوناگون زراعی در یک منطقه است و تصمیم به اینکه کدام محصول با استفاده از چه عوامل تولیدی، با چه روشی و به چه مقدار تولید شود از برنامه‌های مهم آن است. با توجه به گستردگی پهنه مرزی کشور و تنوع اقلیمی مناطق گوناگون، رسیدن به الگوی کشت مناسبی که با کمک آن بتوان حداکثر بهره‌برداری را از عوامل و نهادهای تولید به‌ویژه عامل محدودکننده آب به‌دست آورد، ضرورتی انکارناپذیر است. تعیین یک نظام کشاورزی با مزیت اقتصادی پایدار مبتنی بر سیاست‌های کلان کشور، دانش بومی کشاورزان و بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های منطقه‌ای با رعایت اصول اکوفیزیولوژیک تولید محصولات کشاورزی در راستای حفظ محیط‌زیست به معنی الگوی کشت است. به بیان دیگر، الگوی کشت طرحی است که سال‌ها در جوامع پیشرفته و بسیاری از کشورهای جهان استفاده می‌شود تا به کمک این روش بسیاری از مشکلات بخش کشاورزی، جنگلداری و مراتع رفع شود. هیچ شکی در مفید بودن آن وجود ندارد. این در حالی است که از زمان اصلاحات ارضی به بعد، ما باید طرح الگوی کشت را اجرایی می‌کردیم. ۵۰ سال از اجرای این طرح گذشته، اما توجهی به آن نشد. این در حالی است که با وجود وعده‌های داده شده، اجرایی شدن این طرح در سال جاری تنها یک شعار است. به عقیده کارشناسان کشاورزی و فعالان این حوزه، هیچ شکی درباره اثرات مثبت اجرای این طرح وجود ندارد. اجرای الگوی کشت، یک طرح ملی است که تنها وزارت جهاد کشاورزی نباید مجری آن باشد، بلکه دولت با همکاری بین‌بخشی چند وزارتخانه باید این کار را انجام دهد. اجرای الگوی کشت با اجرای کشت قراردادی، ایجاد تعرفه برای محصولات آب‌بر و... شروع شد، اما چیزی به‌نام اجرای آن هنوز انجام نشده است.

در حقیقت الگوی کشت طرح خوبی است که بد اجرا می‌شود. کشاورزان از این راه امرارمعاش می‌کنند و لازمه اجرای این طرح، تامین معیشت و بازار هدف است. وزارت جهاد کشاورزی هیچ‌گونه مطالعه‌ای در بحث اجتماعی اجرای این طرح نداشته است. کشاورز، معیشت خود را به خطر نمی‌اندازد که طرح اجرایی شود، اما با اجرای دستوری این طرح، کشاورز درگیر حاشیه‌نشینی خواهد شد و به‌دنبال آن آسیب‌های اجتماعی رخ می‌دهد. این در حالی است که تمام کشورهای مطرح دنیا زمانی که می‌خواهند طرحی را شروع کنند به سراغ «مدل اتا» به معنی ارزیابی تاثیر اجتماعی می‌روند. ارزیابی تاثیرات اجتماعی عبارت است از تحلیل، نظارت و مدیریت بر پیامدهای اجتماعی پروژه‌های توسعه. این پیامدهای اجتماعی می‌توانند مثبت، منفی، آشکار، پنهان، خواسته یا ناخواسته باشند. هدف از این ارزیابی، حصول اطمینان از این امر است که مزایای پروژه توسعه، افزایش یافته و معایب آن کاهش یابد. به‌عبارت دیگر، روشی است برای تاثیر اجرای یک برنامه بر جوانب اجتماعی محیط. اگر اجرای الگوی کشت به‌درستی و با حمایت از کشاورزان انجام شود، می‌توانیم در تولید برخی محصولات کشاورزی مطرح‌شده در سند چشم‌انداز ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۴ به خودکفایی برسیم و سپس بازارهای خاورمیانه را به‌دست گیریم.

این در حالی است که زیرساخت این طرح اصلا مهیا نیست و در نتیجه امکان اجرای آن وجود ندارد.

یادداشت

شرایط تحمیلی برای مستاجران

مجید گودرزی
کارشناس مسکن

بی‌پناه‌ترین قشر در کشور مستاجران هستند، متاسفانه برای مستاجران در دستگاه عریض‌وطویل قضایی هیچ جایی وجود ندارد و مستاجران همیشه سنگ زیرین این پرونده‌ها بودند. ۳ موضوع در بخش مسکن از جمله کاهش ارزش پول ملی، افزایش نرخ مسکن و وام‌های ودیعه مسکن باعث بیشتر شدن مشکل مستاجران شده و متاسفانه رهاشدگی بی‌منطق و عجیب و غریب در نرخ مسکن موجب شده تا اجاره‌نشینی یک انتخاب نه! بلکه یک اجبار باشد.

مشکلات مسکن تبدیل به بحران ملی شده است. در بخش قانونی مسکن با مشکلاتی جدی مثل نبود قانون بهای تمام‌شده مسکن مواجهیم، زیرا باوجود گذشت بیش از ۱۱۰ سال از افتتاح نخستین مجلس شورای ملی، حتی یک مصوبه برای قانونمند کردن قیمت‌گذاری مسکن وجود ندارد.

در بخش قانونی مسکن با مشکل جدی مواجهیم که بخشی از آن ساماندهی شده است، اما ضعف مدیریتی همچنان وجود دارد. آشفته بازار مسکن بستر تحمیل شرایط به مستاجران را فراهم می‌آورد و موجران آگاهانه یا ناآگاهانه در این فرآیند بهره‌مند خواهند بود.

تعداد مستاجران طی ۱۰ سال گذشته رو به افزایش بوده و همچنان این روند ادامه‌دار خواهد بود، چرا که سیاست‌گذاری‌ها در بخش مسکن در سال‌های اخیر به‌شکلی بوده که اقشار ضعیف جامعه به‌ویژه قشر کارمند و کارگر و سایر اقشار کشور در تامین نیاز مسکن با بحران جدی مواجه شدند.

هر فردی که به سایت‌های اجاره مسکن مراجعه کند، چه مستاجر باشد و چه نباشد، به‌طورحتم یک بی‌رحمی عمیق را علیه خودش خوب درک خواهد کرد. مسکن یک نیاز ضروری است و یکی از ابتدایی‌ترین نیازهای جامعه است که اکنون به وحشی‌ترین بازار تبدیل شده و نارضایتی در جامعه از مسکن به حد آخر رسیده است.

هر فردی با اجاره دادن یک واحد مسکونی می‌خواهد معاش خودش را تامین کند. این در حالی است که حداقل ۴ واحد مسکونی اجاره‌ای لازم است تا با یک‌چهارم درآمد خانوارهای مستاجر بتوان یک خانواده موجر را تامین کرد و زمانی که شما با اجاره دادن تنها یک واحد مسکونی می‌خواهید این منبع درآمدی پایدار را تامین کنید، به‌طورحتم باید معاش یک خانواده مستاجر را نابود کنید.

رهاشدگی و بی‌قانونی در بخش مسکن ایران در دنیا بی‌نظیر است و دولت‌ها در یک نگاه غلط و ناآگاهانه می‌خواهند بحران تورم لجام‌گسیخته مسکن را با بحران بدهی و وام حل کنند.

در رابطه با موضوع انرژی، بحران برق به‌ویژه در تابستان سال آینده بسیار جدی است، چرا که بیش از ۸۰۰۰ واحد تولیدی تعطیل‌شده با دستکاری نرخ ارز، قصد بازگشت به مدار تولید را دارند، اما چندین سال است، سرمایه‌گذاری در صنعت برق را غیراقتصادی و کامل فلج کرده‌اند. این موضوع در دولت قبل تشدید شد و تاکنون هم اصلاح قابل توجهی در این‌باره انجام نپذیرفته است.

قیمت خرید تضمینی برق را به‌عمد و هدفمند، کمتر از بهای تمام‌شده، تعیین و تولیدکننده را مجبور کردند فقط در پیک مصرف، تولید کند که هرگز صرفه اقتصادی ندارد. اجازه ترانزیت هم ندادند و باوجود تحریم‌ها، قطعه یا با چندین برابر نرخ به‌دست تولیدکننده می‌رسید یا اصلا نمی‌رسید و واحدهای تولیدی را یکی پس از دیگری تعطیل کردند.

صنعت برق متروپل اقتصاد ایران شده است. حدود سال ۹۵ بود که در یک گاف بزرگ، یکی از شبکه‌های مخوف در صنعت برق لو رفت. باوجود تایید اقدامات خلاف قانون این شبکه، توسط دستگاه‌های امنیتی کشور تاکنون هیچ اقدام موثری برای مقابله جدی با این شبکه‌سازی نشده و تلاش شده است، این شبکه‌سازی را در حد یک تسویه‌حساب سیاسی تقلیل دهند، اما هدف این شبکه‌سازی‌ها تسویه‌حساب شخصی نیست. تا این لحظه هم هیچ اقدام موثری برای مقابله با این شبکه‌سازی در حساس‌ترین و زیربنایی‌ترین وزارتخانه کشور نشده است.

وجب به وجب کوچه‌ها و خیابان‌های شهر و روستا، یا کنتور برق است یا کنتور آب، اما وزارت نیرو با ۸۰ هزار میلیارد تومان بدهی یکی از بدهکارترین وزارتخانه‌های کشور است. در این شرایط، بسیاری از پیمانکاران قید همکاری با وزارت نیرو را می‌زنند. این روند به‌هیچ عنوان قابل‌قبول نیست و به‌زودی به یک متروپل در سطح ایران تبدیل می‌شود.

ساخت ۱۹۵ هزار واحد مسکونی نهضت ملی در روستاها

مجید جودی، معاون بنیاد مسکن انقلاب اسلامی تعداد واحدهای در دست اجرا توسط آن بنیاد در روستاها را ۱۹۵ هزار واحد برشمرد و تاکید کرد این رقم تا بهمن امسال به ۲۴۰ هزار واحد می‌رسد.

مجید جودی، معاون امور بازسازی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در گفت‌وگو با پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی درباره اجرای طرح بهسازی و نوسازی واحدهای مسکونی روستایی در قالب طرح نهضت ملی مسکن توضیح داد: سال ۱۴۰۰ وام مسکن روستایی ۱۰۰ میلیون تومان بود که در نیمه دوم و با اجرای قانون جهش تولید مسکن با افزایش تسهیلات مسکن روستایی در کلانشهرها، شهرهای بزرگ، کوچک و میانی مقرر شد تا تسهیلات مسکن روستایی نیز به ۲۰۰ میلیون تومان افزایش یابد. تسهیلات مسکن روستایی تا ماه گذشته به مبلغ ۱۰۰ میلیون تومان به‌ازای هر واحد به روستاییان ارائه می‌شد و با تصویب و ابلاغ مقررشده تا سقف ۲۰۰ میلیون تومان برای هر واحد به‌شکل متمم به واحدهایی که کار بهسازی و نوسازی را شروع کرده‌اند، پرداخت شود.

معاون بنیاد مسکن انقلاب اسلامی افزود: هم‌اکنون حدود ۱۱۰ هزار واحد عقد قرارداد کرده و کار احداث، بهسازی و نوسازی را آغاز کردند. باتوجه به مصوبه و ابلاغ دولت برای ارائه تسهیلات ۲۰۰ میلیون تومانی برای هر واحد روستایی کار سرعت بیشتری یافته است.

جودی گفت: علاوه بر ۱۱۰ هزار واحد روستایی که کار احداث را آغاز کرده‌اند، ۱۸۰ هزار واحد نیز در صف انتظار برای دریافت تسهیلات مسکن روستایی هستند که تا ۲ ماه آینده به بانک‌ها معرفی خواهد شد.

کوچ اجباری سرمایه‌گذاران ملک به خارج از کشور

بازار خرید مسکن در کشورهای همسایه داغ شد

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

به‌دنبال رکود بازار مسکن مدت‌ها است که سرمایه‌گذاران بخش مسکن به فکر سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر افتاده و مردم نیز از این امر استقبال کرده‌اند و در سال‌های اخیر شاهد کوچ بخش خصوصی به کشورهای همسایه بوده‌ایم؛ این در حالی است که هنوز نیازهای داخل در بخش مسکن رفع نشده و وعده دولت جدید در ساخت سالانه یک میلیون مسکن به مرحله اجرایی نرسیده و هنوز نیازهای داخل تامین نشده است، چرا که دولت و وزارت راه و شهرسازی بخش خصوصی را تشویق به ساخت مسکن در کشورهای منطقه از جمله ترکیه، ارمنستان، گرجستان و تاجیکستان می‌کند.

گفته می‌شود بخش خصوصی در ایران ظرفیت بالایی برای احداث واحدهای مسکونی در کشورهای دیگر را دارد و باتوجه به تمایل مقامات این کشورها برای همکاری با شرکت‌های ایرانی، فعالان صنعت ساختمان ایران در بین کشورهای منطقه بی‌رقیب هستند، هرچند از عربستان و قطر به‌عنوان رقبای ایران در این عرصه یاد می‌شود.

خریداران ملک در کشورهای همسایه اهداف مختلفی دارند؛ از جمله اینکه بسیاری از هموطنان که در این کشورها اقدام به خرید ملک می‌کنند، به قصد باز شدن روزنه‌ای برای اقامت یا رفتن به کشوری دیگر این کار را انجام می‌دهند

حرکت بازار مسکن به‌سمت نابسامانی

در بیشتر کشورها هزینه مسکن، مبلغ قابل‌توجهی از درآمد اقشار جامعه را به خود اختصاص می‌دهد. طبق آمارهای بین‌المللی هزینه مسکن در اروپا به ۲۳ درصد رسیده و بازار مقرون به صرفه شده است. مسکن مقرون به صرفه به این معنا است که هزینه مسکن بیش از ۳۰ درصد هزینه خانوار نباشد،اما این آمار در کشور ما بسیار متفاوت است و بیش از ۵۰ درصد سبد هزینه‌ای خانوارها به بخش مسکن تعلق می‌گیرد. تشدید تحریم‌ها در سال‌های اخیر، سیاست‌های بانکی اشتباه، فاصله عمیق درآمد و سبد معشیت و همچنین افزایش تقاضا برای بخش مسکن عواملی هستند که فقر مسکن را در کشور افزایش داده و بازار مسکن را به‌سمت نابسامانی برده است. بر این اساس، حتی در آزادترین اقتصادها نیز، دولت‌ها دخالت در بازار مسکن از جمله دخالت در بازار اجاره‌بها را حق خود می‌دانند.

مقایسه نرخ مسکن در تهران با برخی شهرهای کشورهای همسایه نشان می‌دهد که ایرانی‌ها باتوجه به درآمد بسیار پایین‌تر نسبت به میانگین جهانی باید در حدود ۲ برابر کشورهای اطراف برای مسکن هزینه کنند.

برای مثال در حالی که نرخ مسکن در فروردین امسال در تهران متری هزار و ۲۷۰دلار بود، این میزان در استانبول ۸۵۹ دلار اعلام شد. البته این ارقام در حالی است که در سال جاری میلادی، تورم نقطه به نقطه مسکن در ترکیه نسبت به سال گذشته میلادی در کل کشور ۹۶ درصد افزایش داشته است، اما با این حال بسیاری از شهروندان ایرانی برای حفظ ارزش سرمایه‌های خود اقدام به خرید مسکن در این کشور کردند و سرمایه هنگفتی به این کشور سرازیر شد.

ضرورت همکاری با انبوه‌سازان و بخش خصوصی

سهراب دل‌انگیزان، کارشناس مسکن و استاد دانشگاه به صمت گفت: روند نزولی امنیت اقتصادی و ثبات ارزی یکی از اصلی‌ترین دلایل سرازیر شدن سرمایه‌های داخلی به سمت‌وسوی بازارهای خارجی است؛ موضوعی که باید هرچه سریع‌تر برای آن برنامه‌ریزی کرد، همچنین مسئولان برای اینکه بتوانند حداقل کنترل را بر بازار مسکن داشته باشند، باید با انبوه‌سازان و بخش خصوصی بیشتر همکاری داشته باشند و تولید و ساخت مسکن را افزایش دهند تا از افزایش افسارگسیخته قیمت‌ها جلوگیری شود.

وی در ادامه گفت: پایبند نبودن دولت‌ها به قوانین مشخص و درست اقتصادی و حرکت به‌سمت نظام‌هایی که عامل خلق خارج از قاعده پول هستند، عامل اصلی شکل‌گیری تورم است. بازگشت به شرایط اطمینان‌بخش پس از یک شرایط ابرتورم ادامه‌دار، به تغییرات بزرگی در اداره اقتصاد نیاز دارد. پول ملی در شرایط ابرتورم به‌شدت داغ شده و هر دستی را خواهد سوزاند و هر فردی که پول ملی داشته باشد، احساس زیان روزافزون می‌کند.

اینجا است که سرعت گردش پول به‌شدت افزایش یافته و در نتیجه همین موضوع، نقدینگی حاصل از ضرب پایه پولی در سرعت گردش پول به‌شدت افزایش خواهد یافت و این افزایش در عمل با شرایط کمبود کالاها عاملی برای افزایش هرچه سریع‌تر قیمت‌ها خواهد بود، در نتیجه فرار سرمایه از بخش مسکن سرعت می‌گیرد و بازارهای خارجی برای سرمایه‌گذاران داخلی جذاب می‌شود.

یکی از مهم‌ترین ماموریت‌های دولت در راستای برقراری عدالت اجتماعی کاهش هزینه مسکن از سبد خانوار بود که با افزایش لاک‌پشت‌وار درآمد خانوارها و رشد بی‌امان نرخ‌ها، به‌شدت این مهم زیر سوال رفته است.

پایه‌های ضعیف اقتصادی در کشور و نداشتن مدیریت صحیح در راستای سیاست‌های مالی در سال‌های اخیر، آتش بر دامن تلاش‌های گوناگون برای ساماندهی بازارهای اقتصادی زده است.

شور و اشتیاق ابتدایی دولت‌ها برای باز کردن گره بازار مسکن با دادن وعده‌های مختلف، مردم را به خانه‌دار شدن امیدوار کرده،اما با گذشت زمان نه‌تنها بازار به تعادل مطلوبی نرسیده، بلکه مشکلات و چالش‌های مختلفی را ایجاد کرده است؛ به‌طوری که اکنون برای خرید یک خانه ۱۰۰ متری در تهران باید ۴۶ سال صبر کرد.

دل‌انگیزان در رابطه با علت کوچ بخش خصوصی و پیمانکاران به کشورهای همسایه به صمت گفت: دولت هیچ راهکاری را برای حمایت بخش خصوصی و انبوه‌سازان ارائه نداده و وزارت راه و شهرسازی همکاری لازم را برای افزایش تولید مسکن با دیگر بخش‌ها انجام نمی‌دهد، این موضوعات به مهم‌ترین علت بی‌انگیزگی انبوه‌سازان برای ساخت‌وساز تبدیل شده است.

> روند نزولی امنیت اقتصادی و ثبات ارزی، از اصلی‌ترین دلایل سرازیر شدن سرمایه‌های داخلی به سمت بازارهای خارجی است؛ موضوعی که باید هرچه سریع‌تر برای رفع آن برنامه‌ریزی کرد

تلاش کشورهای همسایه در جذب سرمایه

حسن محتشم، کارشناس بازار مسکن به صمت گفت: خریداران ملک در کشورهای همسایه اهداف مختلفی دارند، چرا که بسیاری از هموطنان که در این کشور اقدام به خرید ملک می‌کنند، به قصد باز شدن روزنه‌ای برای اقامت یا رفتن به کشوری دیگر، این کار را انجام می‌دهند.

حسن محتشم اظهار کرد: عمده خریدهای ملک که توسط ایرانیان در ترکیه، دوبی، قبرس، ارمنستان یا دیگر کشورها انجام می‌شود، توسط متقاضیان مصرفی و به قصد دریافت اقامت است. اهداف سرمایه‌گذاری در درجه دوم اهمیت قرار دارد. علت اصلی هم به شرایط اقتصادی، تورم همه کالاها از جمله مسکن و نبود شغل در کشور خودمان مربوط است.

وی افزود: اکنون در مناطق معمولی شهر تهران برای خرید یک آپارتمان ۸۰ متری باید ۲.۵ تا ۳ میلیارد تومان هزینه کنید. با کمتر از این مبلغ می‌توان در کشورهای همسایه واحد خریداری کرد. علت این است که اقتصاد این کشورها ثبات به‌نسبت بهتری دارد. کشورهای همسایه هم تلاش می‌کنند از هر طریقی مثل جذب توریست یا فروش ملک، سرمایه‌های خارجی را وارد کشور خود کنند. این یک موضوع بدیهی است که همه کشورهای جهان سعی می‌کنند سرمایه‌ها را به‌سمت خودشان بکشند.

این کارشناس بازار مسکن با بیان اینکه اسپانیا، ترکیه یا فرانسه تسهیلات و مشوق‌هایی برای اتباع دیگر کشورها به‌منظور خرید ملک در این کشورها قائل می‌شوند، گفت: در کشوری مثل ترکیه مشکلاتی مثل نبود شغل مناسب و مسائل معیشتی برای اتباع خارجی ایجاد می‌شود، اما اینکه چرا ایرانی‌ها به بزرگ‌ترین گروه خریداران ملک در این کشور تبدیل شده‌اند، به اهداف دیگری برمی‌گردد. عمده هموطنان می‌خواهند از طریق خرید ملک، اقامت ترکیه را دریافت کنند یا به کشور ثالث بروند.

هزینه بالای نگهداری آپارتمان در خارج

محتشم همچنین بااشاره به هزینه بالای نگهداری آپارتمان در خارج از کشور تصریح کرد: زمانی که بحران اقتصادی سال ۲۰۰۹ اتفاق افتاد، بسیاری از ایرانی‌ها بدون تحقیق و اطلاعات کافی اقدام به خرید آپارتمان در خارج از کشور کردند که بعد به‌خاطر مسائل متعددی مثل هزینه شارژ یا اقساط بالای خرید آن مجبور به برگشت شدند. به‌طورمثال باتوجه به گرمای ۵۵ درجه کشور امارات در تابستان، هزینه‌های سنگینی برای خنک کردن برج‌ها صرف می‌شود که شارژ ماهانه ساختمان در دوبی تا ۲۰ برابر شهر تهران است. همچنین دیده شد که برخی افراد مبالغی را برای پیش‌خرید آپارتمان در دوبی پرداخت کردند که بعد در اقساط آن دچار مشکل شدند و با صرف‌نظر کردن از پیش‌پرداخت خود، واحد را فروختند تا خود را از تعهدات آن خلاص کنند.

عضو هیات‌مدیره انجمن انبوه‌سازان تهران، نداشتن آگاهی از قوانین کشورهای مقصد را از دیگر مشکلات مهاجران دانست و گفت: کلاهبرداری از طریق فروش املاک در گرجستان، قبرس، دوبی یا ترکیه وجود دارد. برای مثال خریدار بعد از ثبت سند متوجه شده که آپارتمان مدنظرش این واحد نبوده است. از نظر قانونی هم نمی‌توانند هیچ کاری بکنند، چون سند به ثبت رسیده است. اگر خریداران وکیل نداشته باشند، ممکن است گرفتار بسیاری از این تقلب‌ها شوند.

محتشم با بیان اینکه علت اصلی مشکلات اقتصادی ایران، تورم کالاها از جمله مسکن است، تاکید کرد: سطح درآمدها به اندازه تورم افزایش نداشته، از آن طرف نرخ بیکاری بالا رفته است. باوجود آنکه نرخ اجاره به نسبت نرخ مسکن رشد نکرده، همین اعداد و ارقام هم از عهده مستاجران خارج است،بنابراین بسیاری از زوجین، ساختن آینده‌ای روشن را در مهاجرت می‌بینند که آن هم مشکلات خودش را دارد. اگر دولت در یک برنامه میان‌مدت و بلندمدت، تعادلی بین هزینه‌های جاری و درآمد افراد ایجاد کند، هیچ‌کس از ایران نمی‌رود.

سخن پایانی

در هر صورت سرمایه‌گذاران و بخش خصوصی در کشورهای منطقه اقدام به ساخت‌وساز می‌کنند و بخش خصوصی منتظر فرمان دولت نمی‌ماند و هرجا که بستر ساخت‌وساز در کشورهای دیگر فراهم باشد، سرمایه‌ها به‌سمت کشورهای منطقه کوچ می‌کنند. در سال‌های اخیر کشورهای همسایه به‌ویژه ترکیه، ترکمنستان، تاجیکستان و گرجستان میزبان بسیاری از سرمایه‌گذاران ایرانی بودند که به‌علت فراهم بودن شرایط مناسب سرمایه‌گذاری، بسیاری از سرمایه‌های کشور به‌سمت این کشورها سرازیر شد. در سال‌های اخیر به‌دلیل گرانی‌های بی‌سابقه در بخش‌های مختلف از جمله مسکن و بالا رفتن هزینه ساخت و همچنین رکود در این بخش شرایط برای ساخت‌وساز در کشورمان فراهم نبود و همین امر انگیزه بخش خصوصی برای کوچ سرمایه‌ها به‌سمت کشورهای همسایه شده است.

از دیگر اهداف کشورهای همسایه برای دعوت شرکت‌های ساختمانی ایرانی به‌منظور حضور در پروژه‌های ساخت‌وساز این است که بالغ بر ۵۰۰ مهندس در کشور حضور دارند که باتوجه به رکود بخش مسکن و فعالیت‌های عمرانی در ایران، ظرفیت صدور خدمات فنی و مهندسی را دارا هستند. عراق، سوریه و برخی کشورهای آسیای میانه از جمله نقاطی هستند که ظرفیت جذب نیروی انسانی ماهر ایرانی را دارند. از حدود ۴ سال قبل بحث ساخت مسکن در سوریه توسط مهندسان ایرانی مطرح شد که رایزنی‌هایی بین بخش خصوصی با طرف سوری انجام گرفته که در عین حال به دلایلی همچون مشکلات انتقال پول ناشی از تحریم‌های ظالمانه، امکان اجرای این هدف به‌شکل گسترده فراهم نشده است.

شفافیت ضوابط بهره‌برداری از معدن طلای زرکوه قروه

به‌گفته اســتاندار کردســتان با بیان اینکه دســتگاه اجرایی اســتان به‌صورت تمام‌قد از حقوق بیت‌المال دفاع می‌کند، ضوابط بهره‌برداری از معدن طلای زرکوه قروه باید به‌طورکامل شــفاف و روشــن باشــد و به‌صورت دقیق بر میزان برداشت این معدن نظارت شود.

به‌گزارش روابط‌عمومی دادگستری کردستان، اسماعیل زارعی‌کوشا در چهارمین جلســه شــورای حفظ حقوق بیت‌المال در سنندج افزود: در حال حاضر بیش از هزار و ۴۰۰ نفر در معدن طلای زرکوه شــاغل هستند و این حجم از اشتغال می‌تواند بیشتر از این باشد.

وی اضافه کرد: ادارات صمت و منابع‌طبیعی اســتان موظف هســتند با همکاری و نظارت دســتگاه قضایی، نحــوه صدور مجوزهای افزایش برداشــت و توســعه در این معدن را رصد و در نهایت دقت قراردادهای موجــود را بررســی کننــد تــا کوچک‌ترین ظلمــی به مردم اســتان نشود.

رئیس کل دادگستری کردستان هم گفت: ۵۰ درصد از طلای کشور در اســتان کردســتان تولید می‌شود و باید با نظارت دقیق دستگاه‌های نظارتی اســتان بر نحوه بهره‌بــرداری از معدن طلای زرکوه، با هرگونه سوءاستفاده احتمالی برخورد شود.

وی یادآور شــد: بیش از نیمی از طلای کشــور در اســتان کردستان تولید می‌شــود و این موضوع یک ظرفیت شــایانی برای کمک به رشد اقتصادی و ایجاد اشــتغال در اســتان است و منافع معدن طلای زرکوه قروه باید در حدود و مقررات قانونی به مردم استان نیز برسد.

با اجرای طرح‌های توسعه‌ای

سهم «فخوز» در بازار فولاد افزایش می‌یابد

شــرکت فولاد خوزســتان با نماد «فخوز» در بــورس هرچند در عملکرد ۶ ماهه خود با کاهش ۴۴ درصدی ســوددهی مواجه شــده است، اما بررسی‌ها نشان می‌دهد، این کاهش بیشتر متاثر از عوامل خارجی به‌ویژه کاهش نرخ در بازارهای جهانی و دامپینگ روســیه در بازار فولاد اســت و بخشــی دیگر نتیجه وضــع برخی تصمیمات ناگهانــی، اما نــگاه مدیریت حاکم در این مجموعه نشــان می‌دهد، نباید چندان نگران ماه‌های پیش‌رو بود.

بسیاری از کارشناسان معتقدند در صنعت فولاد، کاهش سوددهی بیش از آنکه ناشــی از اتفاقات درون‌سازمانی باشد، بیشتر وابسته به عوامل خارجی و تصمیمات اتخاذشــده از ســوی وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

بــا ایــن همه نگاهــی به مدیریــت مجموعــه فولاد خوزســتان و هدف‌گذاری‌هــای انجام‌گرفتــه نشــان می‌دهد، نباید ســهامداران چندان نگران وضعیت «فخوز» باشند.

عکس: صمت

در صنعت فولاد، کاهش سوددهی بیش از آنکه ناشی از اتفاقات درون‌سازمانی باشد، وابسته به عوامل خارجی و تصمیمات اتخاذشده از سوی وزارت صمت است

کتایون ملکی
editor@smtnews.ir

گــزارش عملکرد ۶ ماهه فولادی‌هــا چندان برای ســهامداران خوش نبــود. این موضــوع می‌تواند بر اعتماد سهامداران اثرگذار باشد و در گام اول تامین ســرمایه‌ها با تردید انجام شود و در گام بعدی بازار سرمایه را هم تحت‌تاثیر قرار دهد.

به‌گزارش گروه معدن، اما این در حالی اســت که صنعت فولاد در ســال‌های اخیر و حتی با تشــدید تحریم‌هــا، نشــان داد نقــش مهمــی در صــادرات غیرنفتی دارد و با افزایش درآمدهای خود توانســت طرح‌های توسعه‌ای را افزایش دهد.

در این میان، فولاد خوزســتان کمابیش در بحث صادرات همیشــه پرچمدار بــوده و نقش مهمی در صنعــت فولاد کشــور ایفــا می‌کند. شــرکت فولاد خوزســتان با تولیــد ۸/۳ میلیون تن شــمش، رتبه دوم فولاد کشــور را در اختیار دارد، با این حال سود خالص شــرکت فولاد خوزســتان (فخوز) در دوره ۶ ماهه منتهی به ۱۴۰۱/۶/۳۱(حسابرســی نشــده) با کاهش ۴۴ درصدی نسبت مدت مشابه در سال قبل بــه ۳۷ ۳۴۲ ۲۹۲ میلیون ریال رســید. اتفاقی که کمابیش تمامــی فولادی‌ها را تحت‌تاثیر قرار داده و خوزستان نیز از آن بی‌نصیب نمانده است.

دلایل بسیاری باعث شده تا این کاهش سود ثبت شــود که عمده آن به کاهــش قیمت‌های جهانی و همچنیــن کاهش فروش‌های صادراتی باز می‌گردد، اما نگاهی به عملکرد فولاد خوزستان نشان می‌دهد نباید چندان نگران سوددهی این شرکت بود.

توسعه پایدار در دستور کار

در واقع توســعه پایدار در دستور کار «فخوز» قرار دارد که می‌تواند در نهایت به‌نفع ســهامداران باشد. به‌عنوان مثــال ورود به بحث تولید فولاد ســبز که فولاد خوزســتان نیز با امضــای تفاهمنامه همکاری معدنــکاری ســبز و فــولاد برای آن اعــلام آمادگی کــرده اســت، می‌تواند به هزینه‌هــای کاهش تولید و همچنیــن افزایش صادرات در ســال‌های پیش‌رو بینجامــد که خود به‌معنــای موفقیت‌های جدید در این مجموعه خواهد بود.

هرچند میزان ســود خالص فخوز در ۶ ماه نخست ســال با کاهش همراه شــد، اما ایــن موضوع دلیلی برای کاهش سرعت اجرای طرح‌های توسعه‌ای نبود و فولاد خوزســتان با جدیت توسعه در صنعت فولاد را دنبال می‌کند. نکته مهم این اســت که شــرکت فولاد خوزستان در سال ۱۴۰۰ با صادرات ۲ میلیون تن فولاد به ۲۱ کشــور، یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار، معادل ۳ درصد کل ارزآوری کشــور را به خود اختصــاص داد. این موضــوع نشــان از اهمیت این مجموعه در صادرات غیرنفتی است، در نتیجه فولاد خوزستان برای افزایش سهم خود در بازار صادراتی بر تولید باکیفیت متمرکز شده است.

اجرای طرح‌های توسعه‌ای

بــه همین دلیل اجــرای طرح‌های توســعه‌ای در دستور کار فولاد خوزستان قرار گرفته است تا بتواند با حضور هرچه بیشــتر در بــازار داخلی و خارجی، میزان سوددهی خود را افزایش دهد، اما چالش‌هایی مانند تامین مواد اولیه و انرژی می‌تواند رســیدن به این هدف‌گذاری را کمی سخت کند.

در بحث تامین مواد اولیه شرکت صنعتی و معدنی توسعه فراگیر ســناباد (سیمیدکو)، به‌عنوان یکی از شرکت‌های تابعه فولاد خوزستان عهده‌دار مسئولیت مهمی اســت که می‌تواند نگرانی‌ها در زمینه تامین مواد اولیه را برطرف کند.

باتوجــه بــه حضور پررنــگ فولاد خوزســتان در صــادرات، حدود ۲۵ درصد از نیاز این گروه فولادی به مــواد اولیه از طریق شــرکت صنعتــی و معدنی توســعه فراگیر ســناباد در حوزه تولید کنستانتره و گندله تامین می‌شــود؛ رقمی که باتوجه به اهمیت فولاد خوزستان باید تا پایان امسال بیشتر هم بشود.

مدیریت بحران

در واقع فولاد خوزستان با مدیریت بحران سعی بر آن داشته تا اثرگذاری چالش‌های کمبود مواد اولیه و انرژی را کاهش دهد.

به‌همین دلیل سیاست‌گذاری‌ها و کنترل‌های مالی در این مجموعه در حال تدوین اســت تا با نقشه‌راه درســتی به هدف‌گذاری‌های پیش‌بینی‌شــده دست پیــدا کند. فولاد خوزســتان در نظــر دارد با اجرای طرح‌های توســعه‌ای به تولیــد ۶/۱۳ میلیون تن در افق ۱۴۱۰ و سهم ۲۵ درصدی از تولید فولاد کشور دســت پیدا کند که همین موضوع حاکی از افزایش درآمدها و ســوددهی‌های این مجموعه خواهد بود. امروز شــرکت ســیمیدکو با تولید ۲.۵ میلیون تنی کنســانتره و گندله نقش مهمی در تامین مواد اولیه دارد، اما رســیدن به ظرفیت ۵ میلیون تن می‌تواند بخش زیــادی از نگرانی‌های فولاد خوزســتان برای تامین مواد اولیه را کاهش دهد.

استفاده از تکنولوژی‌های روز دنیا

در کنار این موضوع، استفاده از تکنولوژی‌های روز دنیا می‌تواند بهره‌وری در فولاد خوزستان را افزایش دهد و همین موضوع ســبب شــده تا همکاری این مجموعه بــا پارک‌های علم و فنــاوری افزایش پیدا کند. این مجموعه با اعتماد به دانش بومی توانســته بخشی از نیاز خود را بومی کند؛ اتفاقی که بر کاهش هزینه‌های ارزی نیز اثرگذار بوده است.

برگزاری آزمون استخدامی

برگــزاری آزمــون اســتخدامی در مجموعه فولاد خوزســتان پــس از چنــد ســال نیز، حاکــی از آن اســت که فولاد خوزستان، توسعه را باجدیت دنبال می‌کنــد و ایــن هدف‌گذاری باعث شــده تا ســهم خوبی در اشــتغالزایی استان داشــته باشد. در کنار آن، تــلاش می‌کنــد نیروهای جذب‌شــده با حضور در دوره‌های آموزشــی، به تخصص لازم دست پیدا کنند که تمامی این موارد منجر به افزایش بهره‌وری می‌شود. در کنار تمامی موارد یادشده، تامین انرژی می‌تواند پاشنه‌آشــیل توسعه‌های انجام‌گرفته باشد؛ چالشی که تمامی فولادســازان از جمله «فخوز» را هم درگیر کرده و در صورت حل نشــدن این بحران باید برای ســال‌های پیش‌رو کمی نگران بود. با این حال، فولاد خوزستان سعی بر آن دارد با استفاده از فناوری‌های جدید و کاهش مصرف انرژی، اثرگذاری این چالش را تا حــد ممکن کم کرده و اجازه ندهد برنامه‌هــای تولیــد تحت‌الشــعاع این مســئله قرار بگیرند.

> نگاهی به مدیریت مجموعه فولاد خوزستان و هدف‌گذاری‌های انجام‌گرفته نشان می‌دهد، نباید سهامداران چندان‌نگران وضعیت «فخوز» باشند

سخن پایانی

نگاهی به مدیریت مجموعه فولاد خوزستان و هدف‌گذاری‌های انجام‌گرفته نشان می‌دهد، نباید سهامداران چندان نگران وضعیت «فخوز» باشند. کاهش سوددهی بیش از آنکه ناشی از اتفاقات درون‌سازمانی باشد، در صنعت فولاد که متاثر از بازار جهانی اســت، بیشتر وابسته به عوامل خارجی و تصمیمات اتخاذشده از سوی وزارت صمت است. رکوردشکنی در بخش تولید کنسانتره در شهریور امسال پس از ۴سال نیز، گواه این موضوع است که نقشه‌راه تدوین‌شده فولاد خوزستان به مقصد خوبی خواهد رسید.

رئیس صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی خبر داد

ارائه ماشین‌آلات تولید داخل با تسهیلات ۱۲درصدی

به‌گفته رئیس صندوق بیمه ســرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنــی این صندوق با ارائه یک فراخوان، ماشــین‌آلاتی را که طبق ادعای تولیدکنندگان در داخل تولید می‌شــود، به معدنکاران پیشــنهاد داده و متقاضیان با ثبت‌نام نسبت به انعقاد قرارداد با سازندگان داخلی با تسهیلات ۱۲ درصدی معرفی می‌شوند.

به‌گزارش ایرنا، مسئله کمبود ماشین‌آلات معدنی سنگین و نبود این خط تولید در داخل کشور، انجمن‌ها و تشکلات حوزه معدن و ماشــین‌آلات معدنی را بر آن داشت تا برای جبران این کمبود تمهیداتی بیندیشند.

در این راستا، صندوق بیمه معادن طرحی را پیشنهاد داد که براساس آن، دســتگاه‌های تولید داخل با تسهیلات در اختیار متقاضیان قرار خواهد گرفت.

در راستای جزئیات این طرح و وضعیت کنونی آن با فرید دهقانــی، رئیس صندوق بیمه ســرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی به گفت‌وگو نشستیم.

وی درباره پیشنهادی که در جلسه هم‌اندیشی معدنی‌هــا برای تامین ماشــین‌آلات معدنی ارائه شــد، به ایرنا گفت: پیشــنهاد مطرح‌شده مربوط بــه آن دســته از ماشــین‌آلاتی بود کــه در حال حاضر خط تولید آنها در کشــور وجود ندارد؛ این در حالی اســت که بیش از ۸۵ درصد از تولیدات مواد معدنی توسط دستگاه‌هایی انجام می‌شود که در داخل کشور تولید نشده و ادعایی نیز مبنی بر تولید این دسته از ماشین‌آلات در آینده‌ای نزدیک وجود ندارد.

دهقانی، این دســته از ماشــین‌آلات معدنــی را به‌عنوان نهــاده تولید در بخش معدن تلقی کرد و افزود: اهمیت این ماشــین‌آلات به‌گونه‌ای است که باید با سیاست‌گذاری‌های جــدی در کمتریــن زمــان ممکــن، بالاتریــن کیفیت و پایین‌تریــن نرخ در دســترس تولیدکنندگان و معادن قرار بگیرد.

وی بیان داشــت: براســاس این پیشــنهاد، در صورتی که واردات ماشــین‌آلات نو و زیر ۵ ســال ساخت که ســابقه تولید داخل ندارند، آزاد شود، صنــدوق بیمه معــادن بــا ارائه یــک فراخوان و تســهیلات ۸۰ درصدی، ماشین‌آلاتی را که طبق ادعای تولیدکنندگان در داخل تولید می‌شود، به معدنکاران پیشــنهاد می‌دهد و متقاضیان با ثبت‌نام نسبت به انعقاد قرارداد با سازندگان داخلی معرفی می‌شوند.

رئیس صندوق بیمه ســرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی ادامه داد: این فراخوان آماده شده و روی سایت قرار گرفته و می‌توانند همه متقاضیان بخش معدن که خواســتار این دسته از ماشــین‌آلات با تســهیلات ترجیحی حداکثر ۱۲ درصد هستند، ثبت نام کنند.

وی مدعی شــد: در حال حاضر هپکو بــرای تولید ۶۰۰ دســتگاه ماشــین‌آلات معدنی از تاریخی که فراخوان زده می‌شــود، به مدت یک ســال اعلام آمادگی کرده اســت و متقاضیــان می‌توانند نســبت به خرید این ماشــین‌آلات با پیش‌پرداخت ۲۰ درصد و تسهیلات ۱۲ درصد اقدام کنند.

دهقانی در پایان تاکید کرد: پس از قرار گرفتن فراخوان روی ســایت و ثبت‌نــام متقاضیان، میزان اســتقبال از این دســته از ماشین‌آلات مشــخص خواهد شــد و اگر میزان تقاضا بیش از ۶۰۰ دســتگاه باشد، از دیگر تولیدکنندگان هم تقاضای تولید و تامین نیاز متقاضیان را خواهیم داشت، اما اگر استقبال کمتر از این میزان باشد، مشخص می‌شود این دسته از ماشین‌آلات برای آنها مزیت نداشته است.

وی اظهــار کرد: در واقع بایــد تولیدات داخلی به‌گونه‌ای باشد که حداکثر ارزش‌افزوده را در داخل کشور ایجاد کند و امیدواریــم این طرح منجر به افزایش تولیدات داخلی در بخش ماشین‌آلات معدنی شود.

چهره

ثبات تولید در بخش معدن و صنایع معدنی

معــاون وزیــر صنعــت، معــدن و تجــارت از ثبــات تولیــد در بخــش معــدن و صنایــع معدنی خبــر داد و گفت: رصد و پایش مســتمر بازار کالاهای منبع‌پایه سبب شد تا امروز مدیریت خوبــی را در تنظیم بازار این کالاها به‌ویژه فولاد و ســیمان شــاهد باشیم.

وجیه‌اله جعفــری در گفت‌وگو با ایرنا به پایش کالاهای منبع‌پایه با ایجاد کمیته‌ای ویژه از سوی وزیر صمت اشاره کرد و افزود: این مهم ســبب شد تا نرخ کالاها متناسب بــا شــرایط روز مدیریت شــود و افزایش قیمت‌های ناگهانی نداشته باشیم.

کاهش نرخ جهانی

رئیس هیات عامل ایمیدرو یادآور شــد: امروز بخشــی از کاهش نرخ این کالاها در کشورمان ناشی از کاهش نرخ جهانی است و بایــد با مدیریت مســئله به شــرکت‌ها و واحدهای‌مان کمک کنیــم تا دوره بحران را پشت‌سر بگذارند.

وی گفت: با هماهنگی انجام‌شــده، امروز موضوع پی‌جویی و اکتشــافات در ایمیدرو بــه ســازمان زمین‌شناســی و اکتشــافات معدنی محول شده و این مهم نخستین‌بار در اســتان خراسان‌جنوبی شکل اجرایی به خود گرفت.

وی بیــان کــرد: جمــع‌آوری داده‌هــا و اطلاعات در محدوده‌ها ســبب می‌شــود تا کاداســتر را به‌عنوان یــک پایه اصلی برای ارائه اطلاعات داشته باشیم و فرآیند تولید اطلاعات به‌صورت موازی انجام نشود.

جعفــری ادامــه داد: به ایــن ترتیب، هر کس که بخواهد اطلاعات مازاد در کاداستر اضافــه کند، بایــد محــدوده در اختیارش قرار بگیرد تا در نهایت به نقطه اســتخراج برسیم.

معاون وزیر صمت خاطرنشــان کرد: در یک سال اخیر، این هماهنگی‌ها سبب شد تا مجموعه‌های مختلفی از اکتشافات را در مناطق محروم داشته باشیم.

وی همچنیــن بــه ســاماندهی دســتورالعمل‌ها، تجمیع و ابلاغ آنها اشاره کرد که باتوجه به واگذاری پهنه‌های جدید به ایمیدرو کارساز خواهد بود.

معــاون وزیــر صنعت، معــدن و تجارت یادآور شد: امســال باوجود همه مشکلات موجود به‌ویــژه در بخش تامیــن برق، اما تولید کاهش نیافت.

وی اضافه کرد: همچنین در بخش تامین زیرســاخت‌ها، با هماهنگی وزارتخانه‌های صمت و نیرو برای احداث ۱۷هزار مگاوات ظرفیت نیروگاهی توافق شد.

تکمیل طرح‌های جامع طلا، مس سرب و روی

جعفری، تکمیل طرح‌هــای جامع مس، طلا، ســرب و روی را دیگر دســتاورد یک ســال گذشــته وزارت صمت عنــوان کرد و افــزود: ایــن مهم بــرای نخســتین‌بار با دســتور وزیــر و تطبیق طرح‌هــای جامع بــا سیاســت‌های وزارت صمــت به‌منظور هماهنگی هرچه بیشتر به‌انجام رسید.

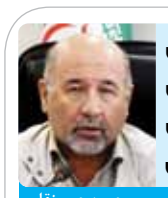
وی اظهــار کــرد: اجــرای برنامه‌هــای راهبردی صنعت به‌ویــژه در صنعت فولاد و اصلاح ساختار آن، اقدام دیگر انجام‌شده در یک سال اخیر است.

رئیــس هیات عامل ایمیــدرو بیان کرد: مســائل و مشــکلاتی همچون کمبود مواد اولیه، لزوم ارتقای برخی فولادها، مســائل زیست‌محیطی و نرخ تمام‌شده محصولات در ســاختار زنجیره فولاد کشورمان وجود دارد کــه اصلاح ســاختار ایــن زنجیره به کاهش نرخ تمام‌شــده، ارتقــای بهره‌وری، رفتــن به‌ســمت کیفیــت بهتــر و بالاتر و اســتفاده از فناوری‌های روز کمک خواهد کرد.

وی تاکیــد کــرد: تحقــق ایــن مــوارد مســتلزم حمایت‌های خاص اســت که در برنامه اصلاح ســاختار صنعت فولاد وجود دارد؛ این برنامه به‌طورکامل نوشــته شده و به‌تاییــد وزیــر صمت رســیده اســت و برنامه‌هــای عملیاتی و اجرایــی آن دنبال خواهد شد.

یادداشت

چالش‌های سیاست‌گذاری در کمین صنایع معدنی

حسن حسینقلی
فعال صنعت سرب و روی

ثبات رویه، یکی از مهم‌ترین اصول برای سیاست‌گذاری در مسیر فعالیت صنعتگران به‌ویژه در بخش معدن و صنایع معدنی که عموما دیربازده هستند، به‌شمار می‌رود. با این وجود در طول سال‌های گذشته در موارد متعددی شاهد تناقض‌گویی میان اظهارات مسئولان و سیاست‌گذاران کشور بوده‌ایم. تناقضاتی که به صدور بخشنامه‌های گوناگون و متضاد هم منتهی می‌شود. این تغییرات مداوم امکان برنامه‌ریزی برای آینده را از فعالان صنعتی سلب می‌کند و عملا روند فعالیت آنها را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

فعالیت و کسب نتیجه در بخش معدن و صنایع معدنی، بلندمدت و زمان‌بر است؛ بنابراین تولید در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن نیازمند ثبات حداکثری قوانین و مقررات است. در نتیجه، چنین تغییراتی امکان برنامه‌ریزی را از تولیدکنندگان سلب و عملا لطمات غیرقابل جبرانی را به صنایع تحمیل می‌کند.

با وجود تاکید مکرر به رشد و توسعه تولید در حوزه‌های گوناگون صنعتی و اقتصادی، سیاست‌های اتخاذشده در نهادهای مختلف اقتصادی، با یکدیگر هم‌خوانی ندارند. این سیاست‌ها حتی با هدف‌گذاری‌های ابتدای هر سال نیز مغایرت دارند.

رونق تولید و رفع موانع حاکم بر آن در طول سال‌های اخیر همواره از سوی مسئولان مود توجه بوده است. با این وجود در عمل سیاست‌هایی خلاف این مسیر اتخاذ می‌شود. از یک‌سو تناقض‌گویی مسئولان خود مانعی در مسیر تولید است و از سوی دیگر، شاهد اخذ سیاست‌هایی برخلاف جهت تولید هستیم که روند فعالیت صنایع را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

به‌عنوان مثال، ورود ماشین‌آلات معدنی به کشور در طول سال‌های گذشته از سوی یکی از معاونان وزیر صنعت، معدن و تجارت، ممنوع شد. این مصوبه با تغییر دولت و جابه‌جایی سایر معاونان وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز لغو نشد. بدین‌ترتیب کسب مجوز ورود چند صد دستگاه معدنی، بسیار زمان‌بر شده است. فرآیند تصمیم‌گیری و اصلاح مقررات اشتباه در کشور ما بسیار زمان‌بر بوده و این در حالی است که مقررات و مصوبات ضدتولید به سرعت مصوب می‌شوند و عملکرد صنایع را عملا تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

تصمیمات دولت مبنی بر الزام به عرضه محصولات معدنی و فلزی در بورس کالا براساس نیاز داخلی و تعیین این نیاز توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، اشتباه است. بورس کالای ایران برخلاف انتظاری که از آن می‌رود، استقلال عملکردی ندارد و همچنان شاهد تحمیل فشار و حتی قیمت‌گذاری دستوری در فرآیند فروش محصولات از بورس کالا هستیم. علاوه بر این، الزام به فروش محصولات در بورس کالا از اساس اشتباه و خلاف اهداف اولیه برای تاسیس چنین نهادی است. سیاست‌گذاران از سال گذشته الزام به عرضه محصولات معدنی و فلزی در بورس کالا را پیش‌شرط صادرات این محصولات می‌دانند. این‌گونه سختگیری‌ها درنهایت به ضرر صنایع و حتی برخلاف اهداف کلی نظام، مبنی بر ارتقای تولید است.

این سیاست‌های اشتباه و حتی متناقض به بروز مفاسد اقتصادی سیستماتیک منجر می‌شود. این اقدامات و اصرار به قیمت‌گذاری دستوری در بورس به منزله توزیع رانت میان عده‌ای خاص است و آسیب‌های غیرقابل جبرانی را به تولیدکنندگان تحمیل می‌کند و درنهایت اعتبار برندهای داخلی را زیر سوال می‌برد. این سیاست برای برخی محصولات در شرایطی اجرایی می‌شود که میزان تولید آن محصول چندبرابر بیش‌تر از نیاز داخلی آن است و همین موضوع آسیب‌های جدی را به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کند.

متاسفانه این‌گونه سیاست‌گذاری‌های غلط و تناقض در بخشنامه‌ها، آسیب‌های جدی را به تولید وارد و در موارد متعددی امکان رانت و فساد را در حوزه‌های گوناگون فراهم می‌کند؛ بنابراین تجدیدنظر در این شرایط یعنی اصلاح روند سیاست‌گذاری‌ها، ثبات رویه و هماهنگی بیشتر میان مسئولان، ضروری به‌نظر می‌رسد.

گفت‌وگو

در بررسی وضعیت بازارهای کالایی فلزی مطرح شد

تجربه سقوط و صعود در یک هفته

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

بازار فلزات در ماه‌های اخیر از رونق کافی برخوردار نبود و بر همین اساس، از ماه ژوئن شاهد شدت گرفتن روند ریزشی قیمت در این بازار بودیم. سایه رکود در اقتصاد جهان، مهم‌ترین علت ریزش بهای فلزات در بازارهای جهانی است. از یک‌سو اقتصاد چین به‌دلیل محدودیت‌های ناشی از شیوع کرونا و با هدف مهار این ویروس، در معرض کاهش تولید و تقاضا قرار گرفته و از سوی دیگر، فرآیند ساخت‌وساز در این کشور از سال گذشته با چالش‌های جدی روبه‌رو شده است. در چنین شرایطی، از میزان سرمایه‌گذاری در حوزه ساخت‌وساز چین کاسته شده و همین موضوع سیگنال‌های منفی را روانه بازارهای کالایی کرده است. در ادامه، بروز تورم قابل‌توجه در اقتصاد امریکا و سیاست فدرال‌رزرو برای مقابله با این تورم با رشد ارزش دلار، مجددا بازارهای کالایی را در خطر رکود قرار داد. البته هر ازگاهی با انتشار اخبار مثبت، بهای فلزات در بازارهای جهانی افزایش می‌یابد، با این وجود این بازار در مقایسه با ماه‌های نخست امسال از رونق کافی برخوردار نیست. صمت برای بررسی عملکرد بازارهای کالایی دنیا با عادل ابراهیم‌زاده، کارشناس بازارهای کالایی گفت‌وگو کرده است. متن کامل این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید.

در نشست فدرال‌رزرو، نرخ بهره دلار در امریکا مطابق انتظارات ۰.۷۵ درصد افزایش یافت و به ۴ درصد رسید؛ بنابراین می‌توان اذعان کرد فدرال‌رزرو همچنان با قدرت به‌دنبال اجرای سیاست‌های انقباضی در اقتصاد امریکاست

مهم‌ترین شاخص‌های اثرگذار بر بازارهای کالایی در یک هفته گذشته چه شاخص‌هایی بودند؟

برگزاری نشست فدرال‌رزرو در روز چهارشنبه، دوم نوامبر، مهم‌ترین رویداد اثرگذار بر عملکرد بازارهای کالایی جهان بود. البته پیش از برگزاری نشست فدرال‌رزرو، در روز جمعه ۲۸ اکتبر، داده‌های اشتغال در این کشور منتشر شد. براساس این گزارش، موقعیت‌های شغلی ایجادشده در بخش غیرکشاورزی به‌مراتب بیش از انتظار افزایش یافت. دستمزد ساعتی نیروی کار نیز به‌مراتب بیشتر شد. علاوه بر این، شاخص PMI که ازجمله فاکتورهای مهم و اثرگذار بر تولید است در محدوده ۵۰.۲ و بالاتر از انتظار قرار گرفت. انتشار داده‌های یادشده به رشد بازارهای کالایی و همچنین صعودی بازار سهام منتهی شد و همین داده‌های مثبت محرک رشد دوباره نرخ بهره در این کشور بودند.

بدین‌ترتیب در نشست فدرال‌رزرو، نرخ بهره دلار در امریکا مطابق انتظارات ۰.۷۵ درصد افزایش یافت و به ۴ درصد رسید؛ بنابراین باید اذعان کرد که فدرال‌رزرو همچنان با قدرت به‌دنبال تداوم اجرای سیاست‌های انقباضی در اقتصاد امریکاست؛ درنتیجه قیمت کالاها از جمله طلا تحت‌فشار فروش قرار گرفتند.

البته از ذکر این نکته نباید غافل بود که رشد ۰.۷۵ درصدی نرخ بهره در این دوره از نشست فدرال‌رزرو از قبل قابلیت پیش‌بینی داشت؛ بنابراین فعالان بازار و اقتصادی بیشتر به‌دنبال آن هستند که آیا در نشست بعدی فدرال رزرو که در ۱۴ دسامبر برگزار می‌شود، باز هم مجددا نرخ بهره رشد خواهد کرد یا خیر؟

در نشست یادشده همچنین تاکید شد که در فرآیند رشد نرخ بهره دلار به اثرات آن بر اقتصاد در میان‌مدت نیز توجه می‌شودتا این اطمینان حاصل شود که وضعیت اشتغال و اقتصاد کلان از سیاست انقباضی آسیب نخواهد دید.

سیاست‌های مالی امریکا در آینده چطور پیش‌بینی می‌شود؟

جروم‌پاول، رئیس فدرال‌رزرو در آخرین نشست خود اعلام کرد که سختگیری‌های کنونی برای آن است که اگر اقتصاد امریکا در آینده با رکود روبه‌رو شد، بتوانند با قدرت عمل بیشتری از اقتصاد این کشور حمایت کنند. پاول همچنین تاکید کرد که سیاست‌های انقباضی با هدف کاهش تورم در اقتصاد ایالات متحده اجرایی می‌شوند. با این وجود، هنوز سیاست‌های موردبحث تاثیر کافی بر کنترل تورم در این کشور نداشته‌اند. هدف‌گذاری تورم در اقتصاد ایالات متحده ۲ درصد برآورد شده، با این وجود بعید به‌نظر می‌رسد این هدف به‌زودی محقق شود. فدرال‌رزرو نیز اعلام کرده تا زمانی‌که به اهداف تورمی نرسیم به سیاست‌های خود پایبند خواهیم بود؛ بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که احتمال تداوم سیاست‌های انقباضی در ماه دسامبر نیز وجود دارد و مجددا شاهد رشد نرخ بهره دلار در این کشور خواهیم بود.

گفتنی است پاول در کنفرانس خبری که پس از نشست فدرال‌رزرو برگزار شد، در جریان پاسخگویی به سوال یک خبرنگار تاکید کرد که بانک مرکزی این کشور بر تداوم اجرای سیاست‌های انقباضی مصر است؛ بنابراین سرمایه‌گذاران نباید منتظر کاهش سرعت افزایش نرخ بهره باشند. همین موضوع، عامل اصلی سقوط بهای کامودیتی‌ها و همچنین بازار سهام امریکا شد. براساس داده‌های منتشرشده از سوی بلومبرگ، این ۱.۵ دقیقه صحبت پاول به میزان ۵۶ میلیارد دلار از ثروت ۵۰۰ ثروتمند دنیا و همچنین ۸۶۰ میلیارد دلار از ارزش کل بازار سهام امریکا کاسته است.

عملکرد اقتصادی چین چه تاثیری بر بازار کامودیتی‌های فلزی داشته است؟

عملکرد اقتصادی چین در مقام دومین اقتصاد بزرگ جهان، از اهمیت و اثرگذاری بالایی بر اقتصاد و همچنین سمت‌وسوی بازارهای کالایی دنیا برخوردار است. تداوم شیوع ویروس کرونا در چین، مهم‌ترین عامل منفی موثر بر اقتصاد چین در طول سال‌های گذشته بوده است. با تداوم شیوع این ویروس، محدودیت‌های کرونایی در دهمین ماه از سال جاری میلادی نیز ادامه داشت. این محدودیت‌ها از یک‌سو زمینه کاهش فعالیت تولیدی را در این کشور فراهم کرده و از سوی دیگر، به افت تقاضا در حوزه‌های گوناگون صنعتی منتهی شده است.

در چنین شرایطی، شاخص مدیران خرید تولید چین در ماه اکتبر به ۴۸.۸ کاهش یافت. شاخص یادشده در ماه سپتامبر ۵۰.۶ واحد اعلام شده بود. علاوه بر این، افت ساخت‌وساز و همزمان تقاضا برای خرید و ساخت املاک در این کشور در ۳ ماهه سوم سال ۲۰۲۲ و اکتبر نیز ادامه داشته است. بدین‌ترتیب اقتصاد چین در آستانه رکود اقتصادی قرار دارد و همین موضوع از روند نزولی قیمت در بازارهای کالایی این کشور و سایر نقاط دنیا حمایت می‌کند.

اقتصاد چین را در آینده چطور پیش‌بینی می‌کنید؟

شاخصه‌های اقتصادی و تولید چین در ماه اکتبر، کمتر از پیش‌بینی‌ها بود، با این وجود، انتظار می‌رود این روند نزولی در آینده ادامه‌دار نباشد. در همین حال، پیش‌بینی می‌شود محدودیت‌های چین برای اجرای طرح کرونا صفر، کاهش یابد. بلومبرگ در روز چهارشنبه، دوم نوامبر، به نقل از منابع آگاه تاکید کرد که چین به‌دنبال آن است که از شدت عمل خود در محدودیت‌های کرونایی بکاهد. به‌ویژه آنکه سیاست‌گذاران چینی روز چهارشنبه، دوم نوامبر، متعهد شدند بازگشت اقتصاد این کشور به مسیر رشد را در اولویت قرار دهند و به اصلاحات اقتصادی در این کشور بپردازند. البته باید تاکید کرد که شی‌جین‌پینگ در نشست کنگره حزب کمونیست چین در نیمه اکتبر از اجرای سیاست کرونا صفر در این کشور تقدیر و آن را موفق ارزیابی کرد. اما همچنان برخی فعالان اقتصادی معتقدند این سیاست برای چین به‌شدت هزینه‌بر بوده و بیش از این ادامه نخواهد یافت. کاهش محدودیت‌های یادشده درنهایت به سود بازارهای کالایی و فلزی دنیا خواهد بود.

دیگر فاکتورهای موثر بر بازار فلزات را در هفته اخیر چه مواردی می‌دانید؟

بازار نفت در روز چهارم نوامبر به مسیر صعود بازگشت و بالاتر از ۹۱ دلار به فروش رفت. بازگشت دوباره نفت به روند صعودی قیمت، محرک بازارهای کالایی دنیا ازجمله روند خریدوفروش فلزات در بورس‌های کالایی بود. به این ترتیب، بهای فلزات در هفته نخست ماه نوامبر یک سقوط و به‌دنبال آن صعود قیمتی را تجربه کرد.

روند فروش بازار فلزات اساسی را در طول یک هفته گذشته چطور ارزیابی می‌کنید؟

برگزاری نشست فدرال‌رزرو و احتمال تداوم سیاست‌های انقباضی در ایالات متحده، عامل سقوط بهای فلزات در هفته اخیر بوده است.

با این وجود، محرک‌های مثبت مانع ریزش ادامه‌دار قیمت فلزات در بازارهای کالایی مهم دنیا شدند. عزم جدی سیاست‌گذاران چین برای بازگرداندن اقتصاد این کشور به مسیر رشد و به‌دنبال آن احتمال کاهش محدودیت‌های کرونایی، زمینه‌ساز تقویت عملکرد بازارهای کالایی و حتی بازارهای سهام دنیا شد. همزمان روند رو به رشد بهای انرژی نیز از مهم‌ترین شاخصه‌های موثر بر تقویت قیمت فلزات در روز پایانی کاری هفته گذشته بود.

با نگاه کلی به بهای آلومینیوم در بورس فلزات لندن می‌توان این‌طور ادعا کرد که قیمت این فلز نقره‌ای در نخستین روز نوامبر با بهای ۲۲۴۵ دلار به‌ازای هر تن، معامله شد. پس از برگزاری نشست فدرال‌رزرو، افزایش ۰.۷۵ درصدی نرخ بهره دلار در امریکا، قیمت آلومینیوم در روز سوم نوامبر به ۲۲۱۶ دلار کاهش یافت.

اما این روند نزولی با توجه به محرک‌های یادشده ادامه‌دار نبود. تاجایی که بهای ثبت‌شده برای آلومینیوم در معاملات روز جمعه ۴ نوامبر به ۲۳۰۶ دلار به‌ازای هر تن افزایش یافت.

بررسی قیمت مس نیز در بورس فلزات لندن همین روند مشابه را تایید می‌کند. فلز سرخ در روز نخست ماه نوامبر با بهای ۷۷۴۵ دلار به‌ازای هر تن فروش رفت. پس از غلبه سیگنال‌های منفی در بازار فلزات، شاهد سقوط بهای مس تا ۷۵۱۰ دلار در روز سوم نوامبر بودیم. بدین‌ترتیب بهای این فلز سرخ رنگ تنها ظرف ۲ روز افت ۲۳۵ دلاری را تجربه کرد، اما با غلبه سیگنال‌های مثبت، بهای مس به ۷۹۰۵ دلار به‌ازای هر تن افزایش یافت؛ یعنی روند نزولی یادشده جبران شد و حتی شاهد رکوردشکنی قیمتی از ماه سپتامبر بودیم.

ایجاد اختلال در فرآیند عرضه مس معدنی، فاکتور مهم دیگری است که از روند رو به رشد قیمت این فلز سرخ‌رنگ حمایت می‌کند. معدن لاس بامباس در پرو در روز پنجشنبه خبر کاهش تولید خود را اعلام کرد. گفتنی است تولید مس شیلی نیز در ماه سپتامبر ۴ درصد کاهش داشت؛ بنابراین شاهد افت عرضه مس معدنی در جهان خواهیم بود که از روند صعودی قیمت این فلز سرخ رنگ حمایت می‌کند.

فلز روی در روز یکم نوامبر با بهای ۲۷۸۷ دلار به‌ازای هر تن فروش رفت. قیمت این فلز تا سوم نوامبر همان روند ریزشی غالب در بازار فلزات را تجربه کرد و به ۲۶۸۲ دلار به‌ازای هر تن کاهش یافت. اما با بهبود سیگنال‌های حاکم بر بازار و امید به رشد تقاضا در بازار فلزات اساسی، قیمت این فلز به ۲۸۴۹ دلار به‌ازای هر تن افزایش یافت.

سخن پایانی

هفته نخست نوامبر روزهای پر فراز و نشیبی را برای بازار فلزات رقم زد. برگزاری نشست فدرال‌رزرو و احتمال تداوم سیاست‌های انقباضی در ایالات متحده امریکا که به بروز رکود در اقتصاد این کشور و به‌دنبال آن اقتصاد دنیا منتهی می‌شود، شاخصه منفی موثر بر بازار فلزات بود. این شاخصه به افت قابل‌توجه بهای فلزات در بورس فلزات لندن در روز سوم نوامبر منتهی شد. با این وجود، نزدیک شدن به موعد تحریم نفت روسیه و روند رو به رشد بهای انرژی در دنیا و همچنین احتمال تغییر سیاست محدودیت‌های کرونایی در چین که محرک بخش تولید و مصرف در این کشور و به‌دنبال آن جهان است، به سبزپوشی بازار کامودیتی‌ها و بازار سهام در دنیا منتهی شد.

عادل ابراهیم‌زاده

عزم جدی سیاست‌گذاران چین برای بازگرداندن اقتصاد این کشور به مسیر رشد و به‌دنبال آن احتمال کاهش محدودیت‌های کرونایی، زمینه‌ساز تقویت عملکرد بازارهای کالایی و حتی بازارهای سهام دنیا شد

تفاهمنامه دستیابی به دانش فنی تولید فولاد سبز امضا شد

تفاهمنامه دستیابی به دانش فنی تولید فولاد سبز، میان ایمیدرو و شرکت‌های فولاد مبارکه، گل‌گهر، چادرملو، فولاد خوزستان، ملی فولاد ایران، گوهر زمین، ایریتک و ایراسکو با حضور رئیس هیات عامل ایمیدرو امضا شد.

به‌گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، از اهداف این تفاهمنامه می‌توان به همکاری برای تعریف و اجرای پروژه‌های پژوهشی کاربردی و احداث واحد نیمه‌صنعتی برای تولید فولاد سبز، از جمله همکاری در تدوین فراخوان‌ها، داوری، انتخاب پژوهشگر، نظارت بر گزارش‌های دریافتی پروژه‌ها و همکاری درباره احداث پایلوت نیمه‌صنعتی فولاد سبز اشاره کرد.

به‌گزارش روابط‌عمومی و امور بین‌الملل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر، از اهداف این تفاهمنامه می‌توان به همکاری برای تعریف و اجرای پروژه‌های پژوهشی کاربردی و احداث واحد نیمه‌صنعتی برای تولید فولاد سبز، از جمله همکاری در

تدوین فراخوان‌ها، داوری، انتخاب پژوهشگر، نظارت بر گزارش‌های دریافتی پروژه‌ها و همکاری در زمینه احداث پایلوت نیمه‌صنعتی فولاد سبز اشاره کرد.

رویکرد شرکت گل‌گهر در معدنکاری سبز، کاهش مخاطرات زیست‌محیطی فعالیت‌های معدنی و همچنین توجه به کاهش استفاده از منابع انرژی تجدیدناپذیر در فرآیندهای تولید، موجب تعریف پروژه‌های تحقیقاتی و اجرایی متعددی در این زمینه شده است.

در حال‌حاضر نیز بازیابی آب برای کاهش اتلاف منابع و بازچرخانی آب و پروژه سولفورزدایی از کارخانه گندله‌سازی و تولید کود شیمیایی و نیز پروژه نیروگاه خورشیدی ۴۰ مگاواتی برای تولید برق پاک و مصرف آن در فرآیندها در گل‌گهر در حال اجراست. گفتنی است مشارکت شرکت‌های بزرگ در امضای این تفاهمنامه در راستای تعریف پروژه‌های تحقیقاتی آینده‌نگرانه و اجرای پایلوت طرح فولاد سبز می‌توانند به راه‌حل‌های عملیاتی برای کاهش مصارف منابع تجدیدناپذیر انرژی و کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی منجر شود.

حضور ایران در کنفرانس بین‌المللی تغییرات آب‌وهوایی در مصر

بیست‌وهفتمین کنفرانس تغییرات آب‌وهوایی سازمان ملل متحد با حضور معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست در شهر شرم‌الشیخ مصر برگزار می‌شود.

به‌گزارش سازمان حفاظت محیط‌زیست، چشم‌انداز ریاست COP۲۷ مصر مبنی بر حرکت از برنامه‌ریزی و مذاکره به‌سوی اجرا و عمل است که این اقدام باید با هماهنگ شدن تلاش‌های جهانی در راستای کاهش گازهای گلخانه‌ای و سازگاری با اثرات ناشی از تغییرات آب‌وهوا در زمان مناسب و به‌صورت جامع و فراگیر و متناسب با شرایط حاضر دنیا باشد.

به‌گزارش ایرنا، در چند دهه اخیر به‌علت توسعه شهرنشینی و فعالیت‌های صنعتی مشکلی با عنوان «تغییرات اقلیمی» برای بشر به‌وجود آمد که دانشمندان علت آن را افزایش گازهای گلخانه‌ای اعلام کردند که آب شدن یخ‌های قطبی، بالا آمدن آب دریاها و اقیانوس‌ها، خشکسالی‌های طولانی‌مدت، کاهش منابع آبی، از بین رفتن جنگل‌ها، آتش‌سوزی، توفان‌های گردوغباری، سیل‌های ویرانگر، افزایش و کاهش ناگهانی دما در بخش‌های مختلف برخی پیامدهای تغییرات اقلیمی است.

بر همین اساس، در سال ۱۹۹۲ ، سازمان ملل کنوانسیون تغییر اقلیم را با هدف رسیدگی به این موضوع تصویب کرد و بعد از آن هر ساله کنفرانسی با حضور اعضا برگزار و در آن بر کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و وظایف کشورها در این راستا تاکید می‌شود.

روایتی از انرژی‌هایی که هدر می‌روند

سایه سنگین دولت بر توسعه تجدیدپذیرها

در شرایط فعلی، ۴ منبع خورشیدی، آبی، بادی و زمین گرمایی برای تولید برق از انرژی‌های تجدیدپذیر در دسترس است که امکان خوبی برای کشور در راستای کاهش انتشار کربن به‌حساب می‌آید، اما باتوجه به‌گفته کارشناسان و دیگر افراد فعال در این عرصه، استفاده حداکثری از انرژی‌های نو در کشور بیش از هر چیز نیازمند توجه و تمرکز نهادهای دولتی است. این روند می‌تواند از تخصیص یارانه تا تدوین قوانین را شامل شود، در حالی که متاسفانه شاهد روند معکوس این جریان هستیم، یعنی ارجحیت سوخت‌های فسیلی به‌دلیل استفاده آسان و تمایل دولت به بهره‌برداری اقتصادی از آن، مانع جدی در بهره‌گیری وسیع از انرژی‌های تجدیدپذیر است. صمت در این گزارش به بررسی چالش‌های تامین انرژی با بهره‌گیری از انرژی‌های نو پرداخته است.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

شرایط استثنایی کشور در بهره‌برداری از انرژی خورشیدی

در ایران به‌طورمیانگین سالانه بیش از ۲۸۰ روز آفتابی گزارش شده که بسیار قابل‌توجه است و طبق بررسی‌های انجام‌شده، عربستان و ایران از بهترین مناطق جهان برای تولید برق از انرژی خورشیدی هستند. طبق اعلام وزارت نیرو، ایران تا سال ۲۰۳۰ میلادی، ۷۵۰۰ مگاوات برق از انرژی خورشیدی تولید خواهد کرد که این میزان ۷ برابر بیش از برق تولیدی از نیروگاه اتمی بوشهر است. از آنجایی که کشور در میان مدارهای ۲۵ تا ۴۰ درجه عرض شمالی قرار گرفته، به‌لحاظ دریافت انرژی خورشیدی در میان نقاط جهان در بالاترین رده‌ها قرار دارد. گفتنی است، میزان تابش خورشیدی در ایران بین ۱۸۰۰ تا ۲۲۰۰ کیلووات ساعت بر مترمربع در سال تخمین زده شده که البته بالاتر از میزان میانگین جهانی است. انجمن انرژی خورشیدی آلمان برآورد کرده است که پروژه‌های خورشیدی ایران می‌توانند با بازگشت ۳۰ و ۳۶ درصد ارائه شوند. هم‌اکنون جنوب ایران در هر مترمربع توان دریافت ۶ کیلووات انرژی خورشیدی در هر ساعت را دارد و در باقی نقاط ایران این میزان ۵ کیلووات است.

عملکرد ضعیف با وجود ظرفیت بالا

حسن مرادی، کارشناس محیط‌زیست به‌ویژه مطالعات انرژی، در گفت‌وگو با صمت گفت: متاسفانه ایران کارنامه درخشانی در استفاده از انرژی‌های نو و تجدیدپذیر ندارد. این در حالی است که ظرفیت‌های بالایی در انرژی‌های نو از جمله زمین گرمایی، باد و زیست توده و ... داریم. وی با تاکید بر غفلت در استفاده از انرژی خورشیدی گفت: از اساس با ۲ روش می‌توان از انرژی‌های خورشیدی در تامین انرژی بهره برد. یک روش نیازمند فناوری‌های پیشرفته است که به آن فوتوولتاییک می‌گویند. در روش دیگر نیز می‌توان با ساده‌ترین راه از آن انرژی تولید کرد؛ به‌گونه‌ای که می‌توانیم با استفاده از یک بشکه فلزی رنگ میزان انرژی یک خانواده را تامین کنیم. گفتنی است، در این سال‌ها حتی از روشی که نیازمند فناوری پیچیده‌ای هم نیست، استفاده نکردیم، چه برسد به انرژی فوتوولتاییک.

وی بااشاره به استفاده از انواع انرژی‌های تجدیدپذیر افزود: امروز شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور باید به فکر ایجاد فرمول‌هایی برای استخراج انرژی از میزان تابش آفتاب باشند. حتی در استفاده از گاز ال ان جی نیز غفلت زیادی داشتیم و نتوانستیم بهره‌برداری استانداردی از این ثروت خدادادی داشته باشیم، همچنین به مناطق بینالود و منجیل به‌دلیل شرایط بسیار مساعدی که در بهره‌برداری از انرژی باد دارند، می‌توان به‌عنوان یک بخش مهم تامین انرژی هم توجه کرد. گفتنی است، به‌دلیل تولید زباله می‌توان از انرژی بیوماس استفاده و بخش عمده زباله را تبدیل به گاز یا سوخت کرد که در این زمینه کوتاهی و قصور زیادی شده است. به‌اعتقاد برخی کارشناسان، هرچقدر فرآوری در این بخش‌ها بیشتر شود، راندمان و بهره‌وری هم بالا می‌رود.

مرادی با انتقاد از سیاست‌های وزارت نیرو در بهره‌برداری از انرژی‌های نو گفت: انرژی‌های نو در هر مقیاس قابل‌استفاده است و کشورهایی نظیر هند و دیگر کشورهای اروپایی و افریقایی بسیاری از انرژی خود را از خورشید تامین می‌کنند. بنابراین، می‌توانیم در مقیاسی وسیع از این انرژی‌ها بهره بگیریم و به‌میزانی که سرمایه‌گذاری کنیم، سود ببریم، اما سیاست‌های وزارت نیرو تشویقی نیست و باید با اعمال سیاست‌های تشویقی از این انرژی‌ها نهایت استفاده را برد.

به‌گفته وی، سرعت استفاده از انرژی‌های فسیلی نظیر نفت و زغال‌سنگ پایین است؛ در حالی که برای استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر باید زمان بیشتری صرف شود و این شاید دلیل روی‌آوردن برخی کشورها به انرژی‌های فسیلی است.

نتیجه معکوس انرژی زیاد خورشیدی

شاید برخی تصور کنند که در مکان‌هایی که شدت و میزان دریافت انرژی خورشیدی بیشتر است، امکان بهتری هم برای تاسیس سلول‌های خورشیدی وجود دارد، در حالی که دریافت انرژی زیاد، منجر به از بین رفتن کارآیی (Efficiency) انرژی و سلول‌های خورشیدی خواهد شد و نتیجه معکوس می‌دهد. با اینکه ایران انرژی خورشیدی زیادی دریافت می‌کند، اما بهره‌گیری از این انرژی به‌ویژه انرژی فوتوولتاییک در همه جای آن امکان‌پذیر نیست. به‌گفته علیرضا سیادتان، پژوهشگر در زمینه انرژی‌های نو، انرژی خورشیدی و فوتوولتاییک در اروپا محبوبیت زیادی نسبت به دیگر انرژی‌های نو دارد که این امر به میزان و شدت دریافت انرژی خورشیدی در این کشورها برمی‌گردد.

وی در گفت‌وگو با صمت ضمن اشاره به تمایل کشورها در بهره‌گیری از انواع انرژی‌های نو گفت: بسیاری از کشورها تمایل دارند از انرژی خورشیدی بهره بگیرند، البته این انرژی انواع گوناگونی دارد؛ برخی افراد بدون احداث سلول خورشیدی گرمای آن را متمرکز و تبدیل به انرژی حرارتی می‌کنند. مشکل این نوع انرژی این است که به‌تنهایی قابل‌استفاده نیست؛ یعنی برای گرمایش یک خانه؛ نیمی از آن باید خورشیدی و نیمی دیگر باید معمولی باشد که به آن سیستم هیبریدی می‌گویند. یک نوع دیگر فوتوولتاییک است که در مزارع خورشیدی کار گذاشته می‌شود.

این پژوهشگر گفت: گفتنی است، منطقه لواسانات ظرفیت بالایی برای دایر کردن سلول‌های فوتوولتاییک دارد. در میان کشورهای اروپایی؛ آلمان، ایتالیا و فرانسه استفاده زیادی از انرژی فوتوولتاییک می‌کنند. سلول‌های خورشیدی با دریافت ۳۰ درصد توان، انرژی می‌دهند و این میزان در توربین‌های بادی، به ۶۰ درصد می‌رسد.

وی تاسیس سلول‌های خورشیدی را در کشور مناسب‌تر می‌بینند و معتقد است: ویژگی مهم راه‌اندازی سلول‌های خورشیدی برای دریافت انرژی این است که هر فردی می‌تواند در این زمینه سرمایه‌گذاری کند. در حقیقت، بهره‌برداری از این نوع انرژی، می‌تواند با یک هزینه اندک انجام بگیرد. به‌همین دلیل ظرفیت دریافت و تبدیل انرژی خورشیدی در ایران شرایط بسیار بهتری نسبت به دیگر انرژی‌ها دارد.

بحران آب را گردن طبیعت نیندازیم

آرش رئیسی، کارشناس محیط‌زیست نیز در گفت‌وگو با صمت درباره اهمیت مدیریت منابع آب در تامین انرژی برقابی کشور گفت: در بحث‌های مربوط به مدیریت منابع طبیعی، کمبود آب به ۲ دسته فیزیکی و اقتصادی تقسیم‌بندی می‌شود. در کمبود فیزیکی، به‌طورمستقیم مدیریت آب و ذخایر آبی کشور اثرگذار است، نه میزان و الگوی بارش؛ بنابراین کمبود فیزیکی آب را نباید بر گردن طبیعت و الگو تغییریافته بارش در سال‌های اخیر بیندازیم. به‌عبارت روشن‌تر، اگر منابع آب اصولی مدیریت شود، کم یا زیاد شدن بارش تاثیری در میزان آب قابل‌برنامه‌ریزی ندارد و کشور کمتر با بحران آب روبه‌رو می‌شود. گفتنی است، مدیریت منابع آب چه سازه‌ای و چه غیرسازه‌ای از اهمیت بالایی برخوردار است و نباید نقص در این بخش را نادیده گرفت و پشت کمبود بارش پنهان شد.

▣ بهتر است بگوییم بحران مدیریت آب

وی افزود: همواره ایران جزو کشورهایی بوده که با خشکسالی و ترسالی روبه‌رو می‌شده است. بنابراین، کشور دچار بحران مدیریت منابع آب شده است، نه بحران کمبود آب. باید به نوعی مدیریت انجام می‌گرفت که اگر چند سال هم بارندگی کمی در کشور اتفاق می‌افتاد، با بحران آب برخورد نمی‌کردیم. باتوجه به اینکه از پیش طرح‌هایی را برای مقابله با بحران آب برنامه‌ریزی کردیم، اما چون هزینه کافی نشد، نتوانستیم با این معضل مواجهه درست داشته باشیم و مطابق برنامه جلو نرفتیم، در نتیجه امروز در تهران و همدان با بحران کمبود آب مواجهیم. در واقع، مدیریت غلط منابع آب در کنار مصرف بی‌رویه، موجب وضعیت کنونی ما شده است.

رئیسی بااشاره به خشکسالی و کمبود بارش در فصل جاری که تاثیر جدی در تامین انرژی برقابی کشور می‌گذارد، گفت: انرژی برقابی در زمان‌های حساس به درد کشور ما می‌خورد. به‌طورمتوسط ۵ درصد از میزان کل برق کشور از طریق انرژی برقابی تولید می‌شود، اما زمان خاص خود را دارد. به‌عبارت روشن‌تر، این انرژی در روزهای گرم و سوزان تابستان تولید می‌شود، چرا که در این روزها به‌قدری دما بالا است که باید نیروگاه‌های حرارتی خاموش شوند، به‌همین دلیل نیروگاه‌های برقابی جایگزین آن می‌شوند. با اینکه انرژی برقابی در کشور کم است، اما در نقطه مهم و حساسی در بحث تامین انرژی قرار دارد. در واقع در جایی که با کمبود انرژی مواجه می‌شویم، این منابع می‌توانند کمک مهمی برای تامین انرژی کشور به‌حساب آیند و با اینکه سهم ناچیزی دارند، در بحرانی‌ترین شرایط نیاز کشور را برآورده می‌کنند.

▣ انرژی برقابی؛ حساس و کارآمد

به‌گفته این کارشناس، باتوجه به بارندگی‌های کم این روزها، آب کمتری پشت سدها ذخیره می‌شود که این امر معضل جدی در تامین برق کشور به‌واسطه انرژی برقابی ایجاد می‌کند و اگر مدیریت درستی داشتیم، به این معضل برخورد نمی‌کردیم. در کل، رهاسازی‌ها باید براساس برنامه انجام می‌شد و برنامه سدهای برقابی موضوعی بود که باید از چند سال قبل به آن فکر می‌کردیم.

این عدد بسیار خطرناک است. به‌همین دلیل، ما باید به‌سمت تنوع‌بخشی در سبد انرژی کشور برویم و این تنوع‌بخشی به تنوع اقلیمی ارتباط مستقیم دارد. گفتنی است، نزدیک به ۱۱ تا ۱۲ هزار مگاوات ظرفیت برقابی در کشور داریم که به مصرف می‌رسد. انرژی‌های تجدیدپذیر از یارانه سوخت استفاده نمی‌کنند. این در حالی است که انرژی‌های فسیلی از این یارانه‌ها برخوردار هستند و یارانه انرژی دلیل اصلی پیشرفت نکردن انرژی‌های نو در کشور است.

وی گفت: از انرژی برقابی باید در تابستان بهره‌برداری شود، نه آنکه در زمستان و پاییز که زمان جمع‌آوری آب است، به‌دلیل بی‌برنامگی و کمبود انرژی در فصل سرد از آن بهره بگیریم. براساس برنامه ششم باید سالی ۵۰۰ مگاوات به انرژی برقابی اضافه می‌کردیم، اما در طول این سال‌ها تنها ۲۵۰۰ مگاوات انرژی اضافه کردیم. باوجود ناترازی گاز در کشور، داشتن منابع تجدیدپذیر و برقابی اهمیت بالایی دارد، چرا که هر تلاشی در این زمینه موجب می‌شود از واردات گاز و آلودگی‌های ناشی از سوختن آن جلوگیری کنیم.

رئیسی خاطرنشان کرد: باتوجه به اینکه ۹۵ درصد انرژی کشور از سوخت‌های فسیلی تامین می‌شود،

سخن پایانی

با پایان یافتن سوخت‌های فسیلی و همچنین افزایش آلودگی‌های زیست‌محیطی ناشی از سوخت‌های فسیلی، اهمیت استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر روز به روز بیشتر می‌شود. انرژی‌های تجدیدپذیر به محیط‌زیست صدمه نمی‌زنند و به دلایل مختلف از جمله افزایش نرخ نفت، در دنیا موردتوجه زیادی قرار گرفته‌اند. به‌همین علت، کشورهایی از جمله ایران نیز باید رویکرد اساسی نسبت به دستیابی به تولید برق از منابع تجدیدپذیر را در دستور کار خود قرار دهند. این در حالی است که تنها یک درصد از انرژی کشور از طریق تجدیدپذیرها تولید می‌شود. این عدد در برخی کشورهای جهان به ۹۰ درصد هم می‌رسد. ارزان بودن انرژی‌های فسیلی در کشور و تعلق یارانه به آن، دلیل اصلی پا نگرفتن انرژی‌های نو در مقیاس وسیع است. سازکارهای دولتی به‌گونه‌ای است که نمی‌گذارند، نگرش به‌کاربردن فناوری‌هایی که استفاده از انرژی‌های نو را ترویج می‌دهند، شکل بگیرد. این گزاره از سوی نهادهای تامین سرمایه که متولی شرکت‌های دانش‌بنیان به‌حساب می‌آیند، بیان شده است. بنابراین، تنها فناوری و ترویج آن نیست که باید در این عرصه رشد کند، گام نخست مربوط به سیاست‌های توسعه‌ای است که توپ آن در زمین دولت می‌چرخد و سازکار حاکم بر درآمدها نمی‌گذارد که از موهبت الهی و متعدد انرژی‌های نو در کشور بهره بگیریم.

> کمبود آب را نباید بر گردن طبیعت و الگو تغییریافته بارش در سال‌های اخیر بیندازیم. اگر منابع آب، اصولی مدیریت شود، کم یا زیاد شدن بارش، تاثیری در میزان آب قابل‌برنامه‌ریزی کشور ندارد و کشور کمتر با بحران آب روبه‌رو می‌شود

یادداشت

زور تجدیدپذیرها به سوخت‌های فسیلی نمی‌رسد

سیدمحمدجواد موسوی، عضو انجمن سازندگان و تامین‌کنندگان کالا و خدمات انرژی‌های تجدیدپذیر (ساتکا)

در سال‌های اخیر، نگرانی ناشی از پایان سوخت‌های تجدیدناپذیر و آلودگی‌های زیست‌محیطی، کشورهای مختلف جهان را بر آن داشته تا به‌دنبال منابع انرژی جایگزین برای این سوخت‌ها باشند. منبع انرژی که بتواند پایایی لازم را داشته باشد، جایگزین مناسبی برای سوخت‌های فسیلی است که از لحاظ تکنولوژیکی قابل‌دستیابی و با استانداردهای زیست‌محیطی حداکثر تطابق را داشته باشد و در عین حال توان کشورها را در تامین مصرف داخلی برای تولید انرژی الکتریکی، گرمایی و حمل‌ونقل تضمین کند، همواره در راستای یکی از مسائل مهمی بوده که تفکر جمعی کشورهای مختلف را مشغول خود کرده و در سال‌های اخیر برنامه و چشم‌انداز این کشورها را در سطح جهان تحت‌تاثیر قرار داده است. یکی از دلایل اصلی روی نیاوردن به استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، ارزان بودن آن در کشور است. به‌اعتقاد من، تا زمانی که نرخ انرژی به نرخ واقعی خود نرسد و در محاسبات کشور لحاظ نشود، درک عمیقی از بهره‌برداری از انرژی‌های نو نخواهیم داشت.

به‌عبارت دیگر، اگر به‌واقع قیمت‌های یارانه‌ای در قیمت‌گذاری انرژی حذف و نرخ واقعی آن اعمال می‌شد، امروز می‌توانستیم به صنعت انرژی‌های تجدیدپذیر، قدرت بیشتری بدهیم، در کل، سیاست‌های غلط در بحث قیمت‌گذاری انرژی باعث شده که عموم افراد هم تفکر بهره‌برداری از انرژی‌های تجدیدپذیر را نداشته باشند و کمتر به این سمت کشیده شوند، در واقع آنها ترجیح می‌دهند به‌جای بهره‌گیری از انرژی‌های نو، از انرژی‌های با سوخت فسیلی بهره بگیرند. دومین دلیلی که باعث شده آن‌گونه که باید از انرژی‌های تجدیدپذیر در کشور بهره‌برداری نشود، حمایت‌های دولتی از صنایعی است که انرژی‌های غیرقابل‌تجدید تولید می‌کنند. هرساله در برنامه‌های چهارم و پنجم، الزاماتی درباره استفاده از انرژی‌های نو در نظر گرفته می‌شود، برای مثال، گفته شده که ۵ درصد از برق کل کشور باید برمبنای این انرژی‌ها تولید شود، اما باتوجه به اینکه وارد برنامه هفتم شده‌ایم، این رقم تنها به یک درصد رسیده است.

قوانین درج‌شده می‌توانند کمک‌کننده اصلی در بحث تامین انرژی از تجدیدپذیرها باشند، اما توجه جدی به اعمال قانون در بحث استفاده از انرژی‌های نو نشده است. برای مثال در سال ۱۳۹۵ دولت وقت مقرر کرد که ۲۰ درصد از انرژی سالانه ادارات و سازمان‌های دولتی باید از انرژی تجدیدپذیر تامین شود، اما متاسفانه این روند به‌وجود نیامد و در کل مصوبه‌ها بیش از آنچه در واقعیت رنگ عملیاتی بگیرند، در کاغذ اتفاق می‌افتند و جامعیت چندانی پیدا نمی‌کنند. همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره کردم، قوانین در شکل ظاهری وجود دارد، اما در عمل اجرایی نمی‌شود. رسوخ نگرش حاکمیتی در بحث استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر باعث شده که از سرمایه‌گذاران حمایت چندانی به‌عمل نیاید و حوزه جذابی برای آنها نباشد. برای مثال از ۴ هزار مگاوات ظرفیت، ۱۳۰۰ مگاوات به مرحله اجرایی نزدیک شد و در ادامه سرمایه‌گذاران، از شرکت در این نوع مناقصه‌ها سر باز زدند که همان ۱۳۰۰ مگاوات با همکاری مجموعه‌های خصولتی عملیاتی شد و از بخش خصوصی کمتر افرادی بودند که شرکت کردند. این روند نمایان‌کننده نقص کار است و اگر می‌خواهیم بستری جدی در امر بهره‌برداری از انرژی‌های نو فراهم باشد، باید از همه گروه‌ها و آحاد سرمایه‌گذاران شرکت داشته باشند، متاسفانه سرمایه‌گذاری در این زمینه به‌گونه‌ای است که افراد مجبور می‌شوند، تضامین هم ارائه بدهند. این شکل درستی نیست، چرا که در هیچ جای دنیا چنین قاعده‌ای برقرار نیست.

باتوجه به اینکه در چند سال اخیر، ۱۴۰ تا ۱۵۰ درصد افزایش نرخ در همه حوزه‌ها تجربه کردیم، اما متاسفانه در بحث انرژی‌های تجدیدپذیر در نرخ خرید تضمینی افزایشی نبوده است، یعنی کالایی به‌حساب نیامده که سرمایه‌گذار نسبت به خرید و فروش آن ترغیب شود.

گفتنی است، تا پایان سال گذشته، تورم ما داخلی بود و از اواسط سال گذشته، تورم جهانی هم اضافه شد؛ یعنی در سال جدید که با افزایش قیمت‌ها مواجه بودیم، افزایش نرخ جهانی هم اضافه شد و همین امر باعث شده که نرخ تمام‌شده سرمایه‌گذاری افزایش پیدا کند و اگر نرخ خرید تضمینی دولت افزایش پیدا نکند، عامل بازدارنده برای سرمایه‌گذاری خواهد بود و این مسئله در حوزه توسعه انرژی‌های نو اتفاق افتاده است. با تمام موارد یادشده خوشبختانه دانش‌بنیان‌ها توانسته‌اند فضای بسیار خوبی را باز کنند و عملکرد بالایی در چند سال اخیر داشته باشند. آنها می‌توانند با طراحی‌های خوب ایجاد ارزش‌افزوده و راه را برای سرمایه‌گذاری باز کنند.

یادداشت

دولت باید جلوی خروج منابع بانکی را بگیرد

آلبرت بغزیان
اقتصاددان

شواهد و آمار ارائه‌شده از سوی بانک مرکزی حاکی از آن است که با بالا رفتن نرخ تورم و ثابت ماندن نرخ سود بانکی برای چندمین سال متوالی انگیزه اشخاص حقیقی برای سپرده‌گذاری در بانک کاهش یافته است. در حال حاضر نرخ سود تقریبا نصف نرخ تورم است؛ بنابراین سپرده‌گذاری بانکی در چنین شرایطی نه‌تنها منفعت مالی برای سپرده‌گذار ندارد، بلکه باعث نصف شدن سرمایه او نیز می‌شود. آمار می‌گوید در ماه‌های گذشته و پس از تصمیم قطعی شورای پول و اعتبار مبنی بر افزایش نیافتن نرخ سود بانکی خروج منابع از بانک‌ها و موسسات اعتباری شدت گرفته است. در شهریور بسیاری از سپرده‌های بالای ۲۰ درصد در بانک‌ها و موسسات اعتباری سررسید شد. براساس پیش‌بینی‌ها تصور می‌شد با توجه به گرانی‌های اخیر و نیز افزایش قابل‌ملاحظه نرخ سکه و ارز سپرده‌های موجود در شبکه بانکی نیز به‌زودی به این بازارها سرازیر شود، اما از آنجایی که بسیاری از سپرده‌گذاران در ۶ ماه نخست سال قادر به خارج‌سازی سپرده خود از بانک‌ها نبوده تا با سرمایه‌گذاری در سایر بازارهای موازی کسب سود بهتری داشته باشند، منتظر سررسید سپرده‌ها ماندند و در حال حاضر بسیاری از سپرده‌ها از شبکه بانکی خارج شده است.

دلیل این ناتوانی در برداشت سپرده‌های بانکی سررسید آنها تا اوایل شهریور امسال بوده است. پس از گذشت شهریور و آزاد شدن سپرده‌ها بلافاصله سپرده‌گذاران برای برداشت پول‌های خود به بانک‌ها مراجعه کرده و سرمایه‌های خرد را به بازار سکه و ارز منتقل کردند؛ چنانچه همین موضوع یکی از دلایل التهابات اخیر بازار ارز و سکه به‌شمار می‌رود.

گزارش‌های بسیاری از شعب بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری حکایت از این دارد که منابع بسیاری در چند ماه گذشته خارج شده و باتوجه به اینکه برنامه مشخصی برای بالا بردن نرخ سود بانکی وجود ندارد بازگشت این سپرده‌ها به شبکه بانکی کمی بعید به‌نظر می‌رسد؛ بنابراین باید بانک مرکزی هر چه سریع‌تر تکلیف نرخ سود سپرده‌ها و افزایش آن را مشخص کند تا سپرده‌گذاران برنامه‌ریزی‌های لازم را داشته باشند، این در حالی است که در شرایط فعلی کشور به‌دلیل بالا بودن نرخ تورم و همچنین تلاطم‌های روزهای اخیر خروج سرمایه از بانک‌ها شدت گرفته است. این پدیده به‌اصطلاح همان «هجوم بانکی» است. در اصل زمانی که هجوم بانکی رخ می‌دهد سپرده‌گذاران برای برداشت سپرده‌های خود به‌طور گسترده به بانک مراجعه می‌کنند. در این شرایط بانک مجبور می‌شود دارایی‌های نقد خود را با تبدیل به دارایی‌های غیرنقدی به نقد افزایش دهد و این موضوع موجب تشدید خسارت به بانک می‌شود.

کاهش پی در پی نرخ سود بانکی در ۲ دهه گذشته باعث شده بازارهای جایگزین مانند ارز، طلا، سکه و سهام رونق گیرد که این مسئله موجب فرار سپرده‌ها از شبکه بانکی کشور شده است. این فرار سپرده رویکرد شبکه بانکی کشور را برای حفظ منابع مالی در سال‌های اخیر تغییر داده است. براساس این تغییر رویکرد سبد سپرده‌گذاری از سپرده مدت‌دار به سمت سپرده فراریعنی سپرده جاری و پس‌انداز میل کرده است.

گرچه این تغییر رویه هزینه پرداخت سود بانک‌ها را کاهش می‌دهد، اما در بلندمدت بانک‌ها را با بی‌ثباتی در منابع و قدرت وام‌دهی مواجه خواهد کرد. تداوم پایین بودن نرخ سود می‌تواند منجر به خروج ناگهانی سپرده از بانک‌های کشور شود؛ بنابراین به‌دلیل اهمیت سپرده به‌عنوان یکی از مهم‌ترین منابع بانک، دولت باید هر چه سریع‌تر به موضوع افزایش سود سپرده بانک‌ها ورود کند تا منابع بانکی بیش از این از این شبکه خارج نشود. به‌علاوه اینکه خروج منابع بانکی تلاطم در بازارهای موازی را به همراه دارد؛ همان‌طور که اکنون این سرمایه‌ها به صورت موقت به بازار ارز هجوم برده است. افزایش سود سپرده‌های بانکی منجر به کاهش نقدینگی کل کشور می‌شود و تا حد زیادی به پایین آمدن نرخ تورم کمک می‌کند. همچنین بانک‌ها با تسهیلات‌دهی این منابع به بخش تولید باعث افزایش اشتغال پایدار می‌شوند که این اشتغالزایی رشد اقتصادی را به‌همراه خواهد داشت. بنا بر آنچه گفته شد توصیه می‌شود دولت هر چه سریع‌تر اقدام به اصلاح نرخ سود کند. البته با اقداماتی چون اصلاحات ساختاری مثل نظام مالیاتی و کنترل تورم می‌توان تا حدودی انگیزه‌های لازم برای سرمایه‌گذاری در شبکه بانکی را فراهم آورد و مانع فرار سرمایه‌ها به بازارهای واسطه‌گری شد.

نقدینگی از مرز ۵۴۰۱ هزار میلیارد تومان گذشت

گزیده آمارهای اقتصادی مرداد نشان می‌دهد حجم نقدینگی در ۵ ماه نخست امسال ۵۴۰۱ هزار میلیارد تومان شده است. به گزارش تسنیم، گزیده آمارهای اقتصادی بانک مرکزی نشان می‌دهد حجم نقدینگی در مرداد سال ۱۴۰۱ معادل ۵۴۰۱۷.۹ هزار میلیارد ریال است. نقدینگی مرداد نسبت به مرداد سال قبل ۳۷.۸ درصد افزایش یافته است؛ ضمن اینکه رشد نقدینگی مرداد امسال نسبت به اسفند سال ۱۴۰۰ معادل ۱۱.۸ درصد اعلام شده است. حجم پول در مرداد به ۱۲۱۶۳.۱ هزار میلیارد ریال رسیده که بیانگر رشد ۵۵.۶ درصدی نسبت به سال قبل و ۲۳.۳ درصدی نسبت به اسفند سال ۱۴۰۰ است. شبه‌پول نیز ۴۱۸۵۴.۸ هزار میلیارد ریال گزارش شده که نسبت به مرداد سال قبل ۳۳.۳ درصد و نسبت به اسفند ۱۴۰۰ معادل ۸.۸ درصد افزایش یافته است. رشد پایه پولی در ۱۲ ماهه منتهی به مرداد سال ۱۴۰۱ به ۳۰.۳ درصد رسید. لازم به ذکر است پایه پولی در پایان مرداد سال ۱۴۰۱ (معادل ۶۷۲۴.۴ هزار میلیارد ریال) نسبت به پایان سال ۱۴۰۰، رشدی معادل ۱۱.۳ درصد داشته که در مقایسه با رشد متغیر مذکور در دوره مشابه سال قبل (۱۲.۴ درصد) به میزان ۱.۱ واحد درصد کاهش یافته است. بانک مرکزی در توضیح وضعیت نقدینگی مرداد اعلام کرد حجم نقدینگی در پایان مرداد سال ۱۴۰۱ (معادل ۵۴۰۱۷.۹ هزار میلیارد ریال) نسبت به پایان سال ۱۴۰۰ معادل ۱۱.۸ درصد افزایش یافته که در مقایسه با رشد متغیر مذکور در دوره مشابه سال قبل (۱۲.۸ درصد) به میزان یک درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین، نرخ رشد ۱۲ ماهه نقدینگی در مرداد ۱۴۰۱ معادل ۳۷.۸ درصد بوده است. لازم به توضیح است که حدود ۲.۵ واحد درصد از رشد نقدینگی در دوازده‌ماهه منتهی به پایان مرداد سال ۱۴۰۱ مربوط به اضافه شدن اطلاعات خلاصه دفتر کل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مهر اقتصاد به اطلاعات خلاصه دفتر کل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک سپه و فاقد آثار پولی است.

به‌دنبال افزایش مداوم نرخ تورم رخ داد

خروج بی‌سروصدای منابع از بانک‌ها

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

در گذشته کاهش نرخ سود گرچه مورد توافق و پیش‌دستی خود بانک‌ها بود، اما اکنون کوچ سپرده‌ها به معضلی برای شبکه بانکی تبدیل شده، زیرا خروج سرمایه از بانک‌ها باعث شده دست شبکه بانکی برای پرداخت تسهیلات، به‌ویژه تسهیلات تکلیفی بسته باشد. به‌اعتقاد کارشناسان خروج نقدینگی از شبکه بانکی به بازارهای پرسود و واسطه‌گری رونق می‌دهد و در کل بر اقتصاد هیچ تاثیر مثبتی ندارد. شاید اعضای شورای پول و اعتبار فکر نمی‌کردند که افزایش نیافتن نرخ سود بانکی بتواند آنها را با مشکل خروج چشمگیر سپرده‌ها و سرازیر شدن این منابع به سمت رقبایی که اصول و قواعد بانک مرکزی را رعایت نمی‌کنند، مواجه کند. در اقدامی عجیب شورای پول و اعتبار در مقابل هر گونه افزایش نرخ سود مقاومت می‌کند، اما در سال‌های اخیر بعضی از بانک‌ها با دور زدن دستورات بانک مرکزی با بالا بردن نرخ سود سعی در جذب سپرده کردند و در مقابل بانک مرکزی در آخرین خط‌ونشان خود برای بانک‌ها آنها را از افزایش نرخ سود منع کرد. افزایش نیافتن نرخ سود موضوعی است که بسیاری از اقتصاددانان و کارشناسان اقتصادی، نسبت به آن هشدار می‌دادند. صمت در گفت‌وگو با کارشناسان آثار این رویه بر اقتصاد را بررسی کرده است.

عکس: سامان شرف‌الدین

سپرده‌ها در حال کوچ هستند

علی صادقی، کارشناس مسائل بانکی در زمینه خروج سپرده‌ها از سیستم بانکی به‌دلیل کاهش نرخ سود به صمت گفت: اکنون سپرده‌ها از یک بانک به بانک دیگر و از بانکی به موسسات مالی و اعتباری مجاز و غیرمجاز در حال کوچ کردن است و برخی بانک‌ها را با خطر کمبود منابع اعتباری و چالش در سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت مواجه کرده است.

وی افزود: خروج سپرده از بانک‌ها، گرچه در عالم واقع، معنایی ندارد، اما می‌تواند منجر به بروز مشکلاتی برای بانک‌ها به لحاظ برنامه‌ریزی در سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت‌شان شود، زیرا سپرده‌ها از حساب شخص جابه‌جا می‌شود و ممکن است از سپرده مدت‌دار، به سپرده‌های دیداری و جاری برود تا در معاملات روزمره و سریع به کار گرفته شود که از نظر اصول بانکداری، این کوچ منابع نشانه‌های خوبی ندارد.

▣ عدم پایداری سپرده‌ها

وی تاکید کرد: سپرده‌ها باید در حساب‌های پس‌انداز باقی بمانند. در این صورت بانک‌ها می‌توانند برای مصارف میان‌مدت و بلندمدت خود برنامه‌ریزی کنند، زیرا این امر نشانگر پایداری سپرده‌ها است. صادقی با بیان اینکه پول جای دیگری جز بانک برای ماندگاری ندارد، اظهار کرد: در حال حاضر حدود ۹۰ درصد نقدینگی کل کشور را سپرده‌های دیداری مثل چک و غیردیداری تشکیل می‌دهد؛ پس همه منابع در بانک است و جای دیگری نمی‌تواند باشد؛ اما همین جابه‌جایی سپرده‌ها برای بانک‌ها مشکل‌آفرین می‌شود و ثبات مالی بانک‌ها را به مخاطره می‌اندازد.

▣ سپرده‌ها سیال می‌شوند

به گفته این کارشناس اقتصاد، کاهش نرخ سود بانکی ممکن است باعث سیال شدن سپرده‌ها شود و آنها را از حساب‌های مدت‌دار به کوتاه‌مدت و جاری ببرد یا حتی به بازارهای مختلف بکشاند که این امر باعث تحرکاتی در بازار می‌شود و شکل‌گیری برخی سوداگری‌ها را به‌دنبال دارد.

صادقی افزود: خروج سپرده از یک بانک، برنامه‌ریزی برای سرمایه‌گذاری را دچار مشکل می‌کند و از آنجا که بانک‌ها مصارفی بلندمدت و میان‌مدت دارند، ممکن است بر وصول مطالبات آنها تاثیر منفی بگذارد و در برخی بازارها نیز باعث تغییر قیمت‌ها شود.

▣ آفت غیرمجازها

وی دیگر آفت خروج سپرده از بانک‌ها را کوچ آنها به سمت موسسات مالی و اعتباری غیرمجازی دانست که منابع را با ارائه سود بیشتر می‌بلعند و بازار رسمی پولی و بانکی کشور را دچار مشکل می‌کنند. این کارشناس مسائل بانکی در ادامه افزود: وقتی سودی که به سپرده‌ها داده می‌شود، از انتظار سپرده‌گذاران کمتر باشد، منجر به فرار سرمایه از بانک‌ها و حرکت آنها به سمت برخی موسسات غیرمجاز که سود بالا و جذابی را به مشتریان می‌دهند، می‌شود. همچنین این پول‌ها به بازارهای موازی هدایت می‌شوند و در نظم این بازارها اختلال ایجاد می‌کنند.

▣ رفتار متفاوت بانک‌ها

وی ادامه داد: اکنون دو دسته بانک و موسسات پولی و اعتباری در کشور وجود دارند؛ دسته اول آنهایی هستند که خود را مقید می‌دانند که ضوابط بانک مرکزی را رعایت کنند یا نظام‌های کنترلی داخلی داشته باشند؛ بنابراین مقررات بانک مرکزی را عینا اجرا می‌کنند و در فرآیند کاهش نرخ سود که بازار در مقابل آن مقاومت می‌کند، متضرر می‌شوند، زیرا ممکن است سپرده از بانک‌شان خارج شود. این کارشناس مسائل بانکی در تشریح ویژگی گروه دوم موسسات مالی خاطرنشان کرد: گروه دیگر را موسسات مالی و اعتباری با مجوز، بدون مجوز یا بانک‌های خصوصی تشکیل می‌دهند.

آنها انگیزه رعایت ضوابط بانک مرکزی در نرخ سود را ندارند و سودآوری برای‌شان بسیار مهم است؛ بنابراین ممکن است وارد فرآیند سوداگری شده و جاذبه‌هایی را در زمینه سود بانکی برای مشتریان ایجاد کنند.

وی تصریح کرد: وقتی در عرصه بانکداری، عرضه و تقاضا در حالت تعادل نباشد، متاسفانه چنین مسائلی رخ می‌دهد و آنهایی که از فرصت‌ها استفاده و با ارائه سود بیشتر، منابع سپرده‌ای مردم را جذب می‌کنند، کار بانک‌هایی را که در چارچوب قانون فعالیت دارند به مخاطره می‌اندازند.

صادقی درباره علل فرار سپرده از بانک‌ها گفت: مسائل زیادی وجود دارد که دست‌به‌دست هم می‌دهد و خروج یا به‌عبارتی فرار سرمایه‌ها از بانک را رقم می‌زند. به‌دلیل تورم و حاکمیت نرخ بهره منفی، سرمایه‌گذاری در بانک سودآور نیست که این مسئله از دلایل مهم خروج سپرده‌ها از این مراکز مالی است. در مجموع باید گفت زمانی که نرخ تورم نسبت به سود بالاتر باشد، دلیلی برای ماندگاری سپرده در بانک وجود نخواهد داشت.

منابع پولی بانک‌ها تخلیه می‌شود

حسن ثانی، کارشناس مسائل بانکی درباره خروج سپرده‌ها از سیستم بانکی به‌دلیل افزایش نیافتن نرخ سود بانکی به صمت گفت: در حال حاضر ایران به لحاظ سود واقعی سپرده‌ها یکی از پایین‌ترین نرخ‌ها را دارد، به همین دلیل سپرده‌گذاری در بانک‌ها در عمل تشویق نمی‌شود.

وی افزایش نداشتن نرخ سود سپرده بانکی را به زیان بانک‌ها دانست و گفت: افزایش نیافتن سود سپرده‌ها به‌تدریج منجر به تخلیه منابع پولی از بانک‌ها می‌شود.

ثانی در پاسخ به این پرسش که چرا دولت با افزایش نرخ سود بانکی مخالف است، گفت: افزایش یکباره نرخ سود بانکی مشکلاتی را در ساختار بانک‌ها به‌وجود می‌آورد؛ یکی آنکه مشکل ناترازی بانک‌ها را به‌شدت افزایش می‌دهد، چون بانک‌ها در کوتاه‌مدت نمی‌توانند نسبت به تامین درآمدهای کافی برای پوشش هزینه‌های سپرده‌گیری اقدام کنند و دوم اینکه هزینه تامین مالی پرداخت سود افزایش پیدا می‌کند. این کارشناس مسائل بانکی توضیح داد: روزهای فعلی به‌دلیل ناپایداری و فقدان قطعیت گسترده در بازارهای مالی مختلف از جمله ارز و سکه، زمان مناسبی برای افزایش نرخ سود سپرده‌ها نیست؛ بنابراین انجام این کار تاثیر معناداری بر رفتار فعالان اقتصادی و بیشتر مردم نخواهد گذاشت.

▣ یک‌شبه شدنی نیست

وی با تاکید بر اینکه افزایش نرخ سود یک‌شبه منابع را به سمت بانک‌ها سرازیر نمی‌کند، اظهار کرد: ابتدا باید فضای اقتصادی پایدار شود و نااطمینانی‌ها کاهش یابد، زیرا فقط در چنین شرایطی حتی تغییر یک درصدی نرخ سود سپرده نیز برای سپرده‌گذاران و افکار عمومی معنادار خواهد بود و می‌تواند نتایجی را به‌دنبال داشته باشد که قانون‌گذار و بانک مرکزی و سایر اعضای حکمرانی کشور دنبال آن هستند.

این کارشناس مسائل بانکی با تاکید بر اینکه تورم بالا و حاکمیت نرخ بهره منفی، کاملا به زیان شبکه بانکی کشور است، تصریح کرد: در شرایط کنونی که نرخ تورم از سود بالاتر است، سپرده‌گذاران دلیلی برای نگهداری سرمایه‌های خود در بانک آن هم برای طولانی‌مدت ندارند.

ثانی خاطرنشان کرد: دلیل از دست رفتن ارزش دارایی‌ها تورم بالا است؛ به‌طوری که قابلیت تبدیل دارایی‌ها به کالا در کوتاه‌مدت از بین می‌رود و منجر به ناامنی اقتصادی می‌شود.

وی در ادامه بیان کرد: ارتباط نداشتن بازار مالی کشور با بازارهای مالی دنیا که به‌دنبال تحریم‌ها ایجاد شده نیز عاملی برای خروج سپرده‌ها یا به‌عبارتی فرار سرمایه از بانک محسوب می‌شود؛ به‌بیان دیگر، انتظارات نامطلوب نسبت به اقتصاد ایران باعث می‌شود سپرده از بانک‌ها خارج شود. مثلا این تفکر که هرچه می‌گذرد شرایط بدتر و دشوارتر می‌شود؛ در نتیجه نگهداشت سپرده در بانک به ضرر است، چون بانک‌ها ورشکسته هستند؛ پس باید سرمایه را خارج کرد.

▣ بی‌رغبتی به سپرده‌گذاری

این کارشناس مسائل بانکی در پاسخ به این پرسش که آیا راهکارهایی برای ممانعت یا محدودیت خروج سپرده‌ها وجود دارد، گفت: خروج سپرده برای بانک‌ها یک موضوع کلان محسوب می‌شود، زیرا در میزان و سطح بسیار بزرگی در حال اتفاق افتادن است؛ از این رو به راهکارهای کلان برای ممانعت نیاز دارد؛ مانند کنترل تورم و خروج از رکود اقتصادی و ایجاد انتظارات مثبت در اقتصاد که هر کدام اهمیت فراوانی در ممانعت از خروج سپرده‌ها از بانک‌ها دارد. وی در ادامه پیشنهاد کرد دولت برای کنترل نقدینگی نرخ سود بانکی را افزایش دهد تا سرمایه‌های سرگردان دوباره به شبکه بانکی بازگردد. همچنین می‌تواند با انتشار اوراق مشارکت جلوی رشد نقدینگی را بگیرد تا تورم کاهش یابد و انگیزه مردم برای نگهداری پول در شبکه بانکی افزایش یابد.

> افزایش نیافتن سود سپرده‌ها به‌تدریج منجر به تخلیه منابع پولی از بانک‌ها می‌شود

سخن پایانی

چند روزی است که بازار ارز متلاطم شده و هر روز نرخ ارز نسبت به روز قبل افزایش می‌یابد. در این زمینه برخی کارشناسان اقتصاد پیشنهاد می‌کنند در شرایط فعلی برای جلوگیری از هجوم یکباره نقدینگی به بازارهای مختلف، نرخ سود بانکی افزایش یابد تا نقدینگی خارج شده از بازار ارز به سمت‌وسوی تسهیلات بانکی برای تولید و سرمایه‌گذاری‌های ایمن حرکت کند اما برخی دیگر در شرایط فعلی فروش اوراق ازسوی دولت را برگ برنده می‌دانند که علاوه بر جلوگیری از رشد نقدینگی، به افزایش میل مردم برای نگهداری ریال و بهبود شرایط دولت برای تامین مالی و جبران کسری بودجه از راه درست نیز کمک می‌کند.

باجه خبر

▣ تاخیر بیمه البرز در ثبت افزایش سرمایه ۲۱ درصدی

شرکت بیمه البرز با اعلام دلیل تاخیر در ثبت افزایش سرمایه ۲۱ درصدی از دو محل سود انباشته و اندوخته، خواستار تمدید مهلت یک‌ماهه شد.

به گزارش روابط عمومی بیمه البرز، شرکت بیمه البرز با اعلام دلیل تاخیر در ثبت افزایش سرمایه ۲۱ درصدی از دو محل سود انباشته و اندوخته، خواستار تمدید مهلت یک‌ماهه شد.

بر این اساس محسن پورکیانی، مدیرعامل «البرز» عطف به مجوز ۲۱ شهریور اعلام کرد: برای ثبت افزایش سرمایه نزد مرجع ثبت شرکت‌ها، رعایت بند ب ذیل ماده ۲۵ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، اخذ مصوبه هیات واگذاری موضوع بند ۳ ماده ۱۸ قانون اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ ضروری است که باوجود پیگیری‌های متعدد این شرکت تاکنون مجوز سازمان خصوصی‌سازی را دریافت نکرده و خواستار تمدید مهلت یک‌ماهه این مجوز از سازمان بورس است.

بنا بر این گزارش، بیمه البرز ۷ شهریور مجوز افزایش سرمایه ۲۱ درصدی را از سازمان بورس گرفت که ۱۷ شهریور مورد تصویب هیات مدیره قرار گرفت. این شرکت بورسی سرمایه فعلی را از دو محل سود انباشته و اندوخته از ۲.۸ به ۳.۵ هزار میلیارد تومان رساند.

▣ درآمد ۴۰۳ میلیارد تومانی بانک سینا از تسهیلات اعطایی

بانک سینا در گزارش فعالیت ماهانه منتهی به مهر امسال، میزان درآمدی که از بخش تسهیلات اعطایی در کارنامه مالی خود به ثبت رساند را ۴۰۳ میلیارد تومان اعلام کرد.

به گزارش روابط عمومی بانک سینا، در گزارش فعالیت ماهانه منتهی به مهر امسال این بانک میزان درآمدی که از بخش تسهیلات اعطایی به ثبت رسید مبلغ ۴۰۳ میلیارد تومان بود.

همچنین طی ۷ ماه سپری‌شده از سال مالی درآمدی تجمیعی که از تسهیلات اعطایی به اطلاع سهامداران رسید برابر با ۳ هزار و ۴۹۰ میلیارد تومان بود.

«وسینا» تسهیلات اعطایی که در این دوره ماهانه به ثبت رساند برابر با ۴۰۳ میلیارد تومان بود، از سوی دیگر این بانک میزان سرمایه ثبت‌شده خود را در طول ۷ ماه سپری‌شده از ابتدای سال مالی ۲ هزار و ۵۳۸ میلیارد تومان اعلام کرد.

مبلغی که بانک سینا در هفتمین ماه از امسال برای سود سپرده سرمایه‌گذاری به مشتریان خود پرداخت کرد بالغ‌بر ۴۰۰ میلیارد تومان بود که نسبت به ماه گذشته یک درصد کاهش پیدا کرد.

فعال‌سازی واحدهای راکد در استان‌ها

وزیر صنعت، معدن و تجارت اظهار کرد: توسعه زیرساخت‌ها و فعال‌سازی واحدهای راکد در استان‌ها و افزایش ظرفیت آنها در دستور کار این وزارتخانه است. به گزارش ایرنا، سیدرضا فاطمی‌امین در جریان بازدید از واحدهای تولید سفال و سرامیک و چینی‌آلات بهداشتی شهر لالجین از توابع شهرستان بهار استان همدان، گفت: یکی از اولویت‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت، فعال‌سازی ظرفیت تولید است که امسال تولید در سطح ملی و کلان رشد مناسبی داشته است. وی همت فعالان اقتصادی، توسعه زیرساخت‌ها و افزایش تقاضا در حوزه صادرات را از عمده علل رشد اقتصادی دانست و ادامه داد: تولید دارای چند منشأ است که مرحله نخست آن، فعال‌سازی واحدهای راکد است و در این راستا، ۹۰ واحد راکد استان همدان در یک سال گذشته فعال شده‌اند و علاوه بر فعال کردن واحدهای تعطیل، افزایش ظرفیت واحدهایی که زیر ظرفیت اسمی واحد فعال هستند، در دستور کار است. وزیر صنعت، معدن و تجارت افزود: می‌توان واحدهای جدید را در شهرستان‌هایی که اشتغال پایینی دارند با همکاری صنعتگران و معدنکاران فعال کرد تا با این روش فرصت‌های شغلی به صورت متوازن در کشور توزیع شود.

فاطمی‌امین ادامه داد: وزارت صنعت، معدن و تجارت، ۲ محور شامل تامین مالی زنجیره‌ای و دوم پرداخت تسهیلات به حساب فروشنده را در دستور کار قرار داده، چراکه این اقدام موجب کاهش انحراف منابع می‌شود. وی افزود: این اقدام از دی سال گذشته شروع شد و نتایج خوبی در مرحله آزمایش اولیه به‌دست آمد. برای نمونه در راستای تامین مالی زنجیره‌ای طی سه ماه گذشته ۳۰ هزار میلیارد تومان پرداخت شده است.

وی اظهارکرد: این میزان تامین مالی زنجیره‌ای، دست‌کم ۴۰ درصد بهره‌وری منابع را افزایش می‌دهد؛ بنابراین تمرکز وزارت صنعت، معدن و تجارت، گسترش تامین مالی زنجیره‌ای و جلوگیری از انحراف منابع است که با همین ساختار مالی و بانکی یک جهش را ایجاد می‌کند.

با خرید ۵۰ اتوبوس و ون جدید برای حمل‌ونقل درون‌شهری

ناوگان حمل‌ونقل عمومی یزد توسعه می‌یابد

رئیس سازمان حمل‌ونقل بار و مسافر شهرداری یزد با اعلام خبر خرید ۵۰ دستگاه اتوبوس و ون جدید برای ناوگان حمل‌ونقل درون‌شهری یزد، گفت: برای سهولت در حمل‌ونقل عمومی و دسترس‌پذیری بیشتر مردم، به سمت حمل‌ونقل ترکیبی در حال حرکت هستیم.

مهدی فعالی، رئیس سازمان حمل‌ونقل بار و مسافر شهرداری یزد در گفت‌وگو با خبرنگار صمت از یزد، با اعلام خبر خرید ۵۰ دستگاه اتوبوس و ون جدید برای ناوگان حمل‌ونقل درون‌شهری یزد، گفت: در حال‌حاضر ۱۲۲ اتوبوس توسط شرکت‌های خصوصی در شهر یزد با میانگین سنی ۱۴ سال و نیم در حال سرویس‌دهی هستند. این سازمان همچنین تعداد ۵۴ مینی‌بوس اتوبوس دارد که از این تعداد ۱۴ دستگاه با میانگین سنی ۴ سال در حال فعالیت هستند.

زینب زارع
editor@smtnews.ir

در حال‌حاضر ۱۲۲ اتوبوس شرکت‌های خصوصی با میانگین سنی ۱۴ سال در شهر یزد در حال سرویس‌دهی هستند

فعالی اظهار کرد: با توجه به هماهنگی‌های انجام‌شده با تهران در مرحله نخست ۲۹ اتوبوس خریداری شد و در مرحله دوم ۲۱ دستگاه اتوبوس در حال خریداری برای ملحق شدن به ناوگان حمل‌ونقل شهری یزد است.

وی افزود: یک‌چهارم هزینه خرید این اتوبوس‌ها توسط سازمان حمل‌ونقل بار و مسافر شهرداری یزد و سه‌چهارم هزینه آنها توسط دولت به شرکت‌های تولیدکننده پرداخت می‌شود.

فعالی درباره کیفیت اتوبوس‌های خریداری‌شده گفت: موتور این ماشین‌ها بنز است که باعث می‌شود عمر و کارکرد بالاتری داشته باشند. علاوه بر آن، تمام این اتوبوس‌ها مجهز به سرویس‌دهی به معلولان و دارای سیستم گرمایش و سرمایش هستند.

رئیس سازمان حمل‌ونقل بار و مسافر شهرداری یزد تصریح کرد: امیدواریم با آمدن این اتوبوس‌ها به ناوگان و بازسازی تعدادی از اتوبوس‌های موجود، شاهد حضور بیشتر مردم در حمل‌ونقل عمومی باشیم.

▣ ۳۰ درصد مسافران دانش‌آموز و دانشجو هستند

فعالی از استفاده بیشتر مردم از اتوبوس‌های حمل‌ونقل عمومی خبر داد و گفت: ۳۰ درصد از مسافران ما دانش‌آموزان و دانشجویان هستند و ۷۰ درصد را مردم عادی تشکیل می‌دهند و در حال برنامه‌ریزی برای حمل و ترکیبی در جهت افزایش رضایتمندی مسافران هستیم.

وی عنوان کرد: با توجه به اینکه در برخی مسیرها، مسافر زیادی نداریم، برای کاهش هزینه‌ها، استفاده از ون در مسیرهای فرعی را در دستور کار داریم و مسیرهای اصلی را با اتوبوس‌ها در حداقل زمان انتظار پوشش خواهیم داد. فعالی با بیان اینکه بهتر است حمل‌ونقل در شهر یزد باید با مدل‌های مختلف حمل‌ونقل عمومی اعم از اتوبوس، تاکسی و دوچرخه باشد، گفت: ۲ ماه است به سمت حمل‌ونقل عمومی ترکیبی حرکت کرده‌ایم و علاوه بر اتوبوس شهری، ون وارد سیستم حمل‌ونقل شده است. وی درباره مشکل سرویس مدارس بیان کرد: قبل از این هنگام ثبت‌نام، مدرسه و آموزش‌وپرورش مدیریت سرویس مدارس را انجام می‌داد و در قانون هم تصریح شده که وظیفه سرویس مدارس بر عهده آموزش‌وپرورش است، اما امسال به دلایلی درخواست سرویس مدارس به سمت شرکت‌های حمل‌ونقلی و شرکت‌های اتوبوسرانی سوق پیدا کرد که با توجه به عدم‌تجربه لازم از سوی شرکت‌ها، مشکلاتی ایجاد شد، اما هم‌اکنون ۹۰ درصد مینی‌بوس‌های سطح شهر یزد تامین شدند و کمتر از ۱۰ درصد دانش‌آموزانی که درخواست مینی‌بوس داشتند سرویس ندارند که با رایزنی با صنعت این مشکل رفع شده است. فعالی بیان کرد: در بخش سرویس‌های سواری بالای ۸۰ درصد درخواست دانش‌آموزانی که مایل به استفاده از سرویس سورای برای مدرسه بودند، تامین شده و برای ۲۰ درصد باقیمانده فراخوان برای جذب تاکسی‌ها اعلام شده است.

▣ مشوق‌هایی برای سرویس مدارس

وی با اشاره به مشوق‌های سرویس مدارس گفت: تاکسی‌هایی که در خط سرویس مدارس خدمت کنند از ۱۰۰ میلیون وام دومرحله‌ای که از سوی استاندار یزد اختصاص‌یافته، بهره‌مند می‌شوند. همچنین سرویس‌های مدارس که در سامانه سپند ثبت‌نام شوند هزینه سوخت رایگان و خدمات گازسوز شدن خودرو را دریافت خواهند کرد.

وی افزود: تاکنون ۱۲۰۰ نفر از متقاضیان سرویس مدارس برای دریافت وام ۱۰۰ میلیون تومانی استانداری ثبت‌نام کرده‌اند.

فعالی با بیان اینکه چند طرح برای بهبود خدمات‌رسانی به مردم در حال اجراست، گفت: نخستین مورد تامین و بهبود زیرساخت‌های لازم است که بر این اساس، بهبود ایستگاه‌ها و پایانه‌ها انجام می‌شود. مورد دوم هوشمندسازی است که زمان رسیدن اتوبوس به ایستگاه در اختیار شهروندان قرار می‌گیرد و علاوه بر آن، حمل‌ونقل ترکیبی را آغاز کردیم که سال آینده تکمیل خواهد شد. وی با بیان اینکه پیش‌بینی می‌کنیم با این روش‌ها ۳۵ تا ۴۰ درصد افزایش مسافر خواهیم داشت، درباره هوشمندسازی افزود: هوشمندسازی در دو فاز در حال انجام است که ابتدا نظارت و نظم‌دهی به سرویس‌ها و دوم اطلاع‌رسانی مسیر و زمان تردد اتوبوس‌ها به مردم است و اپلیکیشن مربوطه هم در خرداد سال آینده وارد مرحله عملیاتی خواهد شد.

فعالی اظهار کرد: در نظر داریم در برخی نقاط شهر مسیرهای ویژه حمل‌ونقل عمومی ایجاد شود تا اتوبوس خط واحد در کوتاه‌ترین زمان به مقصد برسد. این روند رغبت مردم به حمل‌ونقل عمومی را افزایش خواهد داد و در این زمینه مشاور در حال بررسی است.

رئیس سازمان حمل‌ونقل بار و مسافر شهرداری یزد گفت: تا کنون بیشترین اعتراضات مردم به‌دلیل جابه‌جایی مسیرها و تغییر مسیر اتوبوس‌ها و علاوه بر آن، بیشتر درخواست مردم بر تغییر مسیر برای استفاده بیشتر دانش‌آموزان بوده است. همچنین کمبود تاکسی‌های گردشی شهری موردانتقاد مردم است که در حال رفع این مشکلات هستیم.

فعالی در پایان از مردم خواست با تلفن ۱۸۸۹ در ارتباط باشند و سعی می‌شود پاسخ مشکلات مردم و پیگیری انتقادات آنها به خودشان اطلاع داده و این ارتباط دوسویه با شهروندان برقرار شود.

تاکنون ۱۲۰۰ نفر از متقاضیان سرویس مدارس برای دریافت وام ۱۰۰ میلیون تومانی استانداری ثبت‌نام کرده‌اند

راه‌اندازی موزه صنعت در ری به کجا رسید؟

بنابر اعلام مدیرعامل نوسازی شهر تهران قرار بود فاز نخست موزه صنعت (سیمان ری) آبان امسال به افتتاح برسد و حالا خبر آمده که بهره‌برداری آزمایشی از موزه دیزل ژنراتور با برگزاری تور بازدید فعالان حوزه میراث فرهنگی انجام شده است. به گزارش ایرنا، کارخانه سیمان ری در حوزه استحفاظی منطقه ۲۰ پایتخت است؛ کارخانه‌ای سالخورده که زمانی نخستین خط تولید سیمان کشور را در دل خود جا داده بود و منشأ بسیاری از راه‌سازی‌ها و توسعه زیرساخت‌های کشور به‌شمار می‌رفت. این کارخانه در محدوده تپه باستانی دژ رشکان، برج طُغرل، باروی تاریخی شهری، چشمه‌علی، گورستان تاریخی ابن بابویه، بقعه بی‌بی‌زبیده، حرم شاه عبدالعظیم و کاروانسراهای عباسی و قاجاری قرار دارد.

کارخانه سیمان در زمینی به وسعت حدود ۹ هکتار در ۸ دی ۱۳۱۲ بهره‌برداری شد و تا پیش از فروردین ۱۳۶۳ فعال بود که به‌دلیل توسعه شهر تهران و انتشار بیش‌ازحد آلودگی توسط کارخانه، تولید آن متوقف شد و کار پایان یافت.

این کارخانه با قدمتی حدود ۹۰ سال، سال ۹۷ در فهرست آثار ملی کشور قرار گرفت و نام میراث صنعتی تهران به خود گرفت و براساس مصوبه هیات وزیران کارخانه برای ۳۰ سال به شهرداری تهران واگذار شد. شهرداری منطقه ۲۰ به‌عنوان متولی با اخذ مجوز قضایی برای رفع تصرف و تحویل این میراث ارزشمند ملی، اقدام کرد و مقرر شد بعد از مرمت و احیای کارخانه سیمان ری، مکانی برای فعالیت‌های فرهنگی و گردشگری در تهران و ری باشد. مدتی بعد شهرداری منطقه ۲۰ و سازمان نوسازی شهر تهران، مسئول بازآفرینی و تبدیل کارخانه سیمان ری به موزه صنعت شدند؛ البته نباید این نکته را از یاد برد که پیش ازاین نیز کارخانه سیمان ری توسط متصرفان غیرقانونی اشغال و آسیب‌هایی به بنا وارد شده بود.

در نهایت ارسال آثار برای بازآفرینی کارخانه سیمان ری فراخوان و طرح‌های زیادی از خارج و داخل کشور به شهرداری ارسال شد.

▣ بازدید فرماندار ویژه ری از کارخانه سیمان

حمید زمانی، معاون استاندار تهران و فرماندار ویژه شهرستان ری هم در ۲۳ مرداد امسال بازدیدی از بنای ساختمان سیمان ری داشت و خواستار تسریع در تبدیل آن به موزه شد. وی در جریان بازدید در جمع خبرنگاران از تلاش شهرداری تهران برای تبدیل آن به موزه خبر و در این بازدید برای همکاری قول مساعد داد. به گفته زمانی، با توجه به خاطراتی که اهالی منطقه بوده هم در موزه صنعت سیمان به نمایش عموم گذاشته می‌شود. هدایت با اشاره به بودجه در نظر گرفته شده برای بازسازی فاز نخست کارخانه سیمان ری یادآور شد: در فاز نخست این طرح، تاکنون ۲۵۰ میلیارد ریال هزینه شده است. همچنین رویکرد گردشگری و برگزاری تورهای گردشگری برای دیدن موضوعات جذاب در این کارخانه قدیمی دنبال می‌شود تا شهروندان برخی از اولین‌ها را در این کارخانه قدیمی ببینند. سرپرست سازمان نوسازی شهر تهران تاکید کرد: در سیمان ری، روزشماری نصب کرده‌ایم و به محض اینکه فاز اول مجموعه به بهره‌برداری برسد، ادامه کار را پیگیری خواهیم کرد.

▣ بهره‌برداری آزمایشی از فاز اول

در نخستین روزهای نخست این هفته طبق اعلام روابط عمومی سازمان نوسازی شهر تهران، در آستانه افتتاح فاز اول سیمان ری، بهره‌برداری آزمایشی از موزه دیزل ژنراتور با برگزاری تور بازدید فعالان حوزه میراث فرهنگی انجام شده است. براساس این گزارش، کاربری اصلی این پروژه، موزه صنعت سیمان است. همچنین در راستای حمایت از اشتغال و فعالیت‌های دانش‌بنیان، قرار شده بخشی از آن‌هم به فضاهای اشتراکی و استارت‌آپ‌ها اختصاص پیدا کند.

وجود ۵۵۰۰ پروژه نیمه‌تمام بهداشتی و درمانی در کشور

معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت گفت: در سطح وزارت بهداشت ۵ هزار و ۵۰۰ پروژه داریم که حدود ۴۶۰۰ مورد آن پروژه‌های بهداشتی است.

به‌گزارش مهر، بهروز رحیمی در جمع اصحاب رسانه استان قزوین اظهار کرد: قزوین یکی از استان‌های بسیار مهم در حوزه بافت‌شناسی و همچنین اقتصادی است و نقش مهمی در کریدور شرق به غرب و شمال به جنوب کشور دارد.

وی افزود: از نظر حوزه سلامت زیرساخت‌های قزوین نیازمند تقویت جدی است و در چند سال اخیر برنامه‌ریزی بر این بوده که بتوانیم برخی پروژه‌ها را در این استان اجرایی کنیم.

معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت ادامه داد: یکی از پروژه‌های بزرگ و مهم و دارای بیمارستان ۷۰۰ تختخوابی است و تمام تمرکز ما بر این است چه در قالب سفر ریاست جمهوری و چه اعتباراتی که از منابع دولتی دریافت می‌شود بتوانیم فازهای نخست این پروژه را در دو سال آینده افتتاح کنیم و وضعیت سلامت استان را ارتقا دهیم.

وی با اشاره به تکمیل فاز الحاقی بیمارستان شهید رجایی قزوین بیان کرد: پروژه ۱۸۰ تختخوابی قزوین نیز یکی از پروژه‌های مهم بوده و تلاش برای تکمیل آن با سرعت در حال انجام است.

رحیمی تصریح کرد: با توجه به اینکه بیمارستان شهید رجایی از بیمارستان‌های ضعیف کشور در حوزه هتلینگ است، اصرار داریم این پروژه هرچه زودتر تکمیل و مجهز شود.

معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت ادامه داد: این پروژه مشکل تزریق منابع ندارد و امیدواریم با سرعتی که پیمانکار به کار می‌دهد تا پایان سال شاهد بهره‌برداری از آن باشیم.

گزارش خبری

«جهش تولید دیمزارها» در اصفهان

مدیر امور زراعت سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان گفت: طرح جهش تولید در دیمزارها در ۲۰ هزار و ۲۰۰ هکتار از اراضی این استان در سال جاری اجرا می‌شود.

پیمان فیروزنیا در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: طرح جهش تولید در دیم‌زارها از حدود ۳ سال پیش در کشور آغاز و طی ۲ سال گذشته در ۱۵ استان کشور اجرایی شده که نتایج بسیار خوبی داشت. وی با بیان اینکه این طرح سال جاری در ۲۱ استان کشور اجرا خواهد شد که اصفهان نیز یکی از این استان‌هاست، اضافه کرد: طرح جهش تولید در دیمزارها، در ۵ شهرستان سمیرم، فریدن، فریدونشهر، چادگان و بوئین و میاندشت اجرا خواهد شد.

مدیر امور زراعت سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان خاطرنشان کرد: این استان، سالانه ۳۰ هزار هکتار سطح زیر کشت محصولات دیم دارد که عمده محصولات آن گندم، جو و حبوبات از جمله نخود و عدس دیم است.

فیروزنیا با اشاره به اینکه استان اصفهان در طرح جهش تولید دیم‌زارها برای ۲۰ هزار و ۲۰۰ هکتار زمین کشاورزی دیم در سال جاری برنامه‌ریزی کرده، افزود: برنامه استان در این طرح شامل ۱۱ هزار هکتار کشت گندم، ۴ هزار هکتار جو، هزار هکتار علوفه، ۲ هزار هکتار نخود و عدس، ۲ هزار هکتار دانه روغنی و ۲۰۰ هکتار گیاهان دارویی است.

وی با بیان اینکه در طرح جهش تولید در دیم‌زارها قرار است با تمهیداتی عملکرد و تولید اراضی دیم افزایش یابد، ادامه داد: با اجرای این طرح در ۲۰ هزار هکتار از اراضی دیم استان، نظارت ویژه خواهیم داشت، اما ۱۰ هزار هکتار دیگر از اراضی دیم امسال تحت پوشش این طرح قرار نگرفته است.

مدیر امور زراعت سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان با اشاره به اینکه طرح جهش تولید در دیم‌زارها، طرح مشترکی بین وزارت جهادکشاورزی و ستاد اجرایی فرمان امام(ره) است، گفت: ستاد اجرایی فرمان امام(ره) حمایت‌های مالی و وزارت جهاد کشاورزی مباحث فنی این طرح را برعهده دارند.

فیروزنیا با بیان اینکه در کشت دیم بارندگی بسیار اهمیت دارد، افزود: بارندگی قابل‌برنامه‌ریزی نیست، اما با اقداماتی دیگر می‌توان عملکرد دیم‌زارها را کنترل کرد که شرایط بارندگی اگر مطلوب باشد، تولید افزایش یابد.

وی با اشاره به تامین بذر مناسب برای مزارع طرح جهش تولید دیم‌زارها، اضافه کرد: پیگیری‌ها در کشور انجام و بذر گندم، جو، حبوبات، گلرنگ و دانه روغنی کاملینا در نظر گرفته شده است.

مدیر امور زراعت سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان با بیان اینکه مهم‌ترین بخش در افزایش عملکرد، تغذیه مناسب در مزارع است، گفت: در این راستا، کودشیمیایی از انواع کودهای فسفاته، پُتاسه و ازُته برای مزارع به میزان کافی در استان تامین شده و در اختیار کشاورزان قرار گرفته است.

فیروزنیا افزود: ستاد اجرایی فرمان امام(ره) در راستای کشت مناسب در طرح جهش تولید دیم‌زارها، تسهیلاتی را با نرخ بهره ۵ درصد برای کشاورزان در نظر گرفته که بتوانند ادوات و تجهیزات موردنیاز عملیات داشت را تهیه کنند.

وی اضافه کرد: در این راستا، فهرستی آماده و به ستاد اجرایی فرمان امام ارسال شده تا بانک ملی تسهیلات ارزان‌قیمت در اختیار کشاورز قرار دهند که ماشین‌آلات مناسب کشت دیم را تهیه کنند.

مدیر امور زراعت سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان با اشاره به اینکه حدود ۴ هزار و ۸۰۰ لیتر کود بذرمال در اختیار کشاورزان این طرح گذاشته شد، خاطرنشان کرد: آغشته کردن بذر به این کود سبب توسعه ریشه، جذب بهتر آب و رشد گیاه می‌شود.

فیروزنیا، تناوب زراعی را یکی دیگر از اقدامات موثر در طرح جهش تولید دیم‌زارها دانست و گفت: با رعایت تناوب زراعی گیاهان روغنی، علوفه‌ای، غلات و حبوبات در این طرح آفات و بیماری‌ها کنترل می‌شود.

دوشنبه
۱۶ آبان ۱۴۰۱- ۱۲ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ - ۷ نوامبر ۲۰۲۲- شماره ۲۱۹۱-پیاپی ۳۵۰۹

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

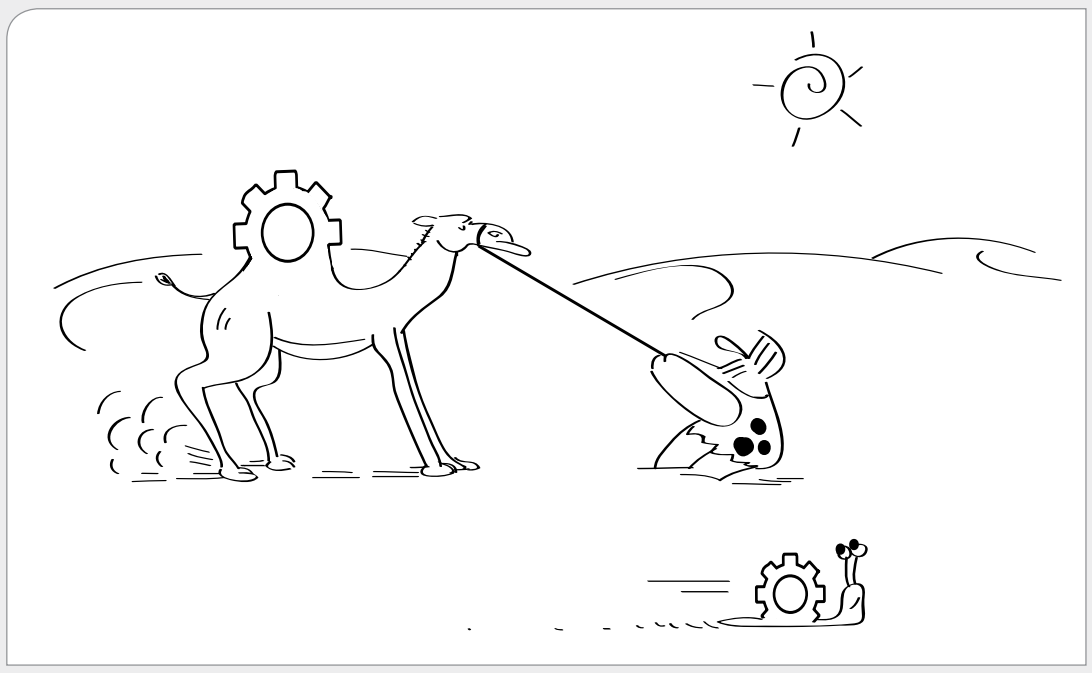
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۲۲۷۴۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۳ -ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی -کوچه آزادگان شماره ۲۶-کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

در بررسی عامل اصلی فساد مطرح شد

نبود ساختار شفاف مالی در اقتصاد ایران

هر بار که خبر انتشار فساد یا تخلفی در یک اداره یا شرکت رسانه‌ای می‌شود، با انبوهی از تبلیغات و ایده‌پردازی‌ها درباره چرایی وقوع فساد مواجه می‌شویم. گروه بزرگی فساد را ولو در بخش خصوصی ناشی از عملکرد دولت می‌دانند و فراخوان هرچه بیشتر واگذار کردن امور به بخش خصوصی را می‌دهند؛ حال آنکه برداشتن هر نوع نظارت پارامتری دولت و همچنین مقررات‌زدایی اتفاقا راه‌حل این گروه برای مسئله فساد است. گروهی دیگر نیز با انگیزه سیاسی مسئله دموکراسی را مطرح می‌کنند و ضعف در مردم‌سالاری را عامل وقوع اتفاقاتی از این دست و بروز این مسائل قلمداد می‌کنند.

سرمایه‌داری چگونه ایجاد شد؟

آندرز اسلوند، اقتصاددان مدافع بازار آزاد و کارشناس سابق صندوق بین‌المللی پول در سال ۲۰۰۱ میلادی با انتشار کتابی به‌نام «چگونه سرمایه‌داری ساخته شد؟ تجربه خصوصی‌سازی در روسیه» نشان داد پس از فروپاشی دیوار برلین، گسترش ادبیات دفاع از بازار آزاد در این کشور، پیشبرد این ادبیات در نهاد دولت، خصوصی‌سازی گسترده در روسیه و گسترش مبانی دموکراسی غربی، روسیه از جهت گسترش فساد اقتصادی، شکل‌گیری انواع مافیاهای اقتصادی، افت روند تولید و از دست رفتن رتبه‌های بالای این کشور در برخی صنایع کلیدی، چه مراحلی را طی کرده است.

در ایران نیز در دهه ۱۳۷۰ به این سو با خصوصی‌سازی مواجه بودیم و اغلب آمارها نشان می‌دهد خصوصی‌سازی در این دهه تا پایان دهه ۱۳۹۰، سهم بخش خصوصی از اقتصاد را حتی به نسبت دوران پیش از انقلاب نیز افزایش داده و ایران دوره‌های بازتری را در بازار به نسبت قبل از انقلاب تجربه کرده است.

همچنین به‌طور واضحی در ۱۰ سال نخست پس از انقلاب که ایران با مسائل جنگ و انقلاب مواجه بوده و بخش اعظم اقتصاد در دست بخش دولتی بوده، تجربه فساد، رانت و اختلاس در مقابل دوره‌های بعدی ناچیز بوده است. افت رتبه ایران در زمینه فساد و شفافیت امری است که فرشاد مومنی، قتصاددان در کتاب «اقتصاد ایران در دوران تعدیل ساختاری» با وضوح آماری و مستندات نشان داده و بیان می‌کند چگونه درجه فراگیری فساد و رانت پس از موج اول خصوصی‌سازی ایران در دهه ۷۰ رو به افزایش نهاد.

خصوصی‌ها بیش از دولتی‌ها مستعد فساد هستند

احسان سلطانی، پژوهشگر مسائل اقتصادی با اشاره به این مطلب که «مسئله فساد در اقتصاد بسیار کلی‌تر و عام‌تر از آن است که به مواردی مثل شکل حقوقی و مالکیتی بنگاه‌ها تقلیل یابد» اظهار کرد: فساد یک مقوله در بحث «اقتصاد سیاسی» است و وقتی بسیاری از مشکلات در عرصه «اقتصاد سیاسی» و ساختار آن رخ می‌دهد، فساد همه‌گیر می‌شود. تولیدکنندگان خصوصی که در ابتدا با رانت اما در ادامه با شعار آزادسازی قیمت‌ها و ضرورت منع قیمت‌گذاری، به هر نرخی کالای خود را می‌فروشد، عملا با فروش محصول خود به قیمت دلخواه فساد می‌کنند.

وی در گفت‌وگو با ایلنا با تاکید بر این مطلب که فساد در همه حوزه‌های دولتی، نیمه‌دولتی، خصوصی و خصولتی قابل مشاهده است، گفت: خصوصی‌ها در ایران بیش از دولتی‌ها و خصولتی‌ها مستعد فساد هستند. درجه فساد در بخش خصوصی در ایران به نقطه‌ای رسیده که پای خود اتاق بازرگانی و گزارش اخیر مبنی بر ناپدید شدن منابع صندوق آن نیز به میان آمده است. ضمن اینکه پیش از این نیز رد پای فساد در برخی پرونده‌های اختلاس و فساد ارزی به کارت‌های بازرگانی‌ای رسید که اتاق بازرگانی بدون ضابطه صادر کرده است. در برخی موارد حتی مسئولیت صدور کارت‌های بازرگانی تقلبی نیز با این نهاد مرکزی بخش خصوصی ایران است.

سلطانی با تاکید بر اینکه صدور برخی مجوزها با روابط معنادار بخش خصوصی با برخی نهادها، زمینه شکل‌گیری بسیاری از بازارهای سیاه درون بخش خصوصی است، تصریح کرد: به‌دلیل ضعف سیستم بازرسی و نبود نظارت در درون بخش خصوصی، ویروس فساد در بخش خصوصی فزاینده‌تر و با توان سرایت بیشتر خود را توسعه می‌دهد.

این پژوهشگر اقتصاد دانشگاه الزهرا عنوان کرد: پرونده بانک‌های خصوصی کشور نیز حاکی از آن است که در آنجا هم این موضوع مصداق دارد و درجه فساد و تسری آن در بخش‌های مختلف این نهادها بیشتر است. علت این امر آن است که ما در اقتصاد ایران فاقد ساختار شفاف مالی و اقتصادی هستیم و این فقدان شفافیت و گزارش‌دهی در بخش خصوصی به‌مراتب بیشتر از ساختارهای مالکیتی واحدهای دولتی و مختلط است.

وی با تاکید بر اینکه باید به فساد به‌عنوان تهدید امنیت ملی نگریست، گفت: بسیاری از امور، امنیتی تلقی می‌شوند اما باید پرسید آیا فساد بیشتر تهدیدکننده امنیت ملی است یا سایر امور؟ این موضوعی است که باید به‌عنوان یک راهبرد در سطح کلان مدیریت کشور درباره آن تصمیم‌گیری شود تا مشخص شود فساد در چه درجه‌ای از اهمیت و اولویت قرار دارد؟ با چنین تصمیم‌گیری، این سوال که آیا خصوصی‌سازی می‌تواند باعث کاهش فساد شود یا خیر، به یک سوال فرعی پیش‌پاافتاده و بلاموضوع بدل می‌شود. سلطانی افزود: زمانی که واگذاری‌ها حتی در قالب سهامی شروع شد، بساط ویژه‌خواری و فساد در اقتصاد ایران به‌شکل دیگری تکامل یافت و دست بسیاری برای نگه‌داشتن نیروهای خود در بخش‌های مختلف مجموعه باز شد. علت این است که بسیاری از زمینه‌های فساد در شرایطی ایجاد می‌شود که یک شرکت طرف معامله مفسدانه خویش را از این نظر آسوده خاطر می‌کند که «دیگر نظارت دولت بر این شرکت واگذارشده وجود ندارد»! وی در پایان با اشاره به انبوه مشکلات دیگری که منجر به بروز فساد در شرکت‌ها می‌شود، تشریح کرد: بسیاری از مسائل مثل نبود شفافیت و ضعف نظام رسانه‌ای کشور در وابستگی به شرکت‌ها، ضعف مدیریت‌ها و ضعف در انتخاب مدیران برمبنای شایسته‌سالاری و قیمت‌گذاری‌های توجیه‌کننده رانت و چندین مسئله فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دیگر در مجموع فساد را در کشور گسترانیده است.

سخن پایانی

بسیاری از تجویزکنندگان نسخه‌های بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول، عمل به این نسخه‌ها و آزادسازی را عامل اصلی شکست تجربیات شیلی، اندونزی، روسیه، ایران و بسیاری کشورهای دیگر در رسیدن به اهداف و شعارهای خصوصی‌سازی معرفی می‌کنند؛ به این علت که در شرایط غیرشفاف واگذاری‌ها به ضد خود بدل می‌شوند.

واگذاری شرکت‌ها به بنیادهای تعاون و صندوق‌های بازنشستگی و بخشی از کارکنان سابق همان بنگاه دولتی، همواره از سوی برخی با عنوان «خصولتی‌سازی» ارزیابی شده است. در بسیاری از موارد دیده شده که مدافعان خصوصی‌سازی در نقد خصولتی‌ها، به گماردن مالکان نزدیک به دولت ایراد می‌گیرند. صرف‌نظر از دلایل دولت برای چنین شکلی از واگذاری‌ها که معمولا دغدغه بسته نشدن واحدها را دارند، به‌نظر می‌رسد در بسیاری از موارد افراد بر خود شخص مدیر تاکید دارند و با شکل مالکیت مشکلی ندارند. در حقیقت اینکه رفتار بنگاه پس از خصوصی‌سازی مشابه رفتار سایر بنگاه‌های خصوصی برمبنای حداکثرسازی سود است، اهمیتی ندارد، بلکه بیشتر تیپ فکری و قرابت مالک با دولت توسط آنها برجسته می‌شود که عمدتا امری فرعی است. در مجموع انتقاد لیبرال‌های اقتصادی به فرآیند خصوصی‌سازی در جهان سوم عمدتا با این خطابه و رتوریک آغاز می‌شود که «لیبرالیسم به ذات خود ندارد عیبی، هر عیب که هست از شکل خصوصی‌سازی ماست!»

ذره‌بین

آمار جدید نرخ کالاهای اساسی منتشر شد

روغن و برنج در صدر گرانی‌ها

وزارت صمت جدیدترین آمار تغییر قیمت‌ها را منتشر کرد که در آن نرخ ۲۹ قلم کالا، از جمله انواع روغن و برنج بیش از ۱۰۰ درصد، ۲۸ قلم کالا بین ۵۰ تا ۱۰۰ درصد و ۳۰ قلم کالا زیر ۵۰ درصد افزایش یافته است.

به گزارش وزارت صمت، از بین ۸۸ کالایی که تغییرات نرخ آنها از تیر سال گذشته تا مدت مشابه امسال منتشر شده، نرخ ۲۹ کالا بیش از ۱۰۰ درصد افزایش یافته و بین ۲ تا نزدیک ۵ برابر شده است.

بیشترین افزایش نرخ مربوط به انواع روغن بوده، به‌طوری که نرخ روغن مایع سرخ‌کردنی معمولی ۸۱۰ گرمی است در مدت یادشده ۳۷۷.۵ درصد، روغن مایع آفتابگردان معمولی ۸۱۰ گرمی ۳۷۱.۸ درصد و روغن نیمه جامد معمولی ۴.۵ کیلویی ۳۲۰.۲ درصد افزایش یافته و بیش از ۴ برابر شده است.

بعد از این گروه، انواع برنج بیشترین افزایش نرخ را داشته، به‌طوری‌که برنج داخلی طارم اعلا ۲۰۶.۹ درصد، برنج هاشمی ۲۰۰.۵ و برنج خزر ۱۹۴.۲ درصد افزایش قیمت داشته است. همچنین در تیر امسال برنج پاکستانی باسماتی ۶۱.۲ درصد، برنج هندی ۵۹.۴ درصد و برنج تایلندی ۱۲.۱ درصد افزایش نرخ داشته است.

در این مدت نرخ ذرت خارجی ۲۰۳.۹ درصد نسبت به تیر سال قبل افزایش یافته و از ۴ هزار تومان به ۱۲ هزار و ۳۰۰ تومان رسیده است. جو خارجی با ۱۶۱.۵ درصد، ذرت داخلی با ۱۴۸.۴، کنجاله سویا وارداتی با ۱۱۷.۷، جو داخلی با ۱۰۸.۸ دیگر کالاهای مشابه با افزایش نرخ بیش از ۱۰۰ درصدی هستند.

این کالاها نیز به‌عنوان خوراک دام و طیور بر نرخ مرغ، گوشت، تخم‌مرغ و لبنیات تاثیرگذارند. از بین این اقلام نرخ گوشت مرغ تازه، تخم‌مرغ و مرغ زنده درب مرغداری به ترتیب ۱۱۷.۷، ۱۱۰ و ۱۰۵.۷ درصد افزایش داشته و بیش از ۲ برابر شده است.

در این میان برخی از کالاهای دیگری که نرخ آنها طی یک سال بیش از ۲ برابر شده شامل برخی از انواع ماکارونی، لبنیات، سیب‌زمینی، روغن موتور، لاستیک جینیو کامیونی و اتوبوسی و سیمان سفید است؛ به‌طوری که در تیر امسال نرخ انواع ماکارونی ۱۵۷.۵ تا ۱۷۸.۸ درصد، شیر خام ۱۴۷درصد، انواع ماست ۱۲۵.۲ تا ۱۴۸.۱درصد، کره ۱۰۶.۴ درصد و سیب‌زمینی ۱۶۴ درصد نسبت به تیر سال قبل افزایش یافته است.

در این میان ۲۸ کالا هم بین ۵۰ تا ۱۰۰ درصد افزایش نرخ داشتند که از مهم‌ترین آنها انواع حبوبات با ۵۲.۹ تا ۹۲.۳ درصد، انواع خرما با ۶۸.۵ تا ۷۶.۷ درصد، گوساله زنده با ۶۱.۱ درصد و گوشت گوساله با ۶۲.۶ درصد بوده است.

همچنین پیاز با ۷۳.۵ درصد، گوجه فرنگی با ۷۳ درصد، سیب زرد با ۷۷.۴درصد، تتراپک با ۹۸.۵ درصد، شیر استریل پاکتی با ۷۵.۴ درصد، قند شکسته با ۹۷.۵ درصد، شکر سفید فله با ۷۷.۷ درصد، کاغذ چاپ و کاغذ روزنامه با ۵۴.۸ و ۸۹.۸ درصد، سیمان خاکستری با ۶۷.۳ تا ۹۶.۵ درصد و انواع روغن موتور با ۸۸.۵ تا ۹۳ درصد افزایش قیمت، دیگر کالاهایی هستند که در مدت یادشده بیش از ۵۰ درصد افزایش نرخ داشته‌اند.

براساس این آمار ۳۰ کالا نیز زیر ۵۰ درصد افزایش نرخ داشته‌اند که از مهم‌ترین آنها گوسفند زنده و گوشت گوسفندی با ۴۱.۴ و ۴۰.۱ درصد، چای خارجی با ۲۴.۵ تا ۲۵.۷ درصد، شیر خشک اطفال با ۳۱.۶ درصد، موز با ۳۴.۴ درصد و جوجه یکروزه با ۱۹.۱ درصد است.

همچنین در این مدت نرخ انواع شوینده شامل دستمال کاغذی ۴۵.۳ تا ۴۸.۵ درصد، مایع دستشویی ۳۲.۴ درصد، پودر دستی و ماشینی ۴۳.۳ تا ۴۵.۳ درصد، مایع ظرفشویی ۴۳.۳ تا ۴۴.۱ درصد و صابون ۲۹.۲ درصد افزایش یافته است. تیرآهن، میلگرد و ورق با ۹.۳ تا ۱۶.۴ درصد، انواع لاستیک خودرو با ۱۵.۵ تا ۴۲.۸ درصد و یخچال و فریزر با ۲۴.۴ تا ۳۳.۸ درصد از دیگر کالاهایی هستند که نرخ آنها از تیر ۱۴۰۰ تا ماه مشابه امسال، کمتر از ۵۰ درصد افزایش یافته است.

در این میان فقط نرخ تیرآهن نمره ۲۷ سنگین ذوب‌آهن طی یک سال موردبررسی، ۳.۷ درصد کاهش نرخ داشته است.

نظرگاه

مار اتن حقوق و قیمت‌ها به زیان کارمندان است

مسابقه بین افزایش حقوق و نرخ کالا و خدمات که همواره به زیان حقوق‌بگیران است، مسابقه‌ای خوب و نتیجه‌بخش نیست.

هر سال این تصمیم که حقوق و دستمزد بالا برود، با اما و اگرهای بسیاری مواجه می‌شود. شاید بتوان دیدگاه‌های موجود در این بخش را به دو گروه تقسیم کرد؛ گروه اول بر این باورند که آنهایی که مخالف افزایش حقوق هستند، بهانه‌جویی می‌کنند تا مهم‌ترین سیاست اقتصادی دولت برای کاهش فقر -یعنی افزایش حداقل حقوق به میزانی بیش از تورم پیش‌بینی‌شده- را زیر سوال ببرند.

اما در مقابل، گروهی معتقدند اگر حقوق ۲۰ درصد افزایش یابد، رشد قیمت‌ها به بالای ۳۰ درصد می‌رسد؛ این موضوع یعنی ایجاد فاصله قابل‌توجه بین دستمزد و نرخ کالاها و خدمات.

در واقع یک سیکل ناقص شکل می‌گیرد که خود را بازتولید می‌کند.

البته ناگفته نماند که این گروه راهکار جایگزین افزایش حقوق را نظام کمک‌های غیرنقدی می‌دانند که به رفاه مردم و چرخش تولید منجر می‌شود.

در همین زمینه، مسعود دانشمند، کارشناس مسائل اقتصادی با بیان اینکه وقتی دستمزدها پاسخگوی هزینه‌های جاری نیست، یکی از راه‌حل‌های بدون مطالعه و کارشناسی‌نشده، افزایش حقوق است به تجارت‌نیوز گفت: وقتی دولت حقوق را افزایش می‌دهد، طبیعی است که اعضای بخش خصوصی و بعد خویش‌فرمایان و افرادی که بیرون از سیستم رسمی کار می‌کنند، اقدام به افزایش دستمزد می‌کنند. این مجموعه افزایش‌ها منتهی به بالا رفتن نرخ کالا و خدمات خواهد شد.

وی افزود: به‌دنبال افزایش بهای کالا و خدمات، وقتی دوباره به سرخط برمی‌گردیم و حقوق کارمند افزایش ۲۰ درصدی پیدا می‌کند، این بار قیمت‌ها به میزان ۳۰ درصد بالا می‌رود. این موضوع یعنی باز هم بین دستمزد و نرخ کالاها و خدمات فاصله وجود دارد؛ در واقع یک سیکل ناقص، خودش را بازتولید می‌کند.

▣ مسابقه بین حقوق و قیمت

دانشمند اضافه کرد: دولت تصور می‌کند وقتی مردم قدرت خرید ندارند، نمی‌توانند کالا و خدمات بخرند و در نتیجه تولیدکننده و توزیع‌کننده کالا بیکار می‌ماند.

در این باره یک مثال ساده می‌زنم؛ وقتی دستمزد به حدی نیست که مصرف‌کننده نمی‌تواند یک بطری شیر بخرد، فروشنده شیر کمتری از شرکت تولیدکننده می‌خرد.

شرکت تولیدکننده شیر کمتری از دامداری تحویل می‌گیرد و وقتی دامدار می‌بیند شیر به فروش نمی‌رود، اقدام به فروش گاو خود و عرضه گوشت آن در بازار می‌کند. تمام اینها در نهایت باعث نابودی صنعت دامداری می‌شود.

وی در این باره ادامه داد: در چنین شرایطی، دولت به یک کار فوری روی می‌آورد و آن افزایش حقوق است. وقتی حقوق به میزان ۲۰ درصد بالا می‌رود، کارمند می‌تواند شیر بخرد، اما در ادامه با افزایش حقوق و دستمزد تمام بخش‌ها، نرخ کالا و خدمات مثل شیر افزایش پیدا می‌کند، چون نرخ شیر در دامداری و دستمزد کارگر کارخانه لبنیات هم بالا می‌رود.

سپس، بهای کالا در شبکه توزیع هم افزایش پیدا می‌کند و مغازه‌دار هم کالا را گران‌تر به‌دست مصرف‌کننده نهایی می‌رساند.

این زنجیره شکل گرفته در نهایت نه‌تنها فاصله بین دستمزد و قیمت‌ها را کاهش نمی‌دهد، بلکه افزایش هم می‌دهد. در واقع مسابقه بین افزایش حقوق و نرخ که همواره به زیان حقوق‌بگیران است، مسابقه خوب و نتیجه‌بخشی نیست.

▣ بالا رفتن حقوق، دولت را بزرگ‌تر می‌کند

دانشمند با اشاره به اینکه راهکارهای دیگری وجود دارد که جایگزین افزایش حقوق شود، اظهار کرد: اینکه هر سال دولت اقدام به افزایش حقوق کند، باعث خواهد شد این نهاد بزرگ‌تر و بخش خصوصی ناکارآمدتر شود. از آنجایی‌که دولت محدودیت درآمد دارد، در آخر به بن‌بست می‌رسد.

▣ افزایش حقوق تورم‌زاست

وی درباره اینکه منابع افزایش حقوق باید از کجا تامین شود نیز گفت: دولت با کسری بودجه هنگفتی مواجه است، اما با بانک مرکزی دور هم می‌نشینند و تصمیم به چاپ اسکناس می‌گیرند و آن را به بازار تزریق می‌کنند.

نتیجه این است که حجم نقدینگی به‌طرز فاجعه‌باری بیشتر می‌شود که این خود تورم‌زاست.

در کنار این مسئله افزایش حقوق هم به بالا رفتن تورم منجر می‌شود. در نهایت این دو عامل باعث گران‌تر شدن بهای کالا و خدمات می‌شوند.

▣ کمک غیرنقدی جایگزین افزایش حقوق شود

دانشمند با تاکید بر اینکه باید سیستم کمک‌های غیرنقدی را جایگزین افزایش دستمزد کنیم، اظهار کرد: با این روش، مردم در رفاه خواهند بود و چرخ تولید می‌چرخد. اینکه هر ماه یارانه نقدی به مردم داده شود هم اثر پول پرفشار را به‌دنبال خواهد داشت که تورم‌زاست.

وی ادامه داد: سیستم کمک‌های غیرنقدی باعث می‌شود جریان تولید و توزیع در سطح قبلی باقی بماند.

دیگر نیازی به افزایش حقوق نخواهد بود، اما قدرت خرید مصرف‌کننده نهایی با کمک‌های غیرنقدی بالا می‌رود. برای مثال، اگر نرخ مرغ درب مرغداری کیلویی ۶۰ هزار تومان باشد، با این مکانیزم با حدود ۲۰ هزار تومان به‌دست مصرف‌کننده می‌رسد؛ بنابراین کارمند و کارگر با حقوقی که افزایش نیافته، قادر به خرید مرغ خواهند بود.

مرغدار هم مرغ را تولید می‌کند و دولت هم به‌جای افزایش حقوق، تفاوت نرخ را از جیب خود می‌پردازد.